לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י' בתמוז תשמ"ו, 17 ביולי 1986 / שנת מ"ג מס' 13090 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

אחר חצות

אגודת־ישראל פורשת מהקואליציה

אגודת־ישראל תפרוש לאלתר מהקואליציה, כך החליטו אמש הרבי מגור והרב שך. ההחלטה התקבלה על רקע הזלזול שנוהגת, כהם, לדבריהם, הקואליציה.

כסיבות להחלטה הזכירה, בין השאר, את הרחקת ח"כ פרוש מחמש ישיבות של הכנסת וכן את ההתבטאות בגנות תלמידי הישיבות שכונו באחד הדיונים "משתמטים מצה"ל" — נמסר במהדורת 1 אחר חצות של קול ישראל. (שע"ה)

המשטרה עשויה לבקש כבר היום צו איסור פירסום כללי על חקירת השב"כ

אם אומנם כך ייעשה תהיה זו הפעם הראשונה שבישראל ייאסר לפרסם דבר וחצי דבר על חקירה שמנהלת המשטרה ● חריש ומפכ"ל המשטרה ייפגשו היום שוב לקבוע צורת החקירה ● הצוות החוקר ימנה 6 קצינים ויסייעו לו קציני צבא ומשפטנים ● בג"צ סיים אתמול הדיון בעתירת רפי מלכה וקיבל החלטה שנאסרה לפירסום ● מתיחות לקראת ההכרעה ביום ראשון על תקפותם של החנינות ● פרס נועד עם הוועדה לקביעת הנהלים בשב"כ

מאת כתב "על המשמר" לענייני חוק ומשפט

המשטרה עשויה לפנות כבר היום לבית־המשפט ולבקש איסור פרסום כללי על כל עניין הנוגע לפרשת חקירות השב"כ. אם יוציא בית־משפט צו כמבוקש, תהיה זאת הפעם הראשונה שבישראל ייאסר לפרסם דבר וחצי דבר על חקירה שמנהלת המשטרה. בעבר הוצאו צווים כאלה רק בעניינים מסויימים, כגון דיווח פרטים על מעצר או צו חיפוש, וכן נאסר פרסום על דיוני ועדות חקירה מסויימות.

הבוקר ייוועדו בשנית היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ומפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד

(המשך בעמוד 2)

בנק ישראל בודק ההשלכות של האשראי לציבור ● עמוד 16

רבין העניק צל"ש לעניים של המדינה ● עמוד 16

הכנסת תדון ב"תרומות" לליכוד ולעבודה ● עמוד 3

ישראלים עצורים בתאילנד על הברחת סמים ● עמוד 6

הליכוד הטיל וטו על שינוי שיטת הבחירות ● עמוד 3

„אם שמיר יופלל בחקירה יוכל הליכוד להציע מועמד אחר לרה"מ"

מאת דורית גסן, כתבתנו לענייני מפלגות ומוטי בסוק, כתבנו בכנסת

אם השר שמיר ייחקר, ואם יהיה במצב שלא יוכל להיות מועמד לראשות־הממשלה — יוכל הליכוד להציע מועמד אחר. מוסכם על המערך" — אמר אתמול מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם, בפגישה עם כתבים לענייני מפלגות

(המשך בעמוד 2)

קוצצו כנפיו של רפול

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

חיל־האוויר תלה את רשיון הטייס של ח"כ רפאל איתן, הרמטכ"ל לשעבר, לא יטוס לפי שעה כאיש מילואים בחיל־האוויר. הרמטכ"ל לשעבר רפאל איתן, משרת במילואים מאז שחרורו מצה"ל בתפקיד טייס בטייסת קלה. רפול, עונד כנפי טיסה לאחר שעבר קורס טייס בחיל־האוויר לפני שנים רבות ועם שחרורו ביקש ושובץ בחיל־האוויר כאיש צוות אויר כמילואים.

לכתבנו נודע כי יחידת הרפואה האווירית של חיל־האוויר שללה לפני כשבועיים את היתר הטיסה של רפול בשל ליקוי רפואי כלשהו.

ח"כ איתן סירב להתייחס לעניין זה: "אני לא דן עם עיתונאים בנושאים צבאיים", אמר לאחד הכתבים בכנסת.

סוגיות בלי אביב

הקרע בין חוסיין לבין הנהגת פת"ח, שנחשף במלוא חריפותו בשבועות האחרונים, מצביע על אכזבתו העמוקה של מלך ירדן מן המכשולים והמעקשים, שמערימים מנהיגי האירגונים הפלשתינאים בדרכו של תהליך המדיני. אך אכזבה זו אין פירושה נכונות לחידבר על שלום עם ישראל לפי אותם התנאים הידועים אצלנו תחת הכותרת "האופציה הירדנית", שאינה אלא חלוקתה של הגדה המערבית בין שלטון ישראלי לבין שלטון ישראלי עקיף, תוך החזרת חלק קטן ממנה בלבד לריבונות ירדנית מלאה.

העת אף נתנה, כי אי־יכולתו של חוסיין לשכנע את המנהיגות הפלשתינית לקבל את השקפותיו היותר־מתונות, תתבטא בהקשחת עמדותיו בכל הנוגע לתהליך "שלום תמורת שטחים" באיזורי הגדה שהוא מבקש לנסות בהם מחדש סימנים מובהקים של שייכות ירדנית.

עד לפני זמן לא רב ניתן היה להסיק מן האדישות הירדנית כלפי המתחולל בגדה וברצועה, כי למעשה — אם לא להלכה — השלים בית המלוכה ההאשמי עם אובדן ההשפעה והשליטה על הנעשה בשטחים אלה, שהפכו [illegible] למדינה פלשתינאית בכוח. גם בצאתו לדרך היוזמה המדינית [illegible] חוסיין לכבול את ידי עצמו במחוייבות כלפי אש"ף, שלא [illegible] האינטרסים החיוניים של אירגון זה ולא להגיע לידי הסדר בדלתיים [illegible] של הליגה הערבית. אך ניתן גם לשער, וחוסיין אף נתן פומבי [illegible] השערות אלה, כי המלך ויועציו האמינו שהגישה החיובית כלפי [illegible] בסופו של דבר, בכך שיחול שינוי כלשהו בדוקטרינת [illegible] של אירגון זה, השוללת את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 [illegible] לדבוק במטרות מדיניות בלתי־אפשריות ובלתי־מקובלות על כל [illegible], שלא לדבר על ישראל עצמה. אולם הין אלה תקוות שווא. [illegible] קבוצות של מיליטאנטים פלשתינאיים קיצוניים, אשר דבר [illegible] לא יספקם. שום פתרון לגדה, בלבדי אינו קביל [illegible] משום שמכורח הנסיבות במקרה כזה יידחקו הם הצידה. [illegible] עצמן המתנות אינה באופנה; תורגמה לכך התחושה העמוקה [illegible] לאחר כמעט עשרים שנים של כיבוש, הזכרונות [illegible] של הדיבורים הרמים, והצהרות האופטימיות על חבנת [illegible] ביותר. אז כהיום הזהרנו, כי לא ההנהגה הנוכחית הלשנה [illegible] ולא הממשלה המפולגת (והישנה־נושנה גם [illegible] לא אחת מאלה אין [illegible] ולחזיז את הקפאון המדיני רב־השנים ממקומו. [illegible] אפילו חיוב רב, אך אין [illegible] את האביב.

הפעילות הדיפלומטית מתעוררת ● וושינגטון: בוש יפעל לקידום השלום במזה"ת

א־שאווה ברבת־עמון: הרוב הדומם בשטחים מוכן לשלום על בסיס 242

ירדן הודיעה אתמול כי תושבי הרצועה יזכו בדרכונים ירדניים במקום תעודות מסע מצריות ● חוסיין לוחץ על בוש להיפגש עם אסד ● ערפאת מזהיר: ישראל וירדן חותרות לבצע פתרון אמריקני ● הנהגת אש"ף מוסיפה לדון בתגובה לסגירת המשרדים

מאת עוזי מחנאימי, כתבנו לענייני המזה"ת

ראש עיריית עזה לשעבר רשאד א־שאווה הנמצא עתה בעמאן אמר אתמול כי "הרוב הדומם" בקרב תושבי השטחים, יקבל נוסחת שלום שתתבסס על החלטת האו"ם 242, אשר נדחתה על־ידי מנהיג אש"ף ערפאת, דבר שהביא לקרע עם ירדן.

דבריו של א־שאווה באו זמן קצר לאחר שלטונות ירדן הודיעו כי תושבי רצועת עזה יזכו לדרכונים ירדניים (ברשותם היו עד עתה "תעודות מסע" מצריות) כי יקבלו לרכוש אזרחות בירדן.

א־שאווה אמר כי לדעתו קבלת החלטת האו"ם 242, תביא להשבת השטחים הכבושים "למצב שהיו לפני 67".

מאבק על ההנהגה

דבריו של א־שאווה המייצג הבולט של מה שנקרא והוגים "הפרו־ירדניים" בשטחים, הם אות

(המשך בעמ' 2)

טיל נגד טילים — „ברק 1" — נוסה בהצלחה

מאת אבי בניהו כתב "על המשמר"

ניסוי ירי ראשון של "ברק 1" מערכת טילים נגד טילים נערך לפני מספר ימים והוכתר בהצלחה. במהלך הניסוי שוגר טיל מטרה לעבר "ברק 1". הטיל נגד טילים שהמריא אנכית, כוון לעבר טיל המטרה בעזרת מערכת מכ"מ הנחייה ופגע פגיעה ישירה במטרה והשמידה. מערכת ה"ברק 1" מפותחת עבור חיל־הים הישראלי ולקוחות זרים ע"י רפא"ל, והתעשייה האווירית. ה"ברק 1" מבוסס על מכ"מ מתוחכם, הפותר את בעיית הגילוי והכוונה של הטיל בזירת הלוחמה הימית. זהו טיל המגריא אנכית, מעל סיפון אניה, ומסוגל לפגוע ולהשמיד כל איום המסכן את הספינה, ברדיוס של 360 מעלות.

במערכת הבטחון מייחסים חשיבות רבה להצלחת ירי הניסוי ורואים בו הישג וציון דרך חשובים בפתוח מערכת נשק מתוחכמת זו.

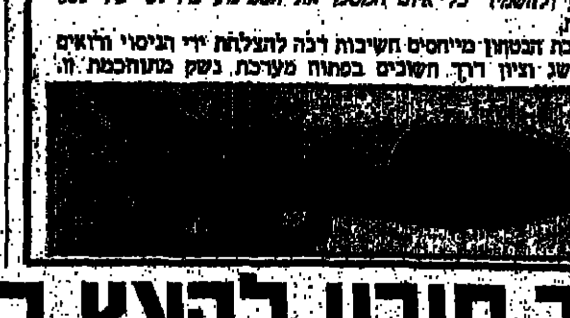

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — סגן הנשיא ג'ורג' בוש עשוי לכלול תחנה בסוריה בעת סיורו הקרוב במזרח־התיכון. ה"ניו־יורק טיימס" מסר אתמול, כי ביקור בדמשק מיועד לשיפור היחסים עם סוריה בתקווה לזרז בכך את התקדמות תהליך השלום.

בוש יוצא למזרח־התיכון בסוף השבוע הבא ל־13 יום, במהלכם יבקר בישראל, ירדן ומצרים. בהודעה הרשמית שהתפרסמה על הביקור אתמול לא נאמר דבר על סוריה, והדובר הבית הלבן ציין כי לסגן הנשיא אין שום תכניות לבקר שם. אולם, פקידים אחרים במימשל אמרו, שיתכן שיוחלט על ביקור ברגע האחרון.

נראה, שמי שלוחץ לביקור בוש בדמשק הוא המלך חוסיין, הסבור שגם הוא עשוי להגות מצעד כזה.

נודע, כי היו גם דיבורים על פגישה של סגן הנשיא עם מנהיגים פלשתינאים בגדה, אך הנושא ירד מהפרק מחשש להתפלגויות.

בעוד האוצר תובע לקצץ בתקציב תובע מש' הבטחון תוספת ל„לביא"

האוצר מתכנן קיצוץ נוסף בתקציב המדינה בסכום של 300 מליון דולר ● משרד הבטחון דורש תוספת של 50 מליון דולר ל"לביא" ולפרויקטים אחרים־טוען שהסיוע מארה"ב נשחק ● בתוכנית האוצר להפחית 4% מתקציב המשרדים־בנוסף לקיצוצים בכוח אדם ובפונקציות ממשלתיות עליהן המליצה ועדת שרים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בעוד משרד האוצר מבקש לקצץ את תקציב המדינה ב־300 מליון דולר, הודיע משרד הבטחון, כי בשבועיים שעברו קיבל הקציבים נוספים בסכום של כ־50 מליון דולר למימון פרוייקט ה"לביא" ופרוייקטים תעשייתיים בטחוניים אחרים.

מקורות ממשלתיים אמרו אתמול לכתבנו שמשרד הבטחון העלה את נושא התקציבים הנוספים בדיונים שהתקיימו לאחרונה עם משרד האוצר, בשיחות לא פורמליות ציינו

(המשך בעמוד 2)

על המשמר

כרמ"יה פדן התפטרה במחאה על אי־שיתופה במו"מ עם האחיות

גור: משרד־הבריאות יתמוך בתביעות האחיות ■ ח"כ גרוסמן: הממשלה חצתה את כל הקווים האדומים בנושא הבריאות הציבורית

מאת יוסף שמי ומוטי בסוק כתבי "על המשמר"

מזכ"ל הסתדרות האחיות, כרמ"יה פדן, הודיעה אתמול על התפטרותה במכתב ששיגרה למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד.

כרמ"יה פדן נימקה את התפטרותה בזימון מספר אחיות ואחים שלא נבחרו כדין למו"מ בנושא תנאי העבודה של האחיות בבתי־החולים, בניגוד גמור להחלטת המוסדות המוסמכים של הסתדרות האחיות והאחים. דבר זה מקעקע לדבריה, את יסודות הסתדרות האחיות והאחים.

"מכיוון שאינני יכולה להשלים עם מצב דברים זה ועם ההתעלמות מקיומם של המוסדות הנבחרים של הסתדרות האחיות והאחים, לא נותר לי, לצערי, אלא להודיע בזאת על התפטרותי מתפקידי כמזכירת הסתדרות האחיות והאחים", ציינה כרמ"יה פדן במכתבה.

כרמ"יה פדן אמרה לכתבנו, כי ביום ראשון סוכם שמטעם הסתדרות האחיות ישתתפו במו"מ חמישה נציגים ובתוכם מזכירת הסתדרות האחיות, אך אמש נודע, כי אף אחד מחמישייה זו לא יוזמן לשיחות. "אם אין מזמינים את מזכירת הסתדרות האחיות למו"מ על תנאי עבודה של אחיות בתי־החולים אין לה מה לעשות בתפקיד זה", אמרה כרמ"יה פדן.

פגיעה ברפואה הציבורית

משרד־הבריאות יתמוך בתביעותיהן הצודקות של האחיות ויסייע להן במאבקן, במטרה לשמור על רמת הסיעוד והטיפול בחולים, אמר אתמול שר־הבריאות, מוטה גור, בסוקרו בפני הכנסת את פעולות משרדו.

לדעת השר, בעיית מערכת הבריאות היא היעדר תקציבים. בלי מקורות מימון מתאימים, הרפואה הציבורית לא תוכל להחזיק מעמד. משרד־הבריאות ישתדל השנה להרחיב את הבסיס התקציבי של קופות החולים.

גור בישר כי השנה יתחילו בארץ בהשתלות כבד ולב.

חייקה גרוסמן (מפ"ם) טענה, כי בנושא הבריאות הציבורית חצתה הממשלה את כל הקווים האדומים, כך למשל ירדה התמיכה הממשלתית בקופ"ח מ־28 אחוז ב־1976 לכשמונה אחוזים אשתקד.

אורה נמיר (מערך), יו"ר ועדת העבודה והרווחה, הודתה לאחיות על ששבתו "רק" 17 יום, ולא כמו הרופאים ארבעה וחצי חודשים. גם לדעתה מערכת הבריאות בארץ נמצאת במשבר חריף.

טיגריס שנמלט מהלך אימים על תושבי רמת־הגולן

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

החיפושים אחר הטיגריס שנמלט מקיבוץ נטור ברמת־הגולן, נמשכו אתמול. הטיגריס ניתן לקיבוץ במתנה על־ידי אנשי קירקס מדריאנו, שביקר בארץ לפני מספר חודשים. לפני כמה ימים, הוא נעלם מן המקום ומתנדבים, פקחי שמורות הטבע וחברי ישובים פתחו בחיפושים אחריו.

תושבי הישובים בסביבה חוששים שהטיגריס יופיע בקרבתם, לכן פתחו גם חברי קיבוצים ותושבים באיזור בחיפושים אחרי החיה הטורפת.

בינתיים, הועלתה סברה, כי יתכן שעזרו לטיגריס להימלט כדי לצוד אותו ולהשתמש בעורו. אחרים חוששים, שאכן הטיגריס נמלט ומת לאחר־זמן מסיבות שונות, אך גופתו טרם נמצאה.

כך או אחרת, נתונים תושבי הישובים באיזור זה כמות ימים, בפחד, מפני תופעה מתאומית של הטיגריס.

פקחי שמורות הטבע ממשיכים בסריקות שיטתיות בכל האיזור, וגם בזמן נזהרים התושבים בדרכם לעבודה ובתנועה בשטח שלא על הכבישים הראשיים.

הבורסה והבנקים דורשים דו"ח על המצב הכספי של „דשנים"

מאת יואב אביב כתב "על המשמר"

הנהלת הבורסה לניירות־ערך והבנקים המסחריים העומדים בקשרים מסחריים עם "דשנים וחומרים כימיים בע"מ" פנו אתמול להנהלת המפעל וביקשו ממנה פירוט מלא על מצב החברה, בעקבות הלחצים הפיננסיים הקשים שאליהם נקלעה.

פרשת הקשיים שבהם נתון המפעל נחשפה בעקבות מכתב ששיגר ועד עובדי המפעל אל יו"ר מועצת המנהלים של "כימיקלים לישראל", רפי איתן, אל שר־המסחר והתעשיה אריאל שרון ואל מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. במכתב מתריע ועד העובדים על המצב החמור שאליו נקלעה החברה ומאשים את הנהלת המפעל בתיפקוד לקוי ובניפוח המנגנון המינהלתי.

נודע כי במפעל החלו לאחרונה גם בצימצומים, וכי 40 עובדים זמניים כבר פוטרו.

סמנכ"ל המינהל בחברה, עמוס ירקוני, אמר, כי בשנים האחרונות צומצם מנגנון כוח האדם במפעל מאלף ל־786 עובדים.

בתגובה למכתב של ועד העובדים ולסערה שקמה בעקבותיו, טוענת הנהלת המפעל, כי צמצומי כוח־האדם והקשיים נובעים משנת הבצורת העוברת על המדינה כולה.

הקטנת מיכסות המים לחקלאות, המשבר הבינלאומי בשוק הדשנים ועודף אמצעי הייצור בעולם גורמים קשיים למפעל, טוענת ההנהלה. עם זאת היא מדגישה, כי המפעל משקיע באמצעי ייצור חדשים שמטרתם להקטין את עלות הייצור ולהגדיל את כושר התחרות של המפעל בעתיד.

משלחת הקונגרס היהודי־אמריקני: תורכיה הבטיחה להעלות רמת הייצוג בינה לישראל לצירות

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

רמת הייצוג בין תורכיה לישראל, שהורדה בעקבות מלחמת לבנון לדרגת מזכיר שני, תועלה שוב לציר — כך הבטיח שר־המדינה התורכי למשלחת של הקונגרס היהודי־האמריקני, שביקרה בתורכיה.

המשלחת, בהשתתפות של נשיא הקונגרס טיודור מאן והמנכ"ל הנרי זימן, הוזמנה לתורכיה על־ידי הרב הראשי של יהודי תורכיה ונפגשה עם כמה משרי הממשלה התורכית, המניחים כי יהודי ארה"ב עשויים להשפיע על דעת הקהל האמריקנית בתחרות הקיימת בין יוון לתורכיה על חסדי הממשל האמריקני.

מאחר שבארה"ב יש מעט מאוד אמריקנים ממוצא תורכי, והרבה אמריקנים ממוצא יווני, ביקשה תורכיה מן הקונגרס היהודי האמריקני להביא את עניינה של תורכיה לפני דעת הקהל האמריקנית, ולהדגיש את חשיבותה לארה"ב ולעולם המערבי (נאט"ו). בתמורה הבטיחו התורכים לשפר בסתיו הקרוב את יחסי תורכיה־ישראל, וכן ליזום ולהשתתף בחגיגות לרגל יסודה של הקהילה היהודית, בת 500 השנים, בתורכיה.

משלחת הקונגרס התרשמה ממצבם הכלכלי המשופר של 24 אלף יהודי תורכיה ומבטחונם האישי כיהודים. נציגי הקונגרס הבטיחו לתורכים, כי יכללו את תורכיה בסיוריהם במזרח התיכון, ולעומת זאת יבטלו את סיוריהם לאוסטריה בגלל בחירתו של ואלדהיים.

ממשרד החוץ נמסר, כי לא נתקבל שום מסר תורכי, רשמי או לא רשמי, על שינוי רמת הייצוג הדיפלומטי. עם זאת ניכרת בתקופה האחרונה פתיחות רבה יותר ביחסים בין שתי המדינות, במשרד החוץ ציינו, כי ישראל מייחסת לשיפור היחסים עם תורכיה חשיבות רבה מאוד, בגלל מידת השפעתה במדינות ערב.

אתמול נפתח במוסד ואן־ליר בירושלים הדו־שיח הכ"ב, שעורך הקונגרס היהודי האמריקני מדי שנה, בהשתתפות נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, ונשיא הקונגרס היהודי העולמי טיודור מאן. השנה יעסוק הדו־שיח בהקצנה המאיימת על אופיין הדמוקרטי של ישראל ושל ארה"ב גם יחד.

מאן אמר אתמול, במסיבת עתונאים בירושלים, כי למרות פרשת פולארד, נותרו יחסי ישראל־ארה"ב מצויינים, אפילו יותר מבעבר.

המשביר המרכזי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ

חברי מועצת המשביר המרכזי מוזמנים לישיבה

שתתקיים ביום חמישי 17 ביולי 1986 בשעה 10.00 לפנה"צ

המועצה תתכנס באולם הישיבות (קומה 6) בבית המשביר המרכזי, רח' יגאל אלון 76, תל־אביב.

לתשומת לב החברים: במסגרת הישיבה ירצה פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים.

חברים מתבקשים לדייק.

המשביר המרכזי

מחמיר מצב התעסוקה בדימונה ובבית־שמש

מאת כתבנו לענייני עבודה

ועדת התעסוקה של ההסתדרות דנה אתמול במצב התעסוקה ההולך ומחמיר בדימונה ובבית־שמש.

מזכיר מועצת פועלי דימונה מסר, כי המספר הרשמי של דורשי העבודה ביוני היה 700, אך למעשה מספר מחוסרי העבודה עבר את האלף.

המפעל היחיד שהוקם בדימונה בשנה האחרונה הוא מפעל לאלקטרוניקה של חברת העובדים. חבר מינהלת חברת העובדים, גרשון וילן, מסר, כי המפעל מעסיק כ־20 עובדים והשכר התחיל גבוה מהמקובל במשק וכך בין 350 ל־380 ש"ח לחודש.

מזכיר מועצת פועלי בית שמש, חיים הרוש, אמר, כי אם לא יעשו פעולות לאלתר יצטרפו 500 איש נוספים למעגל דורשי העבודה.

בישיבה השתתף מאיר כהן, מובטל בן 28 מדימונה, אב לשניים, שאמר כי אין הוא רוצה לקבל דמי אבטלה אלא לעבוד.

יו"ר הוועדה, עליזה תמיר, הודיעה, כי ההסתדרות תפעל בכמה מישורים. הראשון הוא מאבק נגד העבודה הבלתי מאורגנת המוזילה את שכר העבודה והפוגעת בעבודה המאורגנת. כן תיזום ההסתדרות פגישות עם הנהלות המפעלים הממלכתיים באיזור כדי שיעסיקו עובדים מדימונה.

מסד ראשון

משל יריחו

לפני יותר מעשר שנים כתב יוסף מונדי מחזה מסעיר, מרגיז, המטיח אמיתות בלתי נעימות בפנינו, על כיבוש ושלטון משחית, על מושל יריחו, פקידות של צה"ל, ערבים נכנעים ושונאים, מילואימניק משוגע־שפוי ועולה נחמד ושיכור, בעל נפש רוסית רחבה.

עכשיו שבים ומעלים את המחזה, בבימויו של יצחק נאמן ב"צוותא" בתל־אביב, והבדיחות קולחות והקהל צוחק. בייחוד מהנה משחקו המבריק והאמין להפליא של שאול מזרחי, כסמל כל־כך אותנטי, שקשה להאמין שהוא רק שחקן.

אבל גם יתר הצוות — ראובן גולדוזר בתפקיד המושל הקשקשן, נולי עומר כפקידה ואשה ערביה מיסתורית משהו, יצחק אלוני בכל הדמויות הערביות, זאב שמשוני כחייל הסכיזואידי וקרול מרקוביץ' בתפקיד מנדל, הרוכל — עושה את מלאכתו בנאמנות רבה.

ומה שהיה מסעיר, נשמע כאמת תבוטה, ידועה לכל. לא המחזה השתנה — דווקא בולט עכשיו יותר משזכור היה לי טיב הכתיבה והשנינות שבניסוח שלו — אנחנו השתנינו! מה שניבא מונדי לפני כך וכך שנים, מתקיים בנו. זה צריך היה להיות עצוב, אבל זה משעשע ומבדר. מלבד הסיום, המתארך, כי המחזה מסרב להיגמר.

מכל מקום אם מונדי מצפה לעוד רעמי תרעומת עליו ועל ריעותיו, יתאכזב הפעם. משחק טוב וטקסט שנון אינם עושים מהפכות. מה שנותר לו הוא לומר את האימרה המרירה: "אמרתי לכם"

גיורא מנור

עיריית ת"א מסרה בניית מרכז מסחרי ליזמים מחו"ל

מאת חיים מרגלית, כתב "על המשמר"

המרכז המסחרי החדש העומד להבנות בדרך פתח־תקווה בתל־אביב מתוכנן להקמה בידי יזמים מחו"ל ופירוש הדבר מסירת קרקע עירונית לקבלנים זרים — על כך נמסר על־ידי אירגון הקבלנים והבונים, ששיגרו מכתב מחאה חריף לראש עיריית תל־אביב, שלמה להט.

במכתב, החתום בידי אינג' אהרון ספיר, יו"ר האירגון, הורגש, כי בחודש מאי ש.ז. התקיימה פגישה בין ראש העירייה ש. להט לבין משלחת מהאירגון ובה נדונו דרכים לפיתוח העיר והוחלט לתת לקבלנים המקומיים עדיפות עליונה בקבלת עבודות. לדבריו, מסירת הפרוייקט בדרך פתח־תקווה לזרים פוגעים בקבלנים שכבר נפגעו קשה מהשפל בבנייה.

יו"ר האירגון ציין במכתבו, כי בידי הקבלנים המקומיים הון, ידע ומיכשור והם יכולים לבצע כל פרוייקט ומבקשים מראש העירייה להימנע ממסירת בניית המרכז המסחרי החדש ליזמים מחו"ל.

אפשרות לחיבור ישראל ללוויין המשדר תוכניות

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

רשות־השידור תבדוק את האפשרות לחבר את ישראל ללוויין המשדר תוכניות טלוויזיה ולא רק חדשות. החיבור כרוך בהוצאה של כחצי מיליון דולר עבור ציוד מתאים שיאפשר את קליטתן הישירה של תוכניות מן הטלוויזיה הספרדית, האנגלית, האיטלקית, הגרמנית ועוד — כך מסר אתמול מנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת, שנפגש עם חברי איגוד השידור האירופאי בכורמות שבאנגליה.

חבר הוועד המנהל דוד אדמון מחה אתמול על השהיית תשובתו של שר־החינוך לפניית הוועד המנהל לפני 4 חודשים לאפשר הפעלת ערוץ שני בטלוויזיה לתקופת הקיץ. זאת כדי שלא לקפח אותו ציבור שאינו אוהד ספורט מושבע ולאפשר לו לצפות במיבצעי שידור מיוחדים המיועדים לו, כגון הזמריה וכיו"ב, שיכולה היתה הטלוויזיה לשדר לו אושרה לה הפעלת ערוץ שני.

"אילו השיב השר בשלילה ניתן היה להעלות הנושא לדיון בממשלה. אולם מאחר והשר השהה תשובתו, ירד הנושא מעל הפרק, והכל", אמר אדמון.

הזמריה נפתחת הערב — בלי הקבה"א ועם דרא"פ

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

הזמריה העולמית ה־14 נפתחת הערב באולם "היכל התרבות" העירוני בכפר־סבא בהשתתפות כ־1000 זמרים וזמרות מכל רחבי העולם. קונצרט הפתיחה החגיגית יהיה במעמד שר התיירות, אברהם שריר, וראש עיריית כפר־סבא, יצחק ולד.

לזמריה הגיעו 14 מקהלות ביניהם מקהלות מארה"ב, גרמניה, בריטניה, שוויץ, יוגוסלביה ודרום־אפריקה. כן ישתתפו עשרות מקהלות מישראל.

מקהלת הקיבוץ הארצי הודיעה על ביטול הופעתה בזמריה עקב השתתפותן של שתי מקהלות מדרום־אפריקה — מקהלה לבנה של נערי תיכון מיוהנסבורג ומקהלת שחורים ממדינת חסות של דרום אפריקה.

הזמריה תמשך שבוע ימים ויתקיימו שלושה קונצרטים מרכזיים בכפר־סבא וכן סרנאות זמר.

יבנה הוכרזה לעיר

מאת זהבה בניס, כתבת "על המשמר"

המועצה המקומית יבנה הוכרזה אתמול לעיר על־ידי שר הפנים יצחק פרץ בטקס שנערך במעמד אלפים מתושבי המקום ואורחים רבים, בהם ח"כים, ראשי ערים וראשי מועצות [illegible].

במעמד זה ניתנה לשר פרץ אזרחות כבוד של העיר החדשה, בה כ־22 אלף תושבים.

בדברי ברכתו אמר השר, כי "אני נושא תפילה שיהיה רצון שאכן עירית יבנה תשוב ותמלא את תפקידה ההיסטורי [illegible] בישראל המתחדשת".

ראש העירייה החדשה [illegible]

המשטרה עשויה לבקש כבר היום צו

(סוף מעמוד ראשון)

קראום, ויכריעו בשאלת הבקשה לבית־המשפט לאיסור הפרסום ונוהלי חקירה שונים אחרים.

כך תנוהל החקירה

בינתיים גובשו כבר כמה וכמה החלטות בעניין אופן ניהול החקירה בפרשת השב"כ: החקירה תנוהל ממשרדים מיוחדים שיוקצו לכך בבניין המטה הארצי של המשטרה בירושלים. משרדים אלה יאובטחו 24 שעות ביממה ולצורך כך אף ימונה קצין ביטחון מיוחד שיפקח על פעולות האבטחה. במשרדים תוצב כספת גדולה ובתוכה יופקדו המסמכים הסודיים.

קציני צבא ומשפטנים

הצוות החוקר ימנה 6 קצינים ובראשם ניצב יגאל מרכוס. נשקלת האפשרות לצרף כמסייעים לצוות קציני צבא ומשפטנים. פרקליט בכיר מפרקליטות המדינה יעקוב בהתמדה אחר עבודת צוות החקירה וכמידת הצורך ינחה את הצוות בעניינים שונים.

מדי יום יעודכן מפכ"ל המשטרה בהתקדמות החקירה ובגילויה. הוא יעביר דוחות תקופתיים, מדי כמה ימים, לשר־המשטרה וליועץ המשפטי לממשלה. כפי הנראה תסתיים החקירה לקראת סוף חודש ספטמבר. לפחות כך מקווים בצמרת המשטרה.

חקירת עדים ואישים שונים שהמשטרה תבקש לשמוע את גרסתם לפרשה תחל רק לאחר שחברי הצוות החוקר ילמדו את המסמכים השונים שהובאו בפני ועדות זורע ובלטמן, בפני בית־הדין למשמעת של השב"כ ובפני היועצים המשפטיים לממשלה הפרופ' יצחק זמיר (היועץ היוצא) והשופט יוסף חריש (היועץ החדש).

סיום עתירת רפי מלכה

אתמול קיים הבג"ץ דיון ממצה שנמשך 5 שעות בעתירתו של איש השב"כ רפי מלכה ובסיום הדיון קיבל החלטה שנאסרה לפירסום. נמסר רק, כי בכך נסתיים ההליך המשפטי. הדיון עצמו התקיים באולם מספר 2 שבבניין בית־המשפט העליון שהחל בשעה 9.15 בבוקר. השתתף בו ההרכב הבכיר ביותר של בית־המשפט העליון השופטים מאיר שמגר, מרים בן־פורת ואהרון ברק, היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ושלושה עוזריו, פרקליט ראש השב"כ עו"ד ידאל ארנון, פרקליט העותר, עו"ד מישאל חשין, שלישו של ראש־הממשלה עוריאל נבו, שלושה אנשי שב"כ נוספים וכמזכיר ההרכב שימש השופט אלון גילון, שהוא סגן רשם בית־המשפט העליון, מינוי נדיר כשלעצמו שנבע מרגישות הדיון.

במהלך הדיון התייצב במפתיע בבניין בית־המשפט העליון מפכ"ל המשטרה ונועד לשיחה עם היועץ המשפטי לממשלה. הם דנו בעניין הצורך לשמור על סודיות החקירה. דיון שיימשך כאמור הבוקר.

לקראת יום ראשון

עתה רב העניין לקראת הכרעת הבג"ץ ביום ראשון בפרשת 5 העתירות שהוגשו על־ידי המבקשים לחייב ניהול חקירה בפרשת השב"כ וביטול החנינות שניתנו ל־4 מאנשי השב"כ. חקירת המשטרה בפרשה תחל בכל מקרה לאחר הכרעת הבג"ץ בעתירות אלה, שכן אז ייוודע אם יישארו אנשי השב"כ עם חנינות תקפות, דבר שיקשה על חקירת המשטרה, או אם יוסרו חנינות אלה ויוכרזו כבלתי תקפות. במקרה כזה גם לא יגישו 10 אנשי שב"כ נוספים בקשות חנינה לנשיא, כפי שהם מתכוונים לעשות, אם יותיר הבג"ץ את חנינות אנשי הבג"ץ שכבר ניתנו. תקפות.

הדיון בבג"ץ ביום ראשון יהיה פתוח לציבור וייתכן שהדיון יימשך שעות רבות והמשכו יהיה באחד הימים הבאים בשבוע הקרוב. אם לא יסתיים הדיון בבג"ץ ביום ראשון הקרוב תיאלץ המשטרה לדחות עוד את תחילת חקירת הפרשה.

פרס נועד עם הוועדה

דליה שחורי הכתבת המדינית של "על המשמר" מוסרת:

הוועדה לבדיקת נהלי העבודה של השב"כ נפגשה אתמול בראשונה עם ראש הממשלה שמעון פרס. על הקמת הוועדה החליט הקבינט כאשר נתן את הסכמתו לחנינת ארבעת אנשי השב"כ.

בראש הוועדה עומד ראש המכון ללימודים איסטרטגיים אלוף (מיל.) אהרון יריב, וחבריה הם המשפטן ד"ר יהושע רוטנשטרייך, שהוא גם נשיא מועצת העיתונות ורפאל ורדי, בעבר מתאם הפעולות בשטחים. נקבע עם חברי הוועדה. כי הם יחלו בעבודתם מיד.

צלצול מחיר

אורי אבנרי, עורך "העולם הזה"

פוליטיקה של חדר־מיטות

כמי שהיה ועודנו אמון על השמצות אישיות הדדיות בין פוליטיקאים — האם זכורות לך השמצות בנוסח שחל את מילוא?

לא זכור לי שעניינים מסוג זה עלו אי־פעם בכנסת. נראה, שהגענו הפעם לנקודת שפל חדשה. העניין עם שחל הוא ישן נושן. כשנבחר שחל לכנסת, קבלנו פניה של דוד הכהן, שהיה יריבו של שחל בסניף חיפה של מפלגת העבודה. הוא שלח לח"כים וגם לי את הסיפור הזה על תעודת הבגרות המזויפת של שחל, אבל זה לא הפריע לשחל להגיע לכנסת, ואני חייב לומר שכולנו הופתענו לטובה. במקום עסקן עדתי נוסף שהפך לח"כ בזכות מוצאו העיראקי — והיו אז בכנסת עוד כמה וכמה עסקנים כאלה שנבחרו ע"י המפלגות בגלל צייתנותם וטפשותם — בלט שחל מן הרגע הראשון כאיש בעל מעוף ויכולת ופרשת תעודת הבגרות נשכחה לחלוטין. להעלות את העניין היום, 17 שנה אחרי, זה מגוחך ומתאים בהחלט לסגנונו של מילוא, שהיה, מרגע שהופיע בכנסת, בזכות קרבתו המשפחתית לבגין, דגם מוקטן של מקארתי. יחד עם זאת, נדמה לי ששחל היה מיטיב לעשות אם היה מגיב באופן עניני, ומצביע על סגנונו הדוחה של מילוא במקום לספר על קשריו האינטימיים.

אם אינני טועה, היה "העולם הזה" הראשון שהפך את הרכילות לסגנון עתונאי לגיטימי. האם לא היתה בכך משום תרומה לערבוב התחומים הנוכחי?

"העולם הזה" לא ערבב מעולם בין מאבקים פוליטיים לבין עניינים אינטימיים. תמיד שמרנו על הפרדה גמורה בין מדור הרכילות, שהוא נחמד כשלעצמו ומהווה מעין כרוניקה של החיים במדינה, ובין המדורים הפוליטיים. אפילו דיין הגדול, שהתפרסם בכך ששכב עם כל אישה שפגש, לא היה נושא לדיון חוץ מאשר בפרשת אלישבע. אבל, העניין הועלה בגלל שחשבנו ששר הבטחון איננו צריך לנהל את עניני המדינה מחדר המיטות של גברת צעירה שרקעה מפוקפק. ככל שזכור לי, לא העליתי את העניין בכנסת, למרות שהיו לו היבטים בטחוניים. בפעם אחרת פרסם "העולם הזה" את תמונתו של יצחק רפאל במועדון לילה בפאריס. עשיתי זאת משום שנראה לי, שיש בכך רלוונטיות כשמדובר בעסקן דתי, המבקש לכפות עלינו את אורח חייו ומטיף לנו מוסר.

בזמנו פרסמת על יחסיו של שר מסויים עם מזכירתו.

נכון, אבל רק משום שאותו שר הפך את הגברת הצעירה המטופשת למנהלת לשכתו. אך איש אינו טוען שעיסוקיו האינטימיים של חגי מילוא משפיעים על עניני המדינה.

אתי רונאל

אם שמיר יופלל

(סוף מעמוד ראשון)

לדבריו הליכוד ניסה ליצור תיזה כאילו המערך רוצה להשתמש בפרשת השב"כ נגד הרוטאציה ע"י הפללתו של שמיר. הוא הדגיש כי אף שהסכם הרוטאציה הוא אישי, הרי המערך יהיה מוכן במקרה הצורך לשקול גם מועמד אחר במקומו של שמיר. בכך לדבריו מוכיחה מפלגת העבודה כי עמדתה היא לגופו של עניין בנושא פרשת החקירה בעניין השב"כ.

"לא שרון"

ברעם הוסיף כי ההסכם הקואליציוני הוא בין שמיר ופרס, אבל המערך לא ינצל את העניין כדי לומר, שזה הסכם אישי ולכן הוא בטל לחלוטין. במקרה ששמיר לא יוכל לכהן. אילו המערך היה נוקט עמדה כזו, כי או היה ברור, שאם אתה מדבר על חקירה, אתה זומם באמצעותה לפגוע את הרוטציה".

עם זאת הדגיש, כי מועמד אחר חייב להיות מקובל על המערך. כשם ששמיר היה מקובל על המערך ופרס היה מקובל על ה"ליכוד". "בהחלט לגמרי, שהעניין לא אוטומטי. אני לא רוצה להיכנס עכשיו לשמות. כמעט ברור על מה אני מדבר. יותר ברור על מי לא, מאשר מי כן. אני לא רוצה להיכנס לענייני הליכוד", אמר.

דורון: רמזים צבועים

"יצחק שמיר הוא המועמד היחיד של הליכוד בראשות ממשלת האחדות ואין כל עוררין על כך" אמרה אתמול יו"ר סיעת הליכוד בכנסת שרה דורון.

הדברים נאמרו כתגובה על הודעת מזכ"ל ה"עבודה" עוזי ברעם. דורון גינתה את דברי ברעם "רמזים צבועים, הגובלים בקלות והוצאת דיבה".

א־שאווה

(סוף מעמוד ראשון)

פתיחה למאבק שנפתח עם גרוש ההנהגה הפלשתינית על־ידי המלך חוסיין מירדן, על נפשות תושבי הגדה ורצועת עזה.

בינתיים נוספים לשבת בתוניס זה היום השני ראשי אש"ף כדי להחליט כדרך תגובה על צעדיו האחרונים של חוסיין והמאבק על הגדה. ערב הכינוס הבריז מנהיג אש"ף יאסר ערפאת בראיון לעתון כוויתי כי קיימת תוכנית ירדנית ישראלית להגיע להסכם "על גבם" של הפלשתינים וללא אש"ף.

ערפאת: פתרון אמריקני

מנהיג אש"ף תקף אתמול לראשונה את המלך חוסיין דבר שנמנע לעשותו מזה זמן רב. ערפאת אמר כי ארה"ב וישראל שואפות לכודד את אש"ף, ולהגשים פתרון משלהם באיזור.

המלך חוסיין לעומת זאת [illegible] והדגיש בסדרת מסיבות עיתונאים שקיים ביומיים האחרונים כי הם לא יחתום על הסכם שלום נפרד עם ישראל, וכי איננו רואה כל סיכוי ליוזמה אמריקנית חדשה באיזור.

קריאה להקמת מועצה לאומית לחינוך חקלאי

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

"יש להקים בדחיפות מועצה לאומית לחינוך חקלאי בישראל, שתתווה מדיניות ממלכתית להעמקת החינוך לחקלאות, כדרך חיים, וכמקצוע" — בקריאה זו יצא פרופסור רפי גורן, דיקן הפקולטה לחקלאות ברחובות, בהענקת תעודות למסיימיה.

לדברי פרופסור גורן, המשבר הפוקד בשנים האחרונות את החקלאות בארץ נותן אותותיו בחינוך החקלאי ברמה התיכונית. בישראל [illegible] החקלאיים־פנימייתיים פותרים בחלקם בעיות סוציאליות של שכבות חלשות אך עוסקים כיום פחות בהכשרת בוגרים כהכנה לעיסוק במקצוע החקלאות או כהכנה ללימודים אקדמאיים.

הוא ציין, כי במקביל התפתחו בתי ספר תיכוניים אזוריים בהתיישבות העובדת, המתרכזים בעיקר בלימודים תיכוניים כלליים ומעטים בלימודי החקלאות.

גרנות: מפ"ם נערכת להופעה עצמאית בבחירות

מאת כתבנו לענייני מפלגות

קובץ בוחרים ממוחשב ראשון, שבו כ־100 אלף שמות, הוצג אתמול בכנס ארצי של פעילי מפ"ם שנערך לקראת הערכות לבחירות. הקובץ בנוי ממאגר של חברים אוהדים ואנשים שהשתתפו במאבקים ופעילויות שונות של המפלגה.

מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות אמר כי מפ"ם נערכת להופעה עצמאית בבחירות ויש להבטיח את מעמדה האלקטוראלי בציבור לצד מפלגת העבודה ולצד ר"ץ. בכנס דיברו ולדי מורג, אבי שיין, אלישע שפירא, חגן ארז ויאיר צבן.

להט נבחר כיו"ר המרכז הליברלי

מאת כתבתנו לענייני מפלגות

הנהלת המרכז הליברלי בחרה אמש בישיבתה הראשונה את שלמה להט כיו"ר ההנהלה. כמו־כן הוסיפה ההנהלה עוד 6 חברים חדשים והיא מונה עתה 33 חברים.

את המזכירות של המרכז הליברלי תבחר ההנהלה בישיבתה הבאה. מזכ"ל המפלגה טומי לפיד אמר, כי בזמן הקרוב תתארגן המפלגה לקראת אפשרות של הקדמת הבחירות.

משרד הבטחון יוציא מכרזים לצוללות וספינות במיליארד דולר

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

משרד הביטחון יוציא תוך שבועות ספורים את המכרזים לבניית הצוללות וספינות הטילים "סער־5" עבור חיל־הים. הוצאת המכרזים, על־ידי ישראל תקדים, לפחות בחודש ימים, את האישורים העקרוניים שאמור הממשל האמריקני להוציא למימון פרוייקט זה של חיל־הים הישראלי. רק בחודש ספטמבר השנה יוציא עוזר לתת־מזכיר ההגנה האמריקני דב זקהיים, את דו"ח הסקר שערך לפני כחודש ימים בארץ ובאירופה בנושא הפרוייקט הימי. בבסיס הדו"ח תעמוד, בדומה לפרוייקט "הלביא", סוגיית העלויות והכדאיות.

במכרזים שיוציא משרד הביטחון, בהיקף של למעלה ממיליארד דולר, יטלו חלק מספר מספנות מערב־גרמניות, מספנות בארה"ב או מספנות בישראל. כאשר במכרז לבניית הצוללות יטלו חלק המספנות האירופיות ומספנות־ישראל. על־פי התכנון, נבנה המכרז כך, שמספנות ישראל ירכיבו לפחות שתיים מתוך הצוללות שהוזמנו על־ידי חיל־הים.

חיל־האוויר מכין הפתעות לסגן נשיא ארה"ב בוש

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש יגיע בסוף החודש לביקור בן ארבעה ימים בישראל. [illegible] בגן הוורדים בירושלים.

במערכת הבטחון מתכוננים לסגן נשיא ארה"ב יום מרגש בו ישמע סקירות מפי שר הבטחון יצחק רבין, הרמטכ"ל משה לוי, אלופי צה"ל וראשי התעשיות הבטחוניות. "היום הבטחוני" של בוש יתקיים ב־29.7.86 באחד מבסיסי חיל האוויר. סגן הנשיא יחזה בהצגת תכלית של היחידה ללוחמה בטרור, בתקיפת מטרות קרקע ע"י חיל־האוויר, במערכות נשק מתוצרת [illegible]. [illegible] הוא יצפה בטקס [illegible] הנשיא [illegible] את ביקורו בישראל.

האוצר תובע לקצץ

(סוף מעמוד ראשון)

פקידי משרד הבטחון. שהסכומים הנוספים יהיו פיצוי עבור השחיקה שחלה בכח הקנייה של הסיוע האמריקני למימון פרוייקטים תעשייתיים בטחוניים. ישראל מקבלת כ־300 מליון דולר מארה"ב למימון פעולות מקומיות הקשורות בפתוח ה"לביא" ופיתוח פרוייקטים אחרים. רוב הסכומים הוצאו ל"פיתוח" הלביא לאחר המרתם לשקלים.

שחיקה בסיוע האמריקני

מכיוון ששער החליפין של השקל לעומת הדולר נשאר קבוע זה כשנה, בעוד שהמחירים המקומיים המשיכו לעלות טוען משרד־הבטחון שחלה שחיקה גדולה בכוח הקנייה של הסיוע האמריקני בתוך ישראל. דובר משרד האוצר סרב אתמול להתייחס לנושא ואמר שעד עתה לא הוגשה למשרד האוצר כל בקשה פורמלית מצד משרד־הבטחון. מקורות בממשלה אמרו עם זאת שהאוצר דחה כבר את הפניות הלא רשמיות מצד משרד־הבטחון, אך נראה שהנושא לא יורד בקרוב מסדר היום.

קיצוצים ב־800 מליון דולר

משרד־האוצר ממשיך בתכנון קיצוץ נוסף בתקציב המדינה בסך של 800 מליון דולר, שנועד לקזז חריגות בתקציב, אשר לדברי המשרד נרשמות זה כמה חודשים. מקורות באוצר אמרו לכתבנו ששר־האוצר משה ניסים הציג לפני ראש הממשלה שמעון פרס כמה חלופות לקיצוץ המוצע בתקציב המדינה.

חלופה ראשונה מתייחסת לקצוץ בשעור השווה ל־3.9 אחוזים בתקציבי כל המשרדים. חלופה שנייה מדברת על קיצוץ בפעולות ספציפיות של הממשלה כדי להגיע לסכום הנדרש. החלופה השלישית שהוצגה מדברת על קיצוץ בתקציבי כל המשרדים, אך לא בשיעור שווה. המקורות הוסיפו שעל ראש־הממשלה להחליט אם לדעתו הממשלה תסכים לקיצוצים הנדרשים. לדברי המקורות החלופה הראשונה והשלישית הן פחות נוחות מבחינת ראש־הממשלה. שכן הן כרוכות בקיצוצים נוספים בתקציב הבטחון, ובהתנגשות אפשרית עם שר הבטחון יצחק רבין.

קיצוצים בכוח אדם

המקורות אמרו שכל קיצוץ שיהיה, יהיה בנוסף לקיצוצים בכוח אדם ופונקציות ממשלתיות אשר נדונו בימים אלה ע"י ועדת שרים לבטול פונקציות, בראשות השר בלי תיק משה ארנס. לפני כ־4 חודשים חיברה הוועדה מסמך המפרט את ההצעות לביטול פונקציות והקטנת כח אדם בסקטור הציבורי, והשבוע החלו הדיונים למימוש המלצות אלה. דובר האוצר מסר אתמול שמדי שבוע יתקיים דיון בגוף אחר בסקטור הציבורי והמסקנות של הוועדה ישאו אופי של החלטות ממשלה.

מבחני הרישוי — לידיים פרטיות

אמש החליטה הוועדה להעביר לגופים פרטיים את ביצוע מבחני רשיון הנהיגה, תוך הקטנת כח האדם המועסק במבחנים אלה בכ־70 אנשים. משרד התחבורה כבר דחה החלטה זו ועל כן סביר ששר התחבורה חיים קורפו יערער עליה בפני מליאת הממשלה.

מטען חבלה התפוצץ בבאר־שבע

מטען חבלה התפוצץ אתמול סמוך לשעה 4.45 אחה"צ ברחוב קרן קיימת פינת רחוב שלושת בני עין חרוד בבאר־שבע.

בפיצוץ נפצע קל אדם אחד, שקיבל טיפול במרפאה צבאית סמוכה.

בעת הפיצוץ נשמע קול נפץ עז וחלונות ראווה סמוכים התנפצו. החקירה העלתה, שמטען הנפץ היה קטן.

השמטרה עצרה לחקירה עשרות ערבים מהשטחים. כן הוצבו מחסומים בכבישי הנגב, ונערכו בדיקות אצל המטעים. (עתים)

פרס מתכתב עם קוראסון אקינו

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס גילה אתמול כי הוא מקיים התכתבות עם נשיאת הפיליפינים קוראסון אקינו. ההתכתבות החלה כמכתב ברכה ששיגר פרס לאקינו עם היבחרה. היא השיבה לפרס והתפתחה ביניהם התכתבות הנמשכת עד היום.

פרס סיפר זאת אתמול לשני אורחים רמי־מעלה מן הפיליפינים המבקרים בישראל — שר התכנון הלאומי וסגן שר־החקלאות, שהוא גם אחיה של נשיאת הפיליפינים. מטרת הביקור היא לבדוק את אפשרויות שיתוף־הפעולה בתחומי החקלאות והטכנולוגיה. במהלך הפגישה שיבח ראש הממשלה את תנובת הפרות בישראל ואמר, כי השיא העולמי של תנובת הפרות בשנה הוא 6000 ליטר, אך בישראל מגיעה תנובת הפרות ל־8200 ליטר.

דגי אמנון וקרפיון זוהמו בריסוס

הציבור הוזהר אתמול על־ידי משרד־הבריאות מפני אכילת דגי קרפיון ואמנון שלא נקנו ברשתות השיווק או חנויות מוסדרות. קיים חשש, כי פגרי דגים אלה שהורעלו עקב ריסוס שנערך בטעות בנחל ערה ובנחל התנינים, יגיעו לידי רוכלים בשווקים וימכרו לציבור.

משרד־הבריאות הודיע, כי אתמול, רוססו שטחים נרחבים באיזור קיבוץ מעגן מיכאל וכתוצאה מכך זוהמו גם מי הנחלים וגרמו לתמותת דגים רבה.

שירותי הבריאות נטלו לבדיקות מעבדתיות פגרי דגים מתים ואולם, כיוון שקיים חשש כי דגים כאלה שמקורם באותם נחלים יגיעו לרוכלים בלתי מוסדרים ולרוכלים — נקרא הציבור לנקיטת אמצעי זהירות. (עתים)

"על המשמר"
עתון יומי
عل همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בבניין סנטר חדרים 102–121. טל' 6–225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

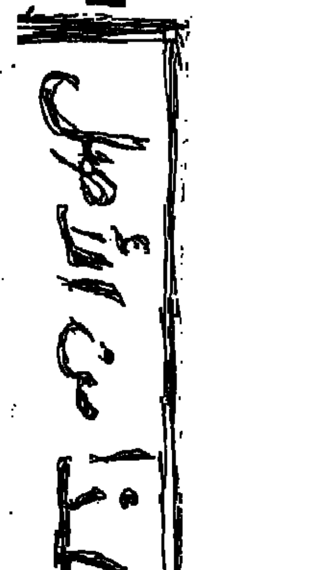

הדיון בתרומות סוחרי הקרקעות לליכוד הועבר לוועדת הכנסת

ח"כ הראל שהעלה ההצעה: גדול סוחרי הקרקעות האשים הליכוד בקבלת התרומות, ושמיר שואל מה רוצים ממנו... ■ ח"כ גרנות: התגובה של הליכוד מעידה שסיעה זו מצוייה בטראומה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ברוב קולות החליטה אתמול הכנסת להעביר לוועדת הכנסת את הצעתו של אהרון הראל (מערך) לדון בתרומות סוחרי קרקעות מהגדה לקרן הבחירות של הליכוד, ובהצעתו של חיים קופמן (ליכוד) להקים ועדת חקירה כדי לבחון את הקשר בין מפלגת העבודה לכספים שהועברו אליה בידי המפלגה הסוציאל דמוקרטית הגרמנית.

אהרון הראל אמר, שאחרי חזון א"י השלימה בא החשבון. סוחרי קרקעות קנו מכל הבא ליד ושילשלו את הרווחים לכיסם. הם מכרו אדמות שהיו רשומות בטאבו וכאלה שלא היו רשומות. נציגי הממשלה לא שעו לאזהרות פליאה אלבק ממשרד המשפטים. שעשתה הכל כדי שהקרקעות יימכרו בהתאם לחוק.

במקביל לארץ־ישראל הגדולה היפה והמושחתת, צמחה לה איזו מחתרת אשר ביקשה לזרז את התהליכים של פינוי השטחים מערבים. אם המטרה מקדשת את האמצעים. למה לא נהרוג ערבים, נטמין פצצות לראשי ערים, נפגע בנשים וטף, ואז אולי יפוצו המחבלים לכל עבר, והאדמה תהיה שלנו — אמר הראל.

מי שהאשים את הליכוד בפרשת הקרקעות, אמר ח"כ הראל, זהו גדול סוחרי הקרקעות שמואל עינב. הם עודדו את סוחרי הקרקעות לתרום כספים לליכוד. אני רוצה להביא לבית המשפט את כל הפוליטיקאים. אותי לא יצלבו כאן — אמר עינב בבית המשפט.

מ"מ ראש הממשלה שותק. הוא רק שואל מדוע כולם נטפלים אליו. בסך הכל היתה שיחה כללית. ומה רוצה ממנו ידידו שמואל עינב? הוא איננו מבין גם מה רוצים ממנו בפרשת השב"כ — סיים אהרון הראל.

מיכאל איתן (ליכוד) אמר בתגובה, כי מליון וחצי דונם הועברו מידי המדינה לקיבוצים. ללא ביקורת, ואדמות מינהל מקרקעי ישראל הועברו לסולל בונה ללא מכרז.

גרנות: הליכוד בטראומה

אלעזר גרנות (מפ"ם) אמר שלא הופתע מתגובת הליכוד לדברי הראל, משום שסיעה זו נמצאת עתה בטראומה של חקירות מעשיה ומעשי ראשיה. גם גרנות תמך בהעברת הנושא לוועדה, כדי שתברר אם מה שמתפרסם בעיתונות הוא אמת. ומידת אחריותם של הללו שרוצים להוביל את המדינה בעתיד הקרוב לאירועים המתפרסמים.

ח. קופמן (ליכוד) אמר ש"העבודה" מקבלת כסף גרמני למימון פעולותיה בידי קרן פרץ נפתלי. לדברי קופמן פנה מזכ"ל "העבודה" ח. ברלב בשנת מפלת העבודה ועלית הליכוד, ב־1977, למפלגה הסוציאל דמוקרטית הגרמנית וביקשה כספים.

כן טען שאותו מקור מממן כספים לאוניברסיטת ביר־זית. הוא קרא לשר המשטרה להשעות עצמו מטיפול בפרשה.

פרופ' דוד ליבאי אמר שברלב עשה מה שעשה לפי ייעוץ משפטי ובהתאם לחוק. הוא קרא לקופמן להביא את מימצאיו לוועדה. אם יש כאן חשש לעבירה פלילית. מדוע קופמן אינו פונה למשטרה? אם יש חשש לחריגה מהוראות מבקר המדינה מדוע לא פונה קופמן למבקר?

הנושא הועבר לוועדה.

קציני צה"ל הדפו התקפת "המצפון הלאומי" על "שתי אצבעות-מצידון"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בתמיכת המערך וכוחות השמאל הדף אתמול צה"ל את מתקפת "המחנה הלאומי" בוועדת החוץ והבטחון נגד הקרנת הסרט "שתי אצבעות מצידון" שהכין דובר צה"ל להקרנה בפני חיילים.

אחרי הקרנת הסרט בפני חברי הוועדה הטיל פנחס גולדשטיין (ליכוד) ספק שתפקיד צה"ל הוא להקרין סרט כזה לפני חייליו. קצין חינוך ראשי תא"ל נחמיה דגן הרגיע את מצפונו הלאומי של גולדשטיין: "הסרט איננו פציפיסטי אלא אנטי־מיליטריסטי. חשוב שהחיילים יידעו כי אנחנו מתלבטים". דובר צה"ל תא"ל פנחס לפיד אמר שסרט תיעודי רגיל על מלחמת לבנון ועל הבעיות שמעוררת מלחמה היה מחטיא את מטרתו. סרט עלילתי טוב. כמו "שתי אצבעות מצידון" יכול לשמש בסיס לדיון על ערכים.

ראש מה"ד תא"ל איציק מרדכי אמר שהוא ממליץ על הקרנת הסרט בצבא כיוון שהוא מעלה סוגיות קשות שלא לכולן יש פתרון. הסרט משמש תעודת בגרות לצה"ל. מרדכי אמר שהיה מודאג אלמלא היה צה"ל מעלה בעיות כדי להתמודד איתן. שבח וייס הגדיר את הסרט כאינטליגנטי, המיועד לצבא אינטליגנטי. אמנון לין אמר שזהו סרט אותנטי. נחמן רז אמר שזהו מסר לצבא חושב. א. בן־אליעזר אמר שזהו ביטוי לעוצמה. יוסי שריד אמר שהכנסת אשר שלחה חיילים למלחמה היתה צריכה להיות הראשונה אשר תראה אותו. זאת יכלה להיות הזדמנות ראשונה למספר ח"כים לראות בפעם הראשונה מלחמה במשך שעה וחצי. זהו מיטב היצירה בז'נר של "יורים ובוכים", אמר שריד.

החוק לאיסור פרסום שמות חשודים אושר בקריאה טרומית

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

הכנסת אישרה בקריאה טרומית הצעת חוק של מאיר כהן־אבידב לפיה ייאסר פרסום שמו של חשוד שהוגשה נגדו תלונה במשטרה, אם טרם נפתחה נגדו חקירה.

לדברי כהן־אבידב נעשה עוול לרבים, ובמיוחד לאנשי ציבור, כאשר עצם הגשת התלונה זוכה לפרסום. לעתים תכופות מתברר שהתלונה נזרקה בידי המשטרה לסל משום שהתברר לה שאין טעם אפילו לפתוח בחקירה.

לדברי המציע נתמכת הצעתו בידי שר המשפטים מודעי. ההצעה הועברה לדיון בוועדת החוקה חוק ומשפט.

קורפו: בהעלאה הבאה — יוכפל מחיר הנסיעה במונית

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

שר התחבורה חיים קורפו אמר אתמול בכנסת. כי בעת העלאת המחירים הבאה יוכפל המחיר ההתחלתי של הנסיעה במונית וזאת כדי להבטיח את כדאיות הנסיעה לנהגים.

השר הודיע כי אשתקד הוגשו למשרד 439 תלונות נגד 188 נהגים. השנה הוכפל מספר התלונות ובדעת המשרד להעניק למפקח על התעבורה בדרכים, סמכות להשעות רשיונו של נהג מונית אם סירב להסיע או הפקיע מחירים. כתבנו מעיר, כי בירושלים למשל, הנהגים הערבים מפעילים מונה והנהגים יהודיים מוכנים, במקרים רבים, להסיע אדם רק תמורת מחיר שנקבע מראש, הגבוה ב־50 אחוזים יותר ממה שהיה משלם לפי מונה.

● רק ארבעה ממפעלי רמת הגולן מייצאים את תוצרתם לחו"ל, ואילו 19 מפעלים נוספים, המעסיקים בסה"כ כ־540 עובדים, משווקים את תוצרתם בארץ.

● העבודות לסלילת כביש עוקף צפת, שהופסקו לפני כשנתיים. לא יחודשו גם בשנת התקציב הקרובה, עקב העלות הגבוהה הכרוכה בהשלמת הכביש.

אידה נודל מבקשת להפעיל לחץ ציבורי להיתר יציאה

מאת י. גלילי, כתב "על המשמר"

"מצבם של מסורבי העליה הגרים בערי השדה, קשה בהרבה מזה של המתגוררים בערים הגדולות בברית המועצות. באחרונה גבר לחצם של השלטונות בערי השדה משום ששם קל יותר למשטרה לפקח על אנשים, כשם שהאיום בפיטורין מהעבודה [illegible] יותר, כי קשה למצוא עבודה אחרת — כתבה אידה נודל. החיה בעיר השדה "בנדרי" במולדביה, אל נכיאת "ציצר" רעיה יגלום, שאת עזרתה היא מבקשת בהפעלת לחץ ציבורי בעולם כדי שהשלטונות הסובייטיים יתירו לה לעלות לישראל.

אידה נודל מדגישה במכתבה, כי הבעיה המרכזית עתה היא להביא לשחרורם ולעלייתם של אסירי ציון ומסורבי העליה, הממתינים להיתר יציאה מאז "משפטי לנינגרד".

"15 אחוזים מהאוכלוסיה סובלים מבעיות פוריות"

15 אחוזים מן האוכלוסיה סובלים בבעיות פוריות — אמר פרופ' כהן מבית החולים שיבא בוועדת העבודה והרווחה.

לדבריו זקוקים 5 אחוזים לטיפול בהפריה הנקראת פרגונל. עלות הטיפול שיכול להביא ללידה הוא 5000 דולר. זוהי טיפה בים התקציב, ולכן צריכה קופת חולים לשלם, אמר פרופ' משיח. חלק על דעתו [illegible] מקופת חולים וכן מנכ"ל משרד הבריאות דן מיכאלי. לדעת המנכ"ל צריך להיות כלול בחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

הליכוד הטיל וטו על הצעת החוק לשינוי שיטת הבחירות

"כל הצעה כזאת היא בבחינת הפרת ההסכם הקואליציוני"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר ביקש מראש הממשלה שמעון פרס לא להתיר לחברי סיעתו העלאת הצעה לשינוי שיטת הבחירות — אמרו אתמול ח"כ דינין (מערך), ומ. וירשובסקי (שינוי) במסיבת עיתונאים שנערכה בכנסת.

וירשובסקי מסר שיו"ר סיעת הליכוד אמרה לו בשם שמיר, כי אם תועלה הצעת החוק יראה בכך הליכוד הפרת ההסכם הקואליציוני. לפי ההסכם הקואליציוני צריכה הצעה לשינוי שיטת הבחירות לזכות בהסכמת שני הגושים הגדולים בכנסת.

ח"כ שיטרית (הליכוד) קרא לציבור לנקוט צעדים של "מרי אזרחי דמוקרטי". ולצאת להפגנות בעד שינוי שיטת הבחירות.

לדבריו, לא נאמר בנושא זה מאומה במצע הליכוד ולכן יהיו רבים בכנסת שיתמכו בהצעה. דוד מגן, יו"ר הוועדה לענייני פנים בתנועת החרות, אמר שהוועדה החליטה פה אחד להציע לוועידת חרות, ש־[illegible], הצעת תמיכה בשינוי שיטת הבחירות, לדברי ח"כ מגן ידוע לו על תמיכתם של 1150 מתוך 2000 חברי מרכז "חרות" בשינוי שיטת הבחירות.

על הצעת החוק הפרטית חתמו 44 ח"כים מהם 19 מהמערך ו־18 מהליכוד. להערכת כתבנו, אפילו תועלה הצעת החוק ביום ד' הבא. כפי שהבטיחו דינין וורשובסקי, לא יושג הרוב המיוחס של 61, הדרוש לכל שינוי בשיטת הבחירות.

החוק לאיסור הסתה לגזענות — שוב נתקע בוועדת החוקה

ברוב קולות חברי הוועדה הוחלט לאפשר הגשת הצעות תיקונים להצעה המקורית של הממשלה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

החוק לאיסור הסתה לגזענות שוב יוקבר בוועדת החוקה חוק ומשפט. אתמול החליט הרוב בוועדה לפתוח את הצעת החוק הממשלתית לדיון מחודש בוועדה, כדי שהח"כים יוכלו להגיש תיקונים.

הרוב טען, כי ההצעה תוגש למליאה לכל המאוחר עד 10.8, לפני יציאת הכנסת לפגרה. אך אין ספק ששוללי החוק ימנעו את זירוז החקיקה.

קבוצת ח"כים דרשה להחזיר לממשלה את הצעת החוק, וביניהם שולמית אלוני (רץ) גאולה כהן (תחיה) יעקב יוסף (ש"ס) ואבנר שאקי (מפד"ל). ח"כי המערך הצביעו בעד הבאת החוק למליאת הכנסת לקריאה השנייה והשלישית כפי שהוגשה בידי הממשלה.

ח"כי הליכוד, שהיוו רוב יחסי בוועדה, תמכו בפתיחת הצעת החוק לדיון, כדי שאפשר יהיה להגיש הסתייגויות ותיקונים.

[illegible] השנה בבריטניה — הנסיך אנדרו וארוסתו שרה פרגסון כבובות הנמכרות למליוני התיירים השוקקים את בריטניה בקיץ, במסגרת "הפסטיבל הלאומי" לקראת הנישואין שייערכו ב־23 ביולי. (צלום: אכסי)

בולים חדשים

יום ההופעה: ט"ו בתמוז התשמ"ו (22.7.86)

אשנבי השירות הבולאי:
• ירושלים • תל־אביב • חיפה • קרית־שמונה • נהריה
• עכו העתיקה • טבריה • עפולה • נתניה • רחובות • אשקלון
אפרידר • באר־שבע • אילת • נמל תעופה בן־גוריון

• עוזי אלי־נבי סבלאן (חג הנביא סבלאן - חג דרוזי) (40 אג')
• יובל נמל התעופה בן־גוריון (90 אג')
• לא לגזענות (60 אג')
• יוסף שפרינצק (80 אג')

בא לך בולים?
הצטרף גם אתה למשפחת הבולאים. מלא התלוש ושלח לשירות הבולאי, שד' ירושלים 12 תל אביב־יפו 61080 ותקבל פרטים.
שם ______
כתובת ______
מיקוד ______
למצטרפים החדשים תישלח כרזת בולים צבעונית חינם.

משרד התקשורת • השירות הבולאי

ראשי ישיבות ורבנים יוצאים נגד הכפייה הדתית בחקיקה

קבוצת אנשי רוח דתית הקימה חוג רעיוני – „הגות" – שיציג „דעות ברורות המשקפות את הציונות הדתית" ■ הכריזו כי הם תומכים בביטול „כל יוזמות החקיקה הדתיות המאיימות על קיומו הפיזי והרוחני של העם"

קבוצת ראשי ישיבות, רבנים והוגי דעות דתיים התארגנו יחד בחוג רעיוני המכונה „הגות", במטרה לפתוח ביוזמה ציבורית למציאת דרך לשיתוף של אמת בין דתיים וחילוניים. ראשי הישיבות קראו להפסקה מיידית של כל היוזמות החד צדדיות לחקיקה דתית ופנו למנהיגים של המפלגות השונות להימנע מכל נסיונות בירסום בסטטוס קוו, שהיה מקובל עד כה בין דתיים לחילוניים.

את עיקרי רעיונותיה של הקבוצה מסרו ראשיה במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול ב„בית אגרון" בירושלים.

החברים בקבוצת „הגות" הם נשיא אוניברסיטת בר אילן פרופ' מיכאל אלבק, ראש ישיבת ימית הרב אברהם יעקב אריאל, הרב יואל בן נון מעופרה, יו"ר „גשר" ד"ר דניאל רוסר, הרב יהודה עמיטל, ראש ישיבת ההסדר גוש עציון, הרב מאיר שלזינגר, ראש ישיבת שעלבים, הרב אורי כהן, ראש ישיבת הרב יהושע צוקרמן מירושלים, הרב פרופ' נחום רבינוביץ מישיבת מעלה ארומים, וראש החוג למחשבת ישראל באוניברסיטה העברית פרופ' שלום רוזנברג.

הרב יהודה עמיטל, אמר, כי נוכח המתחים הקשים בין דתיים לחילוניים, אחדות עם ישראל נמצאת היום בסכנה, דבר המאיים על קיומו הרוחני והפיזי של העם.

„הגות" מתכוונת בעתיד להגיב על שורה של בעיות הגורמות עימות בציבור הישראלי, ולהציג דעות ברורות המשקפות את הציונות הדתית. אנו לא נסתפק בהצהרות בלבד. אחרי בירורים רבים קבענו שעלינו לבחור מחדש את דרכנו ובהתאם לכך, להפסיק כל תמיכה ביוזמה לחקיקה דתית חד־צדדית המבוססת על הסכמים קואליציוניים.

הדוברים ד"ר דניאל טרופר והרב יואל בן נון אמרו, כי הם שוללים את המשך הדרך של לחצים בלתי מבוקרים מצד הציבור הדתי כדי להשיג הישגים בנושא חקיקה דתית. לדעתם מביא הדבר לדרך של שנאת אחים שאיננה דרך תורה ועל כן יש לחתור להסכמים בין הציבור הדתי לחילוני הנובעים מהידברות. התחשבות הדדית וסובלנות. חקיקה דתית עתידה להיות מבוססת אך ורק על תמיכה של חברי כנסת חילוניים ולא על הסכמים פוליטיים.

במסיבת העיתונאים נאמר עוד, כי אנשי „הגות" משוכנעים שרוב הציבור הדתי מוכן לעמוד מול הלחצים של הקיצוניים והם קוראו לרוב המתון לעמוד נגד כל הגורמים הקיצוניים שינסו לחבל ב„סטטוס קוו" ולטרפד את תהליך ההידברות. (עתים)

הסתיים מחזור השתלמות ראשון של רופאים מהגדה באוני' ת"א

30 רופאים מהגדה המערבית ישתתפו ביום ד' 23 ביולי בטקס הענקת תעודות לבוגרי המחזור הראשון בלימודי המשך ברפואה פנימית מטעם הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר באוניברסיטת תל־אביב, בשיתוף עם בתי החולים בית ג'אלה ורמאללה.

הפרוייקט, פרי יוזמה של הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר. ערך בשנת הלימודים תשמ"ו סמינרים והדרכה מעשית בבתי־החולים ברמה של לימודי המשך ברפואה פנימית לרופאים מבית ג'אלה, בית־לחם, רמאללה, יריחו וחברון.

מטרת הקורס שנמשך 6 חודשים, היתה להכשיר את רופאי הגדה המערבית ולעדכנם בחידושים האחרונים בתחום הרפואה הפנימית, וליצור שיתוף פעולה והבנה בין יהודים וערבים בשטח בריאות הציבור. הקורס כלל 22 פגישות שבועיות, שהתקיימו לחילופין בבתי החולים המסונפים לפאקולטה לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב ובבתי־החולים הממשלתיים בבית ג'אלה וברמאללה.

ד"ר משה גרטי, מרצה בכיר בפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר וסגן מנהל המחלקה הפנימית בבית החולים בילינסון, שימש כמנהל האקדמי של הפרוייקט.

הרעיון לפרוייקט הרפואי נולד ב־1977, ביוזמתם של פרופ' לס, סגן דיקאן הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר וד"ר פטר בגרן עוזר מיוחד לנשיא ג'ימי קארטר. אולם רק ביוני 1985 גובש הרעיון סופית, במהלך סידרת פגישות בהשתתפות פרופ' יורם לס, ד"ר משה גרטי, ד"ר שרייה כהנוביץ מקופת־חולים של ההסתדרות, ד"ר יצחק סבר, קצין מטה בריאות של המינהל האזרחי, ד"ר יעקב למה, מנהל בית־החולים בית ג'אלה וד"ר יאסר עובאי, סגן מנהל בית־החולים ברמאללה. הפרוייקט מומן על־ידי המינהל האזרחי ביהודה ושומרון, וזכה בברכתם של שר הבריאות מרדכי גור, מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, וראש המינהל האזרחי תא"ל ד"ר אפרים סנה. (שע"ה)

הרמטכ"ל: לא חשתי אי אהדה לישראל בארה"ב

מאת אבי בניהו,
כתב „על המשמר"

„אם נוודא שאירגונו של נאיף חואתמה אכן מחזיק בגופתו של החייל סמיר אסעד, נהיה מוכנים להחזיר תמורתה, רק גופה או גופות של מחבלים. זוהי החלטה קיימת והיא ידועה לכל מי שקשור לענין זה" — אמר אתמול הרמטכ"ל רא"ל משה לוי, בשיחה עם כתבים בנמל התעופה בן־גוריון, בשובו מביקורו בארה"ב.

הרמטכ"ל ורעיתו שבו אתמול מביקור רשמי של 8 ימים בארה"ב. הרמטכ"ל היה אורחו של מפקד המטות המשולבים של ארה"ב, אדמירל קראו.

הרמטכ"ל אמר כי אם תצא לפועל עיסקת נשק בין ארה"ב לירדן „תצטרך ישראל לומר את דעתה, בין אם נישאל ובין אם לאו".

הרמטכ"ל שיבח גם את סיכול חדירת חולית המחבלים בדרך הים לפני שבוע והביע צער על מחיר הדמים ששולם.

„הצבא מופקד על מניעת פיגועים חבלניים נגד אזרחי המדינה והוא צריך לעשות כל ההכנות כולל התמודדות עם מצבים קשים" אמר הרמטכ"ל.

הרמטכ"ל הוסיף כי בביקורו בארה"ב לא נתקל באי־האהדה, ולא ליוותה אותו שום תחושה ש„מתפשים" את ישראל בארה"ב. „זוהי מדינה גדולה. יש כל מיני מערכות ויכולים להיות גורמים המנסים ללכת לפי תפיסת עולמם בלי קשר לאהבה או חוסר אהבה. בכל אופן לא רנתי בכך בביקורי בארה"ב באופן רשמי" אמר הרמטכ"ל.

במחזור ב־ חותם

תסמונת שיילוק
מדוע האמריקנים חוששים בנו
מאת שלמה אהרונסון

לא פרוץ – פתוח
בית ספר „מאור", תרתי משמע
מאת רונית מורגנשטרן

באזור הקו האדום
מונולוג של מספר טייסת
מאת אבי בניהו

העולם בא אל ונקובר
חיינו באקספו
מאת מרים עין דור

מלחמת־האזרחים של המאה
יובל למלחמה בספרד
מאת יהודה צור

ראיון: „אין שיר שלם יותר משיר שבור"
עם המשורר אשר רייך
מאת נולי כרמל

חותם אישי – מאת גדי יציב | שחור לבן – מאת יוסי קאנץ | הראקורי – מאת לזר

מדורים וטורים מאת:
זאב צחור, שלמה סלוצקי, עודד ליפשיץ, דינה גורן, אלי הכהן, ראובן רדזוביצקי, מנחם ענברי, אבשלום קווה, עופר ניר, שמואל בונים

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

שוד בשבע בערב תחקיר
על טלוויזיה בכבלים רומן פריסטר

פרשיות ריגול בארץ אריה חשביה

דיסקונט אחרי דקנאטי
אריה לביא

דתיים וחילוניים ברצועת עזה
מרדכי ארציאלי

יואל מרקוס על משהו־משהו • א. שווייצר על פרשת השב"כ • זאב שיף על האופציה הירדנית • נחמיה שטרסלר על איך קונים גלאקסי

חריקות זאת יפת • הטלוויזיה של השבוע הדה בושם • בדין ובצדק צבי הראל • מקורות מדיניים עקיבא אלדר • מסדרונות מפלגתיים אילן שחורי • הטור השלישי לולי גולי

אנשים ואירועים

עיטור כבוד ממלכתי הוענק בגרמניה לנאצי המכונה „הקצב מלבוב"

„האיגוד הישראלי של לוחמים אנטי־פאשיסטיים וקורבנות הנאציזם (אילא"ן) שלח מכתב מחאה לראש־ממשלת בוואריה פרנץ־יוזף שטראוס על שהעניק אות כבוד גבוה של מדינת בוואריה לתאודור אוברלנדר, הידוע לשמצה גם בכינויו „הקצב מלבוב". ברצוננו להזכיר, כי יש בארצנו חוגים רחבים – ביניהם חוגים ממשלתיים, אשר עדיין חושבים את פרנץ־יוזף שטראוס כ„ידיד ישראל"..." נאמר במכתב.

„מתן האות הממלכתי הבווארי לתאודור אוברלנדר לא היה מקרי [illegible]. הוא היה מנהל „המטה לענייני [illegible] באיזורים המזרחיים", שבמשטר גלובקה [illegible] לתכנית המלחמה, במזרח אירופה; ואירגון [illegible] של גיוס וניצול המשאבים [illegible] בארצות אלו לשם שימון מכונת המלחמה הנאצית. הוא גם זכה בדרגת „אוברשטורמפיהרר" (רב־סרן) ויותר מאוחר היה במנהל מנגנון התעמולה הנאצית בחזית המזרחית. [illegible] 1939 [illegible] אוברלנדר [illegible] הנאצי [illegible] באותה שנה התואר „פרופסור". (שע"ה)

הצנזורה אישרה המחזה „נכה מלחמה מפלוגה א'"

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

המחזה „נכה מלחמה מפלוגה א'" העוסק בעדה הדרוזית במלחמת לבנון ששתים ממערכותיו נפסלו על־ידי הצנזורה קיבל אישור מחודש להופיע. פואר עוור, במאי ההצגה סיפר, כי ישב עם נציג המועצה לביקורת סרטים ומחזות וקיבל מחדש אישור להעלאת המחזה „עשיתי שינויים קלים בלבד", אמר. אני מאמין שהפירסום בעיתונות ובמיוחד ב„על המשמר" ועצרת מחאה שנערכה בשפרעם עשו את שלהם. כרגע אנו עובדים מחדש על המחזה, ובסוף החודש נתחיל בהופעות.

„על ישראל לשמור על יתרון ארטילרי גם בעתיד מול צבאות האויב. הארטילריה צריכה להיות ספק האש המרכזי בשדה הקרב העתידי" כך אומר תא"ל עודד טירה, קצין תותחנים ראשי. תא"ל טירה דיבר אתמול עם כתבים לענייני צבא לרגל יום החייל.

הוא מסר כי בפעילות חיל התותחנים בגבול לבנון באחרונה נהרגו כ־3 מחבלים באש ארטילריה ועוד כמה נפצעו. עודד טירה מסר כי פגז המצרר המיוצר בישראל מכיל 88 פיצצונות ועולה פי כלוס מפגז נפיץ. אולם המצרר יעיל יותר במטרות מסויימות ומשיג תוצאות טובות". מצרר אחד שקול נגד עשרות פגזים נפיצים, אמר טירה. לרגל יום חיל התותחנים שחל השבוע חשף החייל אתמול מערכת שליטה ובקרה חדשנית לסוללת ארטילריה. המערכת מכונה „קומבט" והיא פותחה על־ידי התעשיה בישראל עפ"י דרישת צה"ל. מערכת הקומבט מאפשרת שיפור משמעותי בדיוק הירי של הסוללה בזכות חישוב מדוייק של נתוני הירי וזירוז העברת הנתונים. שער החסכון בזמן באמצעות המערכת הוא כ־60 אחוז. מחיר מערכת אחת לסוללה בת 4 קני ארטילריה כ־200 אלף דולר.

אבי בניהו

בתצלום מערכת מחשב הירי החדשה.

לא יתקיים מצעד צבאי ביום העצמאות ה־40

אישי רוח, מחנכים ומומחים סבורים כי אין לקיים מצעד של צה"ל בירושלים ביום העצמאות ה־40 לתקומת המדינה, שיתקיים בעוד כשנתיים (תשמ"ח, 1988). זאת התברר במפגש ראשון מסוגו שקיים סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון בכנסת. גם שר הביטחון הביע התנגדות למצעד מסיבות תקציביות בעיקר.

שר החינוך, העומד בראש ועדת השרים לסמלים וטקסים, עושה כעת בגיבוש התוכנית הממלכתית לציון חגיגות ה־40 למדינה, ובמסגרת זו הוא להיוועץ באישי רוח, מחנכים, אישי ציבור ומומחים מכל חוגי הציבור בארץ.

בין שאר האירועים שהוצעו מצעד התזמורות ולהקות מחו"ל (כבר נמצא בהכנה), מסע ספורט בינלאומי ברמת־גן, מפגש של סופרים יהודים מכל העולם בארץ, שיחזור טקס ההכרזה על הקמת המדינה במוזיאון תל־אביב ועוד.

אלוף (מיל') רחבעם זאבי (גנדי) הציע לקיים שרשרת של אזרחים יהודים, ערבים ואחרים החיים בארץ, שיחזיקו יד ביד מהצפון ועד הדרום. בן־זאב להזמין לחגיגות את נשיא ארה"ב ולערוך תצוגה על הישגי המדינה בתחום הבטחון, החינוך, הרפואה ועוד.

המתכונת הסופית של חגיגות ה־40 תדון בקרוב בוועדת השרים לסמלים וטקסים בראשות נבון ותובא אחר כך לאישור הממשלה. (שע"ה)

היום למי צילצלו הפעמונים, לפני 50 שנה

מעולם לא היו הנשים יפות כל־כך

כדרכם של מיתוסים, אנו זוכרים את נאומיה הדראמאטיים של „לה פאסיונאריה", את הפצצת גרניקה ואת שיירות הפליטים הארוכות במלחמת האזרחים בספרד. רק מעט ידוע על המהפיכה החברתית העמוקה במחנה הרפובליקני, שבוצעה, למרבית האירוניה, על אפס ועל חמתם של הקומוניסטים

מאת שמואל איתן

ב־14 באפריל 1931, לאחר שבע שנות דיקטאטורה מעין־פאשיסטית, קמה הריפובליקה הספרדית. הממשלה – קואליציה של מרכז בורגני־ליבראלי עם סוציאליסטים – ניגשה להגשים את הסיסמה שנתחרתה במשטט הראשון לחוקה: „ספרד הינה ריפובליקה של עמלים". עיקר מאמציה הוסבו לשבירת כוחה של הכנסיה הקאתולית, של השכבות הריאקציוניים בצבא ושל בעלי האחוזות, ברית משולשת בלתי־קדושה שדיכאה את מיליוני האביונים של הארץ.

אלא שהמאמצים שננקטו להגשמת היעדים האלה היו חלקיים ומהוססים, הן בגלל עם מגמה הקואליציה, וכן משום התנגדותה העקשת, ולפעמים אלימה, של האופוזיציה.

אחד ממרכיביה החשובים של תוכנית הממשלה היה ביצוע הריפורמה האגררית. הקנית הבעלות על האחוזות לידי אלה שעבדו את אדמותיהן. מטרה זאת הושגה בסוף שנות שלטונה של הקואליציה הזאת רק באופן מזערי והדבר מילא את דלת הכפר – שהשתה לכה רבות מה־„NINA BONITA", „העלמה היפה", היא הרי־פובליקה – רגשי תיסכול ואכזבה, ואת חוגים הקשלטים המסורתיים – חמת זעם. בחזות שהתקיימו כעבור שנתיים עלתה לשלטון קואליציה של מרכז־ימין, שחיסלה גם את ההישגים המעטים של קודמתה והחריפה את יחסי המעמדות. מחאות השמאל זכתה את ניטויה בשורת מרידות, יוזמות על־ידי האנארכיסטים, בשביתה כללית מטעמו של הפועלים החקלאיים, שהיו מאוגדים באיגוד המקצועי הסוציאליסטי ויוני 1934, וה„מהפכה אוקטובר הספרדית", שהחוללה באוקטובר אותה שנה. התקוממות רחבה זאת, שנוהלה על־ידי כל מרכיבי השמאל הפועלי בחבל אסטוריאס, דוכאה באכזריות על־ידי כוחות הממשלה, שכללו גם כוחות מהיחידות הקולוניאליות ממרוקו – סמן עגום לעתיד לבוא.

בוכות המיליציות של השמאל

בבחירות בפברואר 1936 שב התהפך הגלגל. ו„החזית העממית" עלתה לשלטון. אך הימין והריפובליקה ראו בניצחון השמאל איום קיומי על עצם וסיכול כל תקווה להחזיר את הגלגל אחורנית. „ספרד הישנה, המסורתית", ליושנה, החברים על־ידי המרינות הפאשיסטיות, שבצד נתנו או מעוצמה רבה, החלו מרכיבי הימין הלאומני לטוות את חוטי המרד. מלחמתנים והתנקשויות פוליטיות היו לעקר יומיום.

רציחתו של קלוו סוטלו, ממנהיגיו הבולטים של הימין, שימשה כאות; בימים 17־19 ביולי 1936 התקוממו אותם חילות המצב שנשלטו על־ידי קצינים לאומנים ברחבי ספרד, וגדודי הערבים ולגיון הזרים ממרוקו הספרדית, בפיקודו של פראנסיסקו פראנקו, חצו את מיצר הים (במידה רבה בעזרת „גשר אוויר" של מטוסים איטלקיים), ופלשו לספרד. את העובדה שההתקוממות הצבאית הזאת לא זכתה להצלחה מיידית, כפי שהצליחו ההתקוממויות הרבות לפני כן, יש לרשום לזכות מיליציות השמאל הפועלי, שאנשיהן התייצבו בהמוניהם, דלי־ציוד ובלתי־מאומנים, מול התוקף. כמחצית הטריטוריה של הריפובליקה, וכה מדריד, ואלנסיה וברצלונה וכן חבל הבאסקים, נשארו נאמנים לריפובליקה, עם שינויים אלה או אחרים, במשך כל אלף ימי המלחמה. בראשית נובמבר הצטרפו אליהם הבריגאדות הבינלאומיות, שגוייסו בעיקר על־ידי התנועה הקומוניסטית בכל רחבי תבל, והחלו להגיע משלוחי הנשק מבריה"מ, שנקנו שם בכל מלאי הזהב של הריפובליקה.

מלחמת־אזרחים זאת, שהיתה הנסיון הראשון בקנה־מידה גדול לעצור את הגל הגואה של הפאשיזם התוקפני־הבינלאומי, עלתה למדרגה הגבוהה ביותר, אליה יכול להגיע מאורע היסטורי כלשהו: היא הפכה למיתוס. אלא שהמיתוסים, מטבעם, מדגישים את ההיבטים הדראמאטיים ומטשטשים אחרים, במיוחד כאלה השנויים במחלוקת. כך נותרו בזכרוננו נאומיה חוצבי הלהבות של „לה פאסיונריה", קרבות הגבורה של „בריגאדות של אלף לשון ולב אחד", ומצד שני ההפצצה האכזרית של גרניקה, עירם השלווה והקדושה של הבאסקים, והטורים העצובים, האינסופיים, של הפליטים במעברי הגבול לצרפת. על כך שלמאבק נגד פראנקו התלוותה מהפכה חברתית עמוקה בתוך המחנה הריפובליקני, ידוע רק במעט.

מהפכת הקולקטיביזציה

עיקרה של המהפכה הזאת, שבוצעה, למרבה האירוניה, על אפס ועל חמתם של הקומוניסטים, היתה הקולקטיביזציה: אלפי מפעלי חרושת, מלאכה, מוסדות מסחר ובנקאות הועברו לידי עובדיהם. אך החשיבה הרבה ביותר נודעה לקולקטיביזציה בחקלאות, להקמת כ־2,500 משקים שיתופיים על־ידי דלת הכפר, בעידודם (ולעתים בכפייתם) של האנארכיסטים ושל הפלג השמאלי־קיצוני של המפלגה הסוציאליסטית. בחבל אראגון אף הוקמה מעין „ריפובליקה קולקטיביסטית אוטונומית", היא „מועצת ההגנה של אראגון", על־ידי האנארכיסטים המקומיים ו„שדרות" המיליציות האנאר־כיסטיות. את הצלחתה המהירה של התנועה הקולקטיביסטית ניתן להסביר בכך, שרעיון העיבוד השיתופי של הקרקע טופח וקנה לו אחיזה הודות לתעמולה האינטנסיבית מצד האיגוד המקצועי הסוציאליסטי של הפועלים החקלאיים עוד מראשית ימי הריפובליקה. כבר אז הוקמו בתוקף הצו בדבר חכירה שיתופית של „משקים חקלאיים" עשרות משקים שיתופיים. מדיניותם הקולקטיביס־טית של האנארכיסטים – או תנועה המונית של מאות־אלפים – קיבלה דחיפה מאוחר יותר. בוועידת התנועה בסראגוסה, בראשית מאי 1936, אותה ועידה אימצה מה שכונה „הקומוניזם הליברטארי", הפיכת ספרד לברית של יחידות חברתיות אוטונומיות, המאוגדות בפדרציות מחוזיות, חבליות וארציות, ל„ברית של מועצות" במובנה האמיתי של המלה. אבל יחד עם אלה יש להרגיש, שלהמוני הפועלים החקלאיים שהיו רגילים לעבוד באחוזות בצוותים מאורגנים לא היה בעבודה השיתופית משום שינוי גדול; ובוודאי שאיכרים אלה לא היו חייבים לעבור את המהפך הפיסי והמנטאלי שעברו האינטלקטואלים העירוניים, מייסדי הקיבוצים.

משקים שיתופיים

מבחינת המבנה היו הבדלים רבים בין המשקים השיתופיים. בעוד באלה שבחסות אנארכיסטית שלט העיקרון של „מכל אחד לפי יכולתו, לכל אחד לפי צרכיו", במשקים הסוציאליסטיים ניתנה התמורה לעובד, כדרך־כלל, לפי תרומתו למשק. מבחינת הגודל, היו בין המשקים קטנים מאוד, של כמה משפחות, וגדולים מאוד, שהקיפו עיירות שלמות; באלה האחרונים גם הולאמו שירותי הבריאות, בתי המלאכה וכדומה. היו גם הבדלים במידת השיתוף. במשקים מסויימים נשארו חלקות אדמה פרטיות ליד בתי החברים, ורק השדות הגדולים עוברו בעבודה שיתופית; באחרים חלה הקולקטיביזציה על כל הרכוש, על והחיים, כלי בית ואפילו בגדים, ומעט המזומנים שברשות החברים הופקעו לטובת קופת הכלל. המשקים נוהלו על־ידי מועצות נבחרות באסיפה כללית. בעלי התפקידים עסקו בענייני ציבור רק לאחר שעות העבודה, והם היו אמורים להיות מודחים בכל עת. משקים שיתופיים אחרים גם הקימו מפעלי תעשייה צנועים לעיבוד תוצרתם, ואלה שבחסות הסוציאליסטים אף הקימו כמה מפעלים ארציים, כגון מפעל מרכזי לעיבוד צמר־כבשים, וקופת־אשראי. בסביבות ואלנסיה גם קם תאגיד בחסות שתי התנועות לעיבודו, אריזתו, הובלתו ושיווקו המרכזי של פרי ההדר.

(המשך בעמוד 6)

איך נפלה הרפובליקה

12.4.1931 נצחון הריפובליקנים בבחירות המוניציפליות; המלך יוצא לגלות;
14.4.1931 הכרזה על כינון הריפובליקה; כינון ממשלת מרכז־שמאל;
12.8.1932 סיכול נסיון ההפיכה של גנראל סנחורחו על־ידי איגודות העובדים;
ינואר 1933 טבח בנארכיסטים כפריים בקאסאס ויאחאס, על־ידי משמר הריפובליקה;
נובמבר 1933 בחירות כלליות מעלות לשלטון קואליציה של הימין;
יוני 1934 התמוטטות שביתה כללית של פועלים חקלאיים מטעם האיגוד המקצועי הסוציאליסטי;
אוקטובר 1934 „מהפיכת אוקטובר" בחבל אסטוריאס; פועלי המכרות והתעשיה מכל פלגי השמאל מתקוממים ועומדים בהתקפות הצבא, כולל לגיון הזרים הקולוניאלי, במשך כשבועיים; דיכוי אכזרי של ההתקוממות. אלפי הרוגים, רבבות אסורים;
16.2.1936 נצחון „החזית העממית" בבחירות הכלליות;
1.5.1936 ועידת האנארכיסטים בסראגוסה מאמצת את מדיניות „הקומוניזם הליברטארי": הפיכת ספרד לברית של יחידות אוטונומיות מקומיות, מחוזיות וארציות;
13.7.1936 שוטרים ממחנה השמאל רוצחים את המנהיג הימני קלוו סוטלו כמעשה נקם על רצח חברם על־ידי פשיסטים;
17־19.7.1936 פרוץ מלחמת האזרחים. כוחות מצבא אפריקה מועברים לחצי האי ברכבת אווירית;
21.9.1936 המורדים כובשים את מבצר טולידו, ה„אלקאזר", ומחלצים את חבריהם הנצורים בו;
7.10.1936 ממשלת הריפובליקה מחרימה את אדמות השותפים למרד. ראשית הקמת המשקים השיתופיים;
12.10.1936 מגיע משלוח הנשק הראשון מבריה"מ;
4.11.1936 האנארכיסטים מצטרפים לממשלת הריפובליקה;
6.11.1936 ראשית המתקפה על מדריד; ממשלת הרפובליקה עוברת לוואלנסיה;
8.11.1936 פראנקו מתכונן ל„מצעד ניצחון" למדריד; המיליציות והבריגאדה הבינלאומית הראשונה בולמות אותו במבואות העיר;
20.11.1936 ב. דורוטי, מנהיגם הבולט ביותר של האנארכיסטים, נופל בקרב על מדריד; חוסה אנטוניו פרימו דה־ריברה, מייסד ה„פלאנגה" ומנהיגה, מוצא להורג על־ידי הריפובליקה;
8־18.3.1937 יחידות הצבא העממי והבריגאדות הבינלאומיות מכות את צבא ה„מתנדבים" של מוסוליני שוק על ירך בקרב גוואדאלחארה, במבואות מדריד;
26.4.1937 הפצצת גרניקה;
3־7.5.1937 התנגשויות עקובות מדם בבארצלונה בין פלגי השמאל הקיצוניים לכוחות הממשלה;
10.8.1937 התקפות על המשקים השיתופיים על־ידי יחידות הצבא שבפיקוד קומוניסטי מגיעות לשיאן בפירוק „מועצת ההגנה של אראגון" (ברית המשקים השיתופיים האנארכיסטיים בחבל);
ספטמבר־אוקטובר 1937 הלאומנים משתלטים על אסטוריאס ועל חבל הבאסקים;
31.11.1937 ממשלת הריפובליקה עוברת לבארצלונה;
11.4.1938 הלאומנים במתקפה כללית. מגיעים לים התיכון וקורעים את שטח הריפובליקה לשניים;
יולי־נובמבר 1938 התקפת־נגד ריפובליקנית בחזית האברו מתמוטטת לאחר הישגים התחלתיים;
26.1.1939 בארצלונה נופלת לידי פראנקו;
5.2.1939 הנשיא וחלק מהממשלה נמלטים לצרפת;
6־12.3.1939 התקוממות של אנארכיסטים וסוציאליסטים במדריד הנצורה נגד כוונת הממשלה להמשיך במלחמה;
1.4.1939 פראנקו מכריז על סיום המלחמה.

חיילי הרפובליקה מסתערים במלחמת האזרחים – תמימים ומפולגים

הוא היה שם

זלמן זלצמן הוא קטע מדברי הימים של מלחמת ספרד ■ סיפורו של מתנדב מארץ ישראל שהצטרף לבריגדות הבינלאומיות

מאת יוסף שמי

„הייתי פלא פלאים בעיני הספרדים, יהודי מארץ הקודש, מירושלים, הלוחם לצידם נגד הפשיסטים של פראנקו", אומר זלמן זלצמן, בן ה־68, מלוחמי בריגדת לינקולן, שהיתה מורכבת מדוברי אנגלית. „זו השפה הזרה היחידה בה שלטתי", מוסיף זלמן, כיום פנסיונר, אשר זה עתה סיים לימודי היסטוריה באוניברסיטת תל־אביב. יש לו עוד זמן ומרץ לעמוד בהתחייבויות של מתנדב במשמר האזרחי, אך אז, ב־1936, לפני 50 שנה, הלך „לקצה העולם" כדי להלחם בפשיזם.

כאילו כדי לענות מראש על שאלתי, מה „דחף" אותו עד לספרד הרחוקה בקיץ 1936, הוא אומר: „נסעתי במימון שלי, חסכתי ממש אוכל מפי כדי להילחם בפשיזם, המרים ראש. לא היה לי עניין במלחמת האזרחים בספרד ולא במהפיכה. השתתפתי במלחמה נגד הפשיזם הגרמני והאיטלקי, אשר בספרד ערך „חזרה גנראלית" לקראת מלחמת העולם השניה".

זלמן היה בן 18 כאשר הפליג באוניה למרסיי, ומשם המשיך ברכבת לפאריס. הוא התייצב בלשכת האיגוד המקצועי ונשלח לספרד. שוב עשה את הדרך ברכבת ומבריחים ספרדיים הראו לו כיצד לעבור את הפירינאים. השביל הוביל דרך פסגות מכוסות שלג בעובי של מטר וחצי. מכיוון שלא ידע שום שפה אחרת מלבד אנגלית, צורף ליחידה על שם לינקולן. במחנה של הבריגדות שמע בליל של שפות. ראה פינים בהירי שיער, לצד שחורי עור, סינים מלוכסני עיניים ועוד. אחרי כמה חודשים היה למתרגם ביחידתו. הוא „קלט" את השפה ותיווך בין דוברי אנגלית לבין הספרדים. ביחידות השונות, שבאו מאירופה ומאמריקה הצפונית והדרומית, היו יהודים רבים. מארץ ישראל המנדאטורית באו לספרד כ־300 מתנדבים, בהם 2 ערבים ו־2 נוצרים. רובם נפלו במערכה. בין המתנדבים היו קיבוצניקים ועירוניים. „היו שאמרו לי: למה לך ללכת לספרד, כי אין לך שדה מערכה כאן בארץ? אך אלה שאמרו כך לא השתתפו במערכה או ולא אחר־כך, במלחמת העולם השניה ובמלחמת העצמאות. הם שרקדו במועדונים והיום מספסרים בבורסה".

לכל הארצות — פרט לספרד

אחרי פירוק הבריגדות, חזר זלמן זלצמן לארץ ישראל. בדרכון המנדטורי שהוא שומר עליו עד היום, כתוב: כשיר לכל ארצות אירופה ואמריקה חוץ מספרד. עוד קטע מעניין המעיד על עמדתם של שלטונות בריטניה הגדולה באותם ימים.

זלצמן מצהיר, שהוא אינו קשור עם שום מפלגה. הוא גאה באישור שקיבל משלטונות ישראל על היותו לוחם נגד הנאצים. אך הוא גם מתגאה בדולורס איברורי, לה פסיונריה. כשביקשתי את תמונתו, הוא אמר: בבקשה. תצלם אותי על רקע הכרזה עם דמותה של הדולורס. היא לא בכושר גופני, הוא מוסיף, אך שמרה על צלילות הדעת. כך זה נראה לו: דולורס איברורי והמלחמה נגד פראנקו חד הם. גם נסיון לדובב אותו על מה שקרה בתוך ספרד הרפובליקנית, כאשר צרו עליה הפרנקיסטים, ועל מה שעשו סוכני הק.ג.ב. אינו עולה יפה. „אני לא יודע", הוא אומר. „וזה בכלל לא חשוב. גם לא חשוב מה עשו האנרכיסטים עת שניסו לתפוס את השלטון בדרך של פוטש. לא שאלתי אף אחד מבין אלה שלחמו לצידי נגד הפשיסטים, מה השקפת־העולם שלו. בשבילי היה חשוב, שהוא לוחם נגד פראנקו".

הנצחון — אחרי שש שנים

32 חודשים נלחמה ספרד על חירותה, נגד הפשיסטים. מלחמת ספרד היתה מבחינות רבות מעבדת־ניסוי מלחמתית: הטייסים הנאציים עשו תרגילים באש חיה כשהפציצו את מלאגה, מדריד, ברצלונה וגרניקה, בתותחים שנבנו בתעשיה הגרמנית. „שהצטיינה" במיוחד בשטח זה, הופגזו ערים כמו מדריד ועוד. העולם הדמוקרטי עמד מנגד, אדיש מול המתרחש. ואף מנע מהמתגוננים נשק להגנה. אך לא עשו מאומה כדי להפריע לזרם הבלתי פוסק של נשק חדיש ושל סיוע ללוחמים למען פראנקו. ובכל זאת, בשום מדינה באירופה לא היתה התנגדות כה עיקשת וממושכת לפשיזם, כפי שזה היה בספרד. אומר זלצמן, העם הספרדי והבריגדות הובסו אך זכו לנצחון כעבור שש שנים.

האירועים לציון מלאות יובל השנים למלחמת ספרד יתקיימו בעולם כולו, כולל ספרד עצמה. בישראל יהיו אירועים רבים, בין השאר נטיעת חורש על שם לוחמי הבריגדות. למארגנים הישראלים יש קשר עם ועדה בינלאומית הפועלת ב־50 ארצות ברחבי תבל.

זלמן מספר, שאחרי פירסום הודעה בעיתון קיבל מכתבים רבים. בין השאר מכתב מאישה הונגריה החיה במערב ואשר יקירה, רופא הונגרי, לא יהודי, לחם ונפל בספרד. היא מבקשת להנציח את זכרו בחורש שעומדים לנטוע ליד ירושלים.

זלמן זלצמן הוא קטע מדברי הימים של מלחמת ספרד. הוא היה שם ולחם בקרבות שעל אודותיהם אנו קוראים היום בספרים, ואלה שחיו אז קראו בעיתונים.

בספרד מכינים אירועים שימשכו כמה ימים ואליהם יוזמנו משלחות ממדינות רבות, בין הם לוחמים מהבריגדות השונות. יהיה זה מעניין לראות כיצד יקבלו זאת בספרד עצמה, שם הדבר הוא עדיין בגדר פצע שטרם הגליד לגמרי. יוזמנו מן הסתם גם אישים רשמיים ממדינות רבות באירופה, בהם אנשים מרכזיים מהאינטרנציונאל הסוציאליסטי, אותו ארגון שהפגין חוסר אונים נוכח אירועים לטרגדיה ספרדית, שעלתה בשני מליון קורבנות, מדיניות „אי־התערבות" המפורסמת של המעצמות של אז, צרפת ובריטניה. היא אות קלון צורם וצורב, לא פחות מהסכם מינכן, מולוטוב — ריבנטרופ (בין בריה"מ לגרמניה הנאצית) ומהעמידה מנגד של בעלות הברית עת ביצעו הנאצים את „הפתרון הסופי" של הבעיה היהודית".

שדולה מתעצמת

מאת זאב בליצר, וושינגטון

השדולה הפרו־ישראלית בוושינגטון מרחיבה את תחום פעילותה המסורתי בכל שנמשך השינוי ביחסים בין ארה"ב לבין ישראל.

טום דיין, המנהל־בפועל של הוועד ליחסי ציבור אמריקה־ישראל (איפא"ק), תיאר כיצד ארגונו מתמודד בעת עם האתגרים החדשים, שאותם מציבה מה שהוא מכנה — ה„מהפיכה" בקשרים בין וושינגטון לבין ירושלים.

„בימים עברו — אמר טום דיין בראיון — היו לנו שני נושאים: סיוע ונשק, כיום עומדת על סדר היום בין שתי המדינות קשת רחבה באמת של נושאים". איפא"ק מעורב, כמובן, עדיין במידה רבה בקידום הסיוע הכלכלי והצבאי האמריקני לישראל. זהו „הלחם" של הארגון. הוא אף מתנגד למכירת נשק אמריקני למדינות ערב, אף כי לא תמיד ממש נלחם בכך. ואולם הארגון חורג עתה בבירור מן הנושאים הללו, בעיקר נוכח הרחבת שיתוף הפעולה האסטרטגי בין ארה"ב לישראל.

„ישראל נחשבת יותר ויותר כשווה ל־מדינות נאט"ו", אמר דיין. כתוצאה מכך נורק איפא"ק אפשרות לתמוך בחקיקה בקונגרס, שתהפוך את ישראל רשמית ל„פארטנר שווה" של ארה"ב — יחד עם יפאן, אוסטרליה ודרום־קוריאה — כדיוק כמו בעלות־בריתה בנאט"ו.

העתיד אינו בסיוע

„אנו עובדים באופן הדוק מאוד עם הוועדות לכוחות המזויינים בבית הנבחרים ובסנאט כאחד", אמר דיין. „העבודה הזאת עם שתי הוועדות הינה שינוי של ממש". בכך רמז לעובדה שאיפא"ק התמקד באורח מסורתי בעבודה עם ארבע ועדות אחרות: ועדת־החוץ של בית־הנבחרים, ועדת־החוץ של הסנאט וועדות ההקצבות של שני הבתים. אלה הגופים החייבים לאשר את כל החוקים לסיוע־חוץ. אך בשל הלך־הרוחות של חוק גראם־ראדמן לקיצוץ התקציב בוושינגטון", אמר דיין, „העתיד אינו בסיוע". לדבריו, לא יועילו רמות הסיוע, „אלא אם כן תפרוץ מלחמה בין ישראל לסוריה וישראל תותש מבחינה כלכלית לאחר שבועות וחודשים רבים של לחימה. זה יהיה נורא, טראגי, ואין לי ספק כי ארה"ב תחוש לעזרת ישראל מבחינה כלכלית".

אך להוציא את התסריט הזה, העתיד האמיתי של ישראל הוא „להבטיח כי בראש המשק הישראלי יתייצב ייצוא של מוצרי טכנולוגיה מתוחכמת, וזה כולל ציוד צבאי ולא־צבאי". בכך תוכל ארה"ב לעזור במידה רבה. זה חל במיוחד על הרשות המבצעת בממשל.

איפא"ק — הלובי הפרו־ישראלי בוושינגטון — מרחיב את תחומי פעילותו ■ „החלום שלי הוא ברית מלאה בין המדינות" — דברי טום דיין, מנהלה בפועל של השדולה

איפא"ק נעשה תומך פעיל בכל המאמצים הישירים והעקיפים לקדם את היצוא הישראלי, לרבות „מיבצע עצמאות", יוזמה פרטית של כמה בעלי עסקים יהודים באמריקה: „אני רוצה שאיפא"ק יבטיח כי יהיה זה מיבצע מוצלח", אמר דיין.

בעבר היה איפא"ק מעורב עד מאוד בשידול הקונגרס לתמוך בכינון איזור־סחר חופשי בין ארה"ב לישראל. „אנו מהדקים בעליל את היחסים בין ארה"ב לבין ישראל". אמר דיין: „מה הוא החלום שלי? אכן: ברית מלאה".

סגיעת פולארד

שערוריית הריגול של ג'ונתן ג'יי פולארד פגעה ביחסי המדינות, לפחות בטווח קצר. „אני חושש", אמר דיין „שהישראלים אינם מבינים מה משמעותה כאן". הוא מאמין, עם זאת, שניתן להתגבר על המתיחות: „לדעתי גרמה הפרשה לראנת־מה. אך אינני סבור כי עירערה את היחסים בין ארה"ב לבין ישראל".

דיין, לשעבר פקיד שירות־החוץ בסטייט־דיפארטמנט ועוזר בסנאט, אשר פועל זה חמש שנים במסגרת איפא"ק, היה ביקורתי למדי בנוגע למעורבות ישראל בפרשת פולארד. „למי זה היה נחוץ?" הוא שואל. „מדוע נהגו בטפשות כה רבה? אם רצו את המידע הזה, מדוע לא שאלו? כלום אין היחסים בין ארה"ב לישראל קרובים די הצורך? יכולתם להשיג את המידע הזה".

נאט"ואיזציה

במבט לאחור אומר דיין, כי מיפנה ביחסים בין ארה"ב לבין ישראל חל ב־1982, כאשר הקונגרס הקציב על דעת עצמו סיוע נוסף בסך 200 מיליוני דולרים לישראל, חרף התנגדותו הפעילה של ממשל רייגן. פעולה זו מצד הקונגרס, לאחר מאבק חריף על מכירת מטוסי האייוואקס לערב־הסעודית והמתיחות שהשתררה בעקבות מלחמת לבנון, היתה בבחינת אות רב־עוצמה ששוגר לממשל. מעמדה של ישראל בגבעת הקאפיטול נראה איתן מאוד. כתוצאה מכך חיזק הממשל את קשריו עם ישראל בתחום הצבאי־אסטרטגי. „סבורני כי העתיד הוא „נאט"ואיזציה" של ישראל והגברת אפשרויותיה הכלכליות", אומר דיין.

ניתן גם לצפות, כי בחודשים הקרובים יקדם איפא"ק את המאמצים בקונגרס לשנות את החוק בדבר הגבלת מכירות נשק למדינות זרות. במצב הקיים יכול הנשיא „להעביר" עיסקות שנויות־במחלוקת עם ערב־הסעודית ועם מדינות ערביות אחרות, פשוט על־ידי השגת תמיכה מצד שליש בלבד מן הסנאט.

איפא"ק אף בודק בשקט דרכים להשיג הנמכת שער הריבית על מלווים צבאיים של ארה"ב, שטרם נפרעו. מאמץ קודם בכיוון זה, מצד הסנאטור הדמוקרטי דניאל אינויי מהאוואי ובוב קסטן מוויסקונסין, נגנז אחר מעצרו של פולארד בחודש נובמבר האחרון. היוזמה הזאת, שהיו לה סיכויים טובים להתקבל, היתה חוסכת לישראל מיידית 531 מיליוני דולר. על פי עדותו של [...] ג'ורנאל" ב־14 ביולי, השתררה „[...] בלתי־מוצהרת" בקרב חברי ועדת [...] של הסנאט בעקבות פרשת פולארד. [...] אינו מתנגד לבדוק אם ניתן להחיות [...] היוזמה הזאת בשינוי צורה. גם זה לא יהיה [...]

נושא חדש נוסף העומד על הפרק [...] איפא"ק נוגע לתיקון שכבר הוגש [...] שנתיים על־ידי חבר בית־הנבחרים [...] הווארד ברמן מקאליפורניה — להקצות [...] שנה לישראל חמישה מיליוני דולר [...] תוכניות סיוע לפיתוח באפריקה. „[...] התיקון של ברמן הוא עניין קטן [...]" דיין. „אך יש לו השלכות רבות [...] הדרמאטי כל־כך ביחסים. הרעיון כי [...] תעשה את מלאכתנו באפריקה לא [...] כמו שעשתה אותה כראשית שנות ה[...] אלא בגלוי, כאשר ארה"ב תעזור [...] לעזור לאפריקנים בטכנולוגיה [...] הוא חיובי יותר ונקי. הוא מוכיח כי [...] התפתחו מרטוריקה, סנטימנטים [...] גרידא לשיתוף־פעולה ממשי.

במסגרת הרחבת תחום עיסוקיו [...] הצליח איפא"ק גם לצבור כמה [...] השפעה בארה"ב ובישראל. באחרונה [...] ביקורת על סגנונו, גידולו [...] נושא שנטפל בו במאמר נוסף.

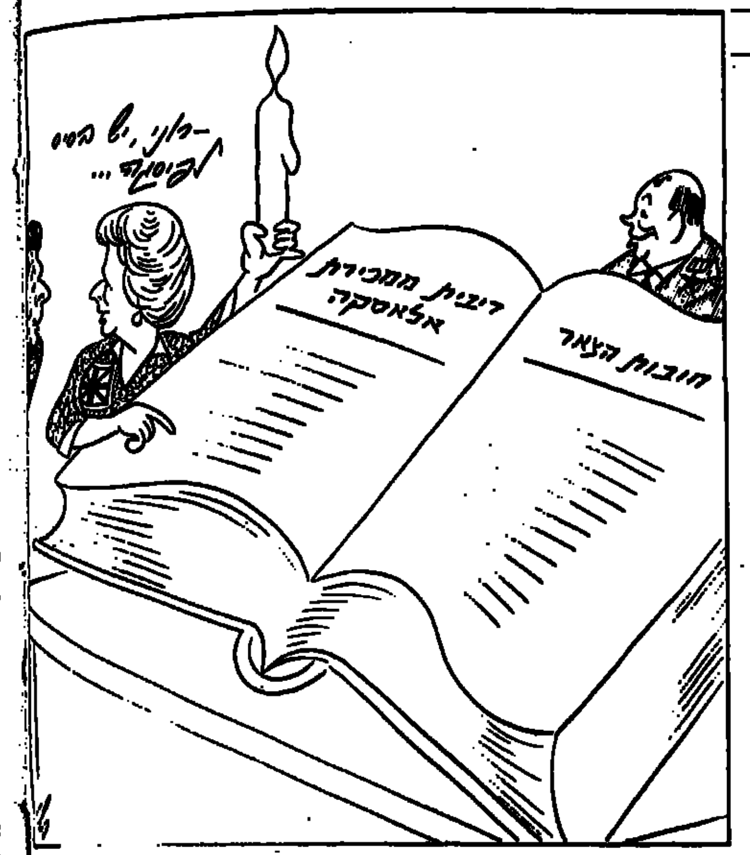

מעולם לא

(המשך מעמוד 6)

ברור שאת מידת הצלחתם של [...] השיתופיים קשה למדוד לפי מדדים [...] רגילים, כי הרי הם פעלו בתקופה [...] אכזרית, כשרוב הגברים מגוייסים [...] בתקופה של מחסור בחומרים, [...] תובלה. בנוסף לכל אלה נאלצו [...] לעמוד, בעיקר במשך שנת [...] ההתקפות, התנורות ושנות מצר [...] והמשטרה שבסיפוק קומוניסטי [...] אלה, שבאחדות מהן אף נטלו [...] שריוניות ומטוסי קרב, הגיעו [...] „מועצת ההגנה של אראגון". [...] משקים שיתופיים, „חלקת האלוהים [...] של האנארכיסטים, כרם ובאשו. [...] לדון בהרחבה במניעיהם של [...] להתנהגות תמוהה זאת. נאמר רק [...] מרצונם למשוך את הבורגנות [...] זה גם את מעמד האיכרים [...] לצד „החזית העממית", וכדי [...] בקרב המעצמות הדמוקראטיות [...] סכנה של כינון עוד „מדינה [...] באירופה. החל בשנת 1938, [...] נוכחו שרדיפת הקולקטיביסטים [...] אספקת המזון לערים ולצבא [...] במידה רבה.

את מידת ההצלחה נוכל, [...] בדברי איכר־קולקטיביסט [...] לאחר מכן: „כשפעילי האיגוד [...] לעודד אותנו להקים משק שיתופי [...] היו חשדנים, ואולי 5 אחוזים [...] לאחר ומרמה, כשראו שניתן [...] משובחים, דשנים וכלים [...] לחלום עליהם קודם, ושאפשר [...] שעות עבודה ליום ולא חייבים [...] לשקיעה, הצטרפו כמעט כולם [...] הנשים אצלנו יפות כל־כך, [...] ולא אחריכן הן לא אכלו [...]

יש הרואים במהפכה [...] ביטוי ל„אנארכיזם הטבעי" [...] בספרד, מעין „תקר היסטורי" [...] הדבר בראיה היסטורית, כלולה [...] האנארכיזם: כאירגון [...] מהזירה, כנראה ללא־שוב. [...] אלה, שוכה להלך [...] שניתן קודם לכן [...] ולחקיפים בלבד. [...] גם, אם היתה [...] חלקיים בלבד. [...]

„אקספרס של חצות" לתאילנד

מאת ירון אליוסף

ב־28 ביוני נעצרו בנמל התעופה של באנקוק, בירת תאילנד משה סבן ומשה גבאי, בני 23, מיבנה. ברשות כל אחד מהם היו 150 גרם הרואין ארוזים באמצעי מניעה ומוצנעים במקום אינטימי בגופם. השניים נתפסו רגע לפני עלותם על טיסה של „סינגפור איירליינס" לאמסטרדם, משם התכוונו להמשיך לפאריס ולבריסל. לטענתם, הציע להם נהג מונית תאילנדי 300 גרם הרואין במחיר של 3000 דולר בלבד. מחירו של גרם הרואין בפאריס הוא 800 דולר, ובישראל הוא עולה בין 200 ל־300 דולר. חירות לפיד, הידוע כ„מתיר אסירים", חזר לפני יומיים מבאנגקוק, שם נפגש עם שני היבנאים העצורים וגם עם צעירים ישראלים אחרים. הוא מתאר תמונה מזעזעת של בתי־הכלא התאילנדיים, של מצב העצורים שם ושל אדישות משרדי הממשלה הישראליים.

סבן וגבאי שמיהרו לנצל את מה שראו כ„עסקת חייהם", נפלו קורבן — סבור חירות לפיד — לפושעים שפיתחו שיטה להערים על משטרת הגבולות: באותו מטוס מעבירים עשרות קילוגרמים של הרואין. המבריחים מלשינים על נוסע המחזיק כמות קטנה של סמים, ומסיחים בכך את תשומת־לב המשטרה מן הכמויות הגדולות.

הישראלים נתפסו, כאמור, בשבת, 28 ביוני. ביום ראשון כבר פורסמו תמונותיהם בעיתונות התאילנדית. חירות לפיד בדיוק הגיע לתאילנד לצורך טיפול בענייניו של עציר ישראלי אחר, ציון בן־שמעון, שנתפס לפני כשמונה חודשים עם חברו אמיל אוחיון ישראלי אורח מרוקו — ואשתו הצרפתיה של אוחיון כשברשותם 96 גרם הרואין. הם הועמדו למשפט וכאחד ביולי נידון כל אחד מהם לעשרים שנות מאסר.

יגדיל בתעלות

כשנודע ללפיד על מעצרם של סבן וגבאי פנה מייד לשגרירות הישראלית וביקש לסייע. השגרירות העמידה לרשותו את קון־לייק, מזכירת השגרירות, ושניהם עסקו בתחקור העצירים עבור המשטרה התאילנדית. לפיד תרגם מעברית לאנגלית וקון־לייק תרגמה מאנגלית לתאית. התברר כי עם מעצרם, נתן רופא המשטרה לישראלים סמים משלשלים והם פלטו את חבילות הסמים שהצניעו על גופם. לפי עצתו של לפיד הודו שניהם בעבירות והם צפויים לעונש של 25 שנות מאסר. החוק התאילנדי קובע, כי אם נאשם שאינו מודה נמצא אשם על־ידי בית־משפט, הוא צפוי לתקופת מאסר כפולה.

שני הישראלים טענו בפני המשטרה כי הם צרכני סמים, וכי הבריחו את הסמים לשימוש עצמי. משה סבן כבר כלא בעבר, בישראל בעוון פריצות וגנבות. משה גבאי ככל הנראה לא ישב בכלא ישראלי, אך מסתבר שהוא כבר ביקר בתאילנד שלוש פעמים לפני שנעצר, ואף הכניס להריון תאילנדית בת 17 וחצי. הנערה, בחודש השלישי להריונה, מביאה לגבאי כל יום אוכל והצהירה בדמעות לפני לפיד, כי איננה רוצה להפיל את התינוק וכי היא אוהבת את גבאי. אמה גרשה אותה מביתה לאחר שנודע לה דבר ההריון והיא מסתובבת ללא מחסה ברחובות בנקוק.

אמו של גבאי, שלפיד דיבר איתה מייד עם שובו לישראל, אמרה לו כי היא מוכנה לקבל את הנערה והנכד „כבר מחר". הנערה ביקשה בשגרירות הישראלית אשרת כניסה, אך לפיד חושש כי בהיותה לא יהודיה, משרד הפנים לא יאשר את כניסתה. בימים הקרובים הוא עומד לפנות אל שר הפנים יצחק פרץ, ולשטוח בפניו את בקשת הנערה.

תינוק מלא סמים

בשהותו בתאילנד התוודע לפיד לכמה שיטות אכזריות ובלתי אנושיות של הברחת סמים. להברחה „משולש הזהב" — לאוס־בורמה־תאילנד — אל מאלזיה, המבריחים חוטפים תינוק מאחד הכפרים, הורגים אותו במכת קראטה על ראשו, פותחים את ביטנו וממלאים אותה בהרואין. לבלדר יש כ־12 שעות לעבור את הגבול עם התינוק מלא הסמים, לפני שהגופה מתחילה להרקיב...

נציב שירות בתי־הסוהר התאילנדי נאות לבקשתו של לפיד וארגן לו סיור בבית־כלא. בתאילנד, שבה כ־54 מיליון תושבים, יש 112 בתי־כלא ובהם כ־120,000 אסירים. מלווה בקצין־קישור דובר אנגלית ביקר לפיד בכלא בנק־קוואנג בפרבר של באנגקוק, בו כלואים 380 הנידונים למוות בתאילנד.

כאן כלוא גם הישראלי תורג'מן, שנידון ל־100 שנות מאסר בעבור הברחת 12 ק"ג הרואין.

מספר לפיד: „באגף הנידונים למוות כלואים 12 אסירים בחדר אחד. הם קשורים בשרשראות ברגליהם, ושרועים על רצפת בטון חלקה, כתף אל כתף. הנידונים למוות אינם יוצאים מכלאם עד להוצאה להורג.

חיים שם כמו חיות בכלוב, אומר לפיד. האוכל נזרק פעם ביום מבעד לסורגים. בתאילנד לא נהוג להמתין שנים רבות להוצאה להורג. היא מתבצעת מייד כשנדחית בקשת החנינה של העציר.

הוצאה להורג בכלא תאילנדי. שלוש דקות ירי

לפיד נפגש גם עם כמה מהנידונים למוות, ביניהם מפקד בתנועת גרילה, אסיר שנתפס עם 80 ק"ג הרואין, חוטפים ואנסים. בין הנידונים למוות גם אזרח אוסטרלי אחד דונלד קייט, בן 54, טייס בואינג שנתפס עם 1.2 ק"ג הרואין. האוסטרלי הוא הנידון־למוות היחיד המוצא מתאו שעה בכל יום — כדי לתת שעור במחשבים למוהר אחד ואסיר אחר. האוסטרלי ביקש מלפיד למסור דרישות שלום לאשתו וביתו במלבורן ו... לישראלית שהיתה פעם חברתו. לפיד נלקח גם לסיור באגף ההוצאות להורג. „כשהגענו" הוא מספר „אמר לי המלווה התאילנדי: „עכשיו חצינו את קו החיים. מפה כבר אף אחד לא חוזר".

שעה לפני ההוצאה להורג, בשעה שלוש אחר־הצהרים, מודיעים לנידון למוות ומביאים אותו אל אגף ההוצאות להורג. באגף עצמו ניצבות שתי מכונות יריה בקוטר 9 מ"מ, מעבר להן פרוסים שני בדים בצבע תכלת, ומאחורי הבד צלב עץ גדול. הנידון יושב כשגבו אל היורים והוא כבול, בזרועות פרוסות, אל הצלב. צלב העץ, מספר לפיד, מחורר כולו מסימני הירי.

בתאילנד אין תליין מיוחד. הסוהרים עצמם נאלצים לבצע את ההריגה. יורים בנידון במשך שלוש דקות רצופות, אחר־כך מוציאים את גוויתו למרתף, ואחרי 12 שעות יכולה המשפחה לקבל את גופתו.

חושש שייצאו מדעתם

בבתי־הכלא בתאילנד כלואים כיום חמישה ישראלים: יצחק תורג'מן, בן 37, שנידון ל־100 שנות מאסר על הברחת הרואין; יצחק פרנקו, בן 35, שנידון ל־25 שנות מאסר; ציון בן שמעון, בן 26, שנידון ל־20 שנות מאסר, ושני הישראלים שנתפסו בסוף החודש שעבר. „להערכתי", אומר לפיד, „הם לא יחזיקו מעמד בכלא התאילנדי. אני חושש שהם ייצאו מדעתם. ישראלי אחר, עטיה יצא מדעתו לאחר שבע שנים בכלא תאילנדי והוחזר לארץ. אחר, טויטו, התאבד שם".

לפני כשבעה חודשים חוקקה תאילנד חוק, המתיר לכל מדינה לקבל לרשותה את אזרחיה הכלואים בתאילנד. החוק התאילנדי אפילו איננו דורש במפורש, שתקופת המאסר שנגזרה תמוצה עד תומה במולדתו. „יש לפעול בכל הדרכים", אומר לפיד, „להביא את האסירים האלה לישראל. לא הייתי מעלה זאת על הדעת לגבי מדינות כמו אנגליה או צרפת, אבל תאילנד ותורכיה ידועות בתנאים התת־אנושיים בבתי־הכלא שלהם".

לפיד פנה בבקשה אל דניס גולדמן, מנהל המחלקה הבין־לאומית במשרד החוץ בירושלים, וזה השיבו כי איננו יכול לעשות דבר, מכיוון שנחוצה חקיקה של הכנסת.

לפיד תולה תקוות ביום הולדתו השישים של בומיפונג, מלך תאילנד, שיחול בדצמבר 1987. המלך נוהג להעניק חנינות ביום הולדתו ואסירים רבים מחכים בכליון עיניים ליום זה. המלך התאילנדי, אומר לפיד, יתייחס ביתר רצינות לבקשות חנינה אם יופנו אליו ממשרד החוץ הישראלי, דרך השגרירות בבאנגקוק.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

נצנוצי נצים ב„עבודה"

לפתוס נרמה, כי יש משהו אנכרוניסטי בחלוקה ההיסטורית של נצים ויונים במפלגת העבודה, שהרי הנושא המדיני ונושא השלום נמצאים כבר זמן רב בפרופיל מפלגתי נמוך, מה גם שמלאכתם של נצי העבודה נעשית בידי השותפים הקואליציוניים של מפלגתם — הליכוד. אמנם בימים האחרונים הגיע עולה שמנן של המלך חוסיין על שפתותיו של ראש הממשלה שמעון פרס, אך ידי השניים כבולות.

קשה להניח, כי מה שלא הצליח פרס לעשות עד כה — בקידום תהליך השלום עם ירדן — הוא יצליח דווקא עכשיו, שלושה חודשים לפני כינון הרוטאציה וכניסתו של יצחק שמיר ללשכת ראש הממשלה. המלך חוסיין, שהתמהמה עד כה, וגם עכשיו אינו [...] להניח יתירה לפתיחת דיאלוג רציני עם ישראל — מביא בוודאי בחשבון את העובדה, כי החל מחודש אוקטובר הפארטנר בשיחות כלשהן יהיה יצחק שמיר ולא שמעון פרס. את הרקורד של שמיר מכיר המלך היטב, [...] לו לעבור על לקט התבטאויותיו של [...] לראשות הממשלה בישראל כדי [...] עמדותיו של שמיר. חוסיין גם יכול [...] את עמדותיו והתנהגותו של שמיר בכל [...] לפרשת המו"מ עם מצרים בנושא [...] ולהסיק מכך בפשטות כיצד ינהג במו"מ [...] הכבושים, או על פי הגדרתו של הליכוד — [...] חלקים של ארץ ישראל.

[...] הנצים במפלגת העבודה, שאותו [...] שמחה דיניץ — לא נבע מאיום [...] לפתע מאי־שם, ועורר איזו תחושה של סכנה מתקרבת להתיונות המפלגה, או לסחף של עמדותיה לכיוון בלתי רצוי של ויתורים מפליגים. את הכינוס יש לראות קודם־כל על רקע הכירסום במעמדו של שמעון פרס במפלגה, ולא פחות מכך כשמירה על העיקרון הארגוני הקובע: אני מתכנס — סימן שאני קיים. שכן קבוצת הנצים ב„עבודה" אינה פעילה בצורה מסודרת בכל ימות השנה. כינוסיה מעטים, ובדרך־כלל באים כתגובה על כינוס קבוצות יוניות, או בגלל היווצרות נסיבות מיוחדות, הנראות כדורשות תגובה, ובעיקר הגפנה של נוכחות כדי לומר: אנחנו כאן.

הנצים המתוסכלים במפלגת העבודה תולים את הקולר ביונים ובחניכיו של יוסי שריד, שפרש ממפלגתם, אך הותיק כביכול גיס חמישי בתוכה.

כוחן של הסטיגמות רב אפילו מהמציאות, שהרי אילו התבוננו אותם נצים סביבם, היו מבחינים בוודאי בתסכול האוכל את עמיתיהם היונים, שקיוו כי כהונתו של פרס כחצי הראשון של ממשלת האחדות הלאומית תביא לפריצת־דרך מדינית, ולראשיתו של מו"מ עם ירדן ועם הפלשתינאים — והתבדו. בניגוד לנצים, הרי היונים ב„עבודה" אינם רואים בחבריהם את הסכנה לתהליך השלום, אלא בכבלים ובאיסורים שמטיל הליכוד, כשותף פריטטי, היכול להטיל וטו על כל יוזמה, או אפילו צל צלה של יוזמה מדינית.

ההתעוררות הנצית במפלגת העבודה נראית, כאמור, מפתיעה כמו קריאת תרנגול בערבו של יום, במקום בבוקרו. על השולחן המפלגתי לא עומד כרגע נושא של ויתורים מדיניים כלשהם. הוויתור היחיד שיכולים הנצים להציג היום — כעיתוי שבו בחרו להתכנס — הוא על מעט הייחוד שיש עדיין למפלגתם לעומת הליכוד, כדי שמה שלא טושטש עדיין יטושטש בכל זאת, ולא יהיה צורך לפנות את הציבור ולבקש ממנו למצוא את ההבדלים בין „העבודה" לליכוד. פשוט, לא יהיו עוד כאלה.

שמחה דיניץ
אני מתכנס — סימן שאני קיים

שינוי בערבון מוגבל

מבחינה פורמלית יכול השר אמנון רובינשטיין מ„שינוי" לטעון, כי הוא ומפלגתו אינם צריכים לפרוש מהממשלה ומהקואליציה. למרות שהממשלה הצביעה ברוב קולות נגד הקמת ועדת חקירה משפטית בפרשת השב"כ. שכן היועץ המשפטי לממשלה הורה למשטרה לפתוח בחקירה. אלא שהמהלך של היועץ המשפטי לא נעשה על פי החלטה מפורשת של הממשלה. ולמעשה היתה זו סמכותו.

הכל יודעים, כי אין דומה ועדת חקירה משפטית לחקירה משטרתית. יהיא אומנם הרע במיעוטו במצב הנתון, אך ספק אם לכך התכוונה „שינוי" כאשר החליטה והכריזה על עמדתה בפרשה לפני זמן קצר מאד. עמדתה העקרונית של „שינוי" זכתה אז להערכה רבה. אפשר היה לצפות, כי כהמשך הגיוני של אותה עמדה עקרונית היתה „שינוי" קוראת לראש הממשלה להסיק מסקנות אישיות מכשלונו בהעברת ההחלטה להקים ועדת חקירה משפטית בממשלה — ולהתפטר. השר רובינשטיין, המרבה להרגיש כי המערך קיבל את עמדתו בזכות החקירה, נמנע מללכת עד הסוף. מי יודע, אולי אילו היה מקבל את החלטת מוסדות מפלגתו כפשוטה — ומתפטר — היו חבריו במערך לומדים ממנו פרק נוסף בהלכות התנהגות סולידית־עקרונית־מוסרית־ציבורית. מסתבר, כי אומץ הלב הציבורי של „שינוי" ורובינשטיין הוא בערבון מוגבל.

המשכנעים

כנגד אחד אין ספק, כוח השכנוע של הליכוד עולה על זה של מפלגת העבודה, וכוח השכנוע של יצחק שמיר גדול מזה של שמעון פרס. עובדה, השותפים הזוטרים בממשלה התקשו להצביע עם הליכוד ולא עם המערך.

עם כל הכבוד לידע הבטחוני העמוק של השר יצחק פרץ, ואפילו זה של השר יוסף שפירא, ובוודאי של השר הוותיק יוסף בורג, הרי מותר להניח, כי בהיותם חברי ממשלה מן השורה ולא חברי הקבינט, הרי הידע הבטחוני שלהם בכלל ובפרשת השב"כ בפרט, אינו מושלם, ממילא נזקקו כנראה להסברים יותר מעמיקים מעמיתיהם הבכירים, המתמצאים יותר מהם באותם עניינים רגישים. איננו יודעים, כמובן, אם ראש הממשלה כבר נזכו לשוחח עם כל אחד משלושת השרים הדתיים כדי להסביר להם את מניעיו להקים ועדת חקירה, אך ההגיון והסדר השלטוני מחייבים שכן. לעומת זאת, אין כל ספק ששמיר וחבריו עשו כל שביכולתם כדי להצריך באוזני אותם שרים את עמדתם המתנגדת נגד ועדת חקירה.

תוצאות ההצבעה ביום שני מלמדות, כי שמיר וחבריו היו משכנעים יותר. פרס אפילו לא הצליח לשכנע את חברו יגאל הורביץ לשנות את דעתו. יהיה זה נאיבי לחשוב, כי גם ניסיונם בשתונים פעלו אצל השרים הדתיים. שוב מסתבר, כי הליכוד מיטיב להפעיל את קסמיו והבטחותיו על מפלגות הדתיות. לא מועילים לפרס, חיזוריו למפלגות הדתיות, בשעת מבחן של ממש — כאשר הליכוד דורש את פרעון שטר הנאמנות שלו — הולכות המפלגות הדתיות אתו.

צום דוחה פרישה

מבין ימי הצום הקיימים, הפחות מוכר, לי לפחות, הוא צום י"ז בתמוז, וודאי פחות ידוע מצום ט' באב, אך אפילו משני ימי צום אחרים (צום גדליהו בג' בתשרי וצום י' בטבת). בדיקה במקורות האירה את עיני, ועכשיו גם אני יודעת, כי י"ז בתמוז הוא יום צום הפותח את שלושת השבועות שלפני ט' באב. לא חזרה בתשובה, ולהבדיל גם לא הזדמנות להתחיל בדיאטה, עוררו את התעניינותי בימי צום דווקא.

קרוב לוודאי שהייתי ממשיכה בבורותי זאת אלמלא החליטה ועדת הוועידה של המפד"ל לדחות את פרישתו של השר יוסף בורג מהממשלה, וקיום בחירת נציג חדש של המפלגה לממשלה במקומו של בורג, מפאת צום י"ז בתמוז. מסתבר, כי נעילת ועידת המפד"ל תהיה ביום רביעי הבא, שהוא ערב צום י"ז בתמוז, וכידוע יש להתכונן לצום, למשל על־ידי קיום ארוחה מפסקת. מסיבה זו, כך לפחות הסביר יו"ר הוועדה יצחק יגר, לא תוכל הוועידה לקיים את בחירת השר החדש שלה, ותיאלץ לדחות את האירוע לראש חודש אלול, כלומר ל־4 בספטמבר. תם, ואפילו כזה שאינו יודע לשאול, יתמהו בוודאי מדוע חשבו יגר וחבריו, כי את השר החדש צריך לבחור דווקא ביום האחרון של הוועידה. האם כך מורה התקנון? לא צריך להיות רשע דווקא כדי לשאול מדוע, למשל, לא ייפתח יום הדיונים הראשון של הוועידה (ביום שני הקרוב) בבחירת השר החדש — במקומו של בורג? ואם לא ביום הראשון, מדוע לא ביום השני — ולו רק כדי למנוע לזות־שפתיים לגבי פרישתו של השר בורג?

במפד"ל אין מוכנים לעבור לסדר היום על הפרשה החדשה. יש גבול לעינויי הפרישה של בורג שמטילים על המפלגה — אומרים שם. ואכן, הדחיות הרבות שליוו עד כה את פרישתו של בורג כבר היו למשל ולשנינה, ואין הן מוסיפות כבוד לאיש, ולמפלגתו. במפד"ל יש רבים הרוחשים את הטענה שהשמיע יצחק יגר, כי בפני הוועידה עומדים נושאים רבים, וחשובים לדיון ולהצבעה, מדבריו השתמע, כאילו בחירת השר החדש עלולה לשבש את המהלך התקין של הוועידה. מה גם שזוהי ועידה ראשונה לאחר שנים רבות. אלה המצביעים את קיום בחירת מחליפו של בורג כבר במושב הראשון של הוועידה, דהיינו בשבוע הבא, אומרים: איפכא מסתברא. אדרבא, דחייה נוספת של העניין — במקום סיומו המהיר והמכובד — תעכיר את דיוני הוועידה.

גם אלה אינם מדייקים. במפד"ל אין היום מועמד מוסכם לכהן כשר בממשלה. למזכ"ל המפלגה, ח"כ זבולון המר, יש סיכויים טובים.

יוסף בורג
עינויי פרישה מתמשכים

אך בחירתו עדיין אינה ודאית, מי שכבר הודיע, כי יציג את מועמדותו הוא ח"כ אבנר שאקי, ומועמד נוסף עשוי להיות הח"כ לשעבר אברהם מלמד, לא נתפלא גם אם מישהו ישלוף מועמד בעל יוקרה, שאינו נמנה עם העסקנים הפעילים. בכל מקרה צפוי מאבק רציני על התפקיד — ואלף הצירים של הוועידה הם שיכריעו את הכף לטובת אחד המועמדים.

ציוותו של מצ"ד (בראשות הרב דרוקמן והשר שפירא) והשתתפות חבריה בוועידה עשויה להטות את הכף למועמד אשר אי אפשר יהיה לטעות לגבי עמדותיו הנציות המובהקות. דבר זה עלול למנוע לא רק בסיכוייו של אברהם מלמד, הנחשב ליונה מובהקת, אלא אפילו בסיכוייו של זבולון המר, שבוודאי אינו יונה ואפילו לא ינץ, אך כמה מהתבטאויותיו בעבר עוררו כלפיו „חשדות" כאילו חל אצלו שינוי. ידידיו של המר במפד"ל טוענים, כי אחת הסיבות להודעתו על התנגדותו להקמת ועדת חקירה בעניין השב"כ היתה, כדי שאלה הבודקים בציציותיו יראו שהוא אכן כשר למהדרין.

מילוא — לראשות הצוות החוקר

אף כי אנו מסתכנים בגילוי סוד כמוס, הרי [...] הרעיון המקורי למינויו של [...] מילוא כראש הצוות החוקר של [...] פרשת השב"כ. נכון אמנם, כי בכך [...] הדולפות, שהרי כבר קבע מבקר המדינה [...] כי אינו מוכן לדון בתלונתו של [...] השר שחל — מאחר שתוכנה הגיע [...] בעת ובעונה אחת. עם הגיעה [...] חשיבות יש לעניין פעוט [...] הרגיש של סגן השר מילוא, [...] ומביא לנו מדי פעם איזה [...]

[...] הקרימינאלי של מילוא בוודאי אינו [...] לאחר שהביא לנו בעבר סיפור [...] על מעורבות הסי.איי.איי, [...] „שלום עכשיו", ועתה יש לנו סיפור [...] על השר שחל. חוש הריח [...] עשוי לגלות אחת ולתמיד [...] השב"כ. מי יודע, אולי [...] לשר שמיר תקל על [...] לגולל סוף סוף את [...] לא רק אוזן קשבת אלא גם [...] של מילוא כראש צוות [...] את טענותיו ואת [...] נגד שר המשטרה [...] נוקטים כביכול איפה [...] אך העיקר, תהיה זו [...] ולתפארת מדינת ישראל [...] מילוא עוד יגלה בחקירה זו, כי כל הפרשה לא היתה — ואם בכל זאת קרתה, הרי היתה זו מזימה בינלאומית של ראשי „העבודה", „שלום עכשיו", השמאל הישראלי, הסי.איי.איי וכמובן ג'ונתן פולארד, שהתחפש לאיש השב"כ.

רוני הבלש.

רשות הקורא

הנושאים שם השביתה לשווא

השביתה המתמשכת של אחיות בתי החולים, שגרמה סבל בל ישוער לחולים, מהווה ציון־דרך נוסף לקהות החושים כלפי סבל אנוש וחיי אדם המתפשטת בשכבות שונות של החברה הישראלית בשנים האחרונות. תופעה חמורה זו מקיפה, מצד אחד, את הממשלות בישראל, המוכנות לסכן חייהם של אזרחים חולים, בהם קשישים ותינוקות חסרי ישע, עקב מדיניות כלכלית כוללת כביכול ומניעים שביוקרה; ומצד שני, את בעלי המקצועות הרפואיים, כמו רופאים, אחיות וכיו"ב, שאמורים היו להעמיד מעל לכל חישוב אחר את המטרה הנעלה של הקלת סבלם של חולים והצלת חיי אדם.

מבחינה זו הלכו אחיות בתי החולים בעקבות הרופאים, וכמו בשביתת הרופאים לפני שנים אחדות עברו „המלאכים בלבן" את הקו האדום של סיכון חיי אדם, שאסור לעבור אותו במאבק מקצועי, לגיטימי וצודק ככל שיהיה, מבלי לישאת את מהותה הנעלה וההומנית של הרפואה לשווא. מה גם שלא כל האוחזים בנשק השביתה בימינו נמנים דווקא עם המקופחים מבחינה חברתית ומקצועית.

כסוציאליסט הומאניסטי אני עדיין רואה בנשק השביתה אמצעי לגיטימי וחשוב לתיקון עוולות חברתיות וביטוי לסולידריות — כן, סולידריות! — בין עובדים לשם סיוע למקופחים באמת. עם זאת, אני מרשה עצמי, מבחינה מוסרית ומצפונית, לשלול את השימוש לרעה, את העיוות והסילוף של נשק השביתה למטרות סקטוראליות צרות ע"י מיוחסים ותקיפים למיניהם, על חשבון החברה כולה, עד כדי אטימת אוזניים ולב לסבלם של בני־אדם חסרי ישע וסיכון חייהם. הסתייגותי זו אינה מנקה כמובן מאשמה ומאחריות את הגורמים הממשלתיים והממשלה כולה בניהול מדיניות כלכלית־חברתית הגורמת להרס והתפוררות השירותים הציבוריים החיוניים, כמו שירותי הבריאות והרווחה.

נחום סנה, באר־שבע

למה לא חתמנו

במוצאי שבת, 5.7.86 ערכה מפ"ם ברחבי הארץ מבצע החתמה על עצומה הקוראת להקים ועדת חקירה בנושא השב"כ. חברי מפ"ם בת"א הסטודנטים, כחלק מהדור הצעיר בסניף ת"א, הוזמנו לקחת חלק במבצע. כמה מחברי התא הגיעו למקום הריכוז, אך בראותם את נוסח העצומה, סירבו לחתום ולהחתים עליה.

ראשית, העצומה יועדה ל„קצינים וחיילים במילואים". בכך שללה מפ"ם את זכותם של יותר מ־50% מהאוכלוסיה לחתום על העצומה — נשים ואזרחים ערביים, שכידוע אינם משרתים במילואים. אך שכידוע גם להם זכות להביע את דעתם. בתמונה שפורסמה ב„על המשמר" ב־7.7.86 נראית אישה חותמת על העצומה ברוכן בחיפה. אנו מודים מאד למפ"ם על שהואילה בטובה לאפשר לנשים לחתום על העצומה.

שנית, בעצומה נאמר: „אני החתום מטה קורא לכל אלה שצה"ל ושירותי הביטחון יקרים להם..." ואנו לתומנו חשבנו כי הדרג הצבאי כבר כיסה היטב את עצמו עם החנינה, וכי מה שמטריד את מפ"ם זו הפגיעה בשלטון החוק והתחמקותו של הדרג המדיני מקבלת אחריות, כמו גם עניינים אחרים של צדק ויושר. מפ"ם בישרה לנו כי שירותי הבטחון יקרים לה, ואילו שלטון החוק — יוק.

לדעתנו, לא זו הדרך. הדאגה לשלטון החוק ולדמותה המוסרית של המדינה איננה נחלתם הבלעדית של גברים, ואפילו הם יוצאי יחידות מובחרות. אסור למפ"ם לשלול את זכות המחאה וההזדהות מאלה שהנסיבות לא צירפו אותם להגורה מיוחסת זו.

חברי מפ"ם ב„צוותא סטודנטים", תא הסטודנטים המשותף למפ"ם ולר"צ באוניברסיטת ת"א

ביטחון ע"ח אחרים

הגיע הזמן לדיון מחודש בשיחרורים של החרדים משירות צבאי. לא יתכן שבגלל שיקולים מפלגתיים־קואליציוניים יהיה חלק מאוכלוסיית הארץ משוחרר משירות צבאי.

שחרור זה, יש בו משום חוסר מוסר. בני ישיבות אלה נהנים מביטחון במדינה, המוקנה להם ע"י חיילינו, המסכנים ולעתים מקריבים את חייהם למען המדינה. אין תחליף לקורבן חיים; גם לימודי קודש אין בהם לפטור קורבן חיים. מדוע ייהנו תלמידי חכמים מביטחון במדינה ע"ח אחרים? הלימודים המתמשכים בישיבות יש בהם משום טפילות. מדוע ניתנת לגיטימציה חוקית לטפילות? לצערנו, יש לעשות רוויזיה בעניין, ובהקדם.

אביבה אהלי, תל־אביב

כבשות הרש

שני גנבי צאן יצאו בעונש קל יותר מזה שקיבלו הנשדדים

מאת יואב אביב

בחיפה הסתיים משפטם של ארבעה צעירים שהסתבכו ביניהם בגין גניבת כבשים. במהלך הסיכסוך ירו שני גנבי צאן לעבר בעליו של עדר הצאן, ומאוחר יותר החזירו חלק מהעדר שגנבו. בבית המשפט המחוזי בחיפה הם נדונו לעונשים קלים יותר משל שני בעלי הצאן, שהואשמו בתקיפה.

המקרה אירע לפני כשלוש שנים. מיד לאחר מלחמת שלום הגליל נקרא ניסים ברש, תושב קרית־מלאכי, לשירות מילואים בגבול הצפון, סמוך לעיירה שלומי. במהלך שירותו ראה עדר כבשים המלחך עשב להנאתו ליד גדר הבסיס, והציע לאחיו לגנוב אותם. כך החלו ניסים ברש ואחיו ויקטור לגנוב מדי פעם כבשים מעדרים של האחים מיכה ומוריס נעמן, תושבי שלומי.

כשגילו האחים נעמן כי נגנבו מהם כ־32 כבשים מתוך 120 הכבשים שהיו להם, הם פנו למשטרת נהריה והתלוננו. לטענתם, נענו על־ידי המפקח ביטון כי אינו מאמין שמישהו יגנוב מהם כבשים, וכי למשטרה אין יכולת להציב שומר קבוע ליד העדרים. עוד טענו, כי הציע להם לתפוס את הגנבים בעצמם.

השניים, שראו כי הישועה לא תבוא מהמשטרה, החלו להציב מארבים בימים ובלילות, עד שבאחד הימים הבחינו בטנדר שברולט המתקרב לשטחי המרעה שלהם. מהטנדר ירדו שני האחים רבש. כבתב האישום שהוגש נגד הארבעה נטען, כי בעת שירדו האחים ברש מהטנדר, בו ישבו בני משפחה נוספים שלהם, התקרב אל הטנדר מוריס נעמן, שגילה בארגז חבלים וגללי צאן, והיה משוכנע כי תפס את הגנבים בפעולה. במקום התפתחה תיגרה, ובמהלכה שלף ויקטור רבש אקדח והחל לירות לעברו של מיכה נעמן.

אחיו של מיכה נעמן, מוריס, תפס את היורה מאחור, בידו, בעוד אחיו של היורה החל חונק את מוריס נעמן. בינתיים הצליח מיכה נעמן לקפוץ לעבר עמדת כיבוי אש שהיתה במקום, לתפוס גרזן ולהנחית מהלומה על ידו של היורה, ששמט את אקדחו. ניסים ברש, שהיה מעורב בקטטה, נמלט מן המקום לכיוון הבסיס הצבאי שעל־יד גדרו התנהלה הקטטה. הוא שב מהבסיס כשברשותו רובה אמ־16, אותו נטל מאחד החיילים, והחל יורה לעבר האחים נעמן. בינתיים הורה ניסים ברש לאחיו לעלות למכונית וליטול את מפתחות מכוניתם של האחים נעמן. לאחר מכן עלה בעקבותיו למכונית והשניים החלו עוזבים את המקום. לאחר שעברו מספר מטרים, השליך ברש את הרובה לעבר החייל שממנו לקח אותו.

התובעת, עו"ד שטיין, ביקשה להרשיע את האחים נעמן בפציעה בנסיבות מחמירות, ואת האחים ברש — בנשיאת נשק ללא היתר, בהיזק בזדון ובירי באזור מגורים.

יש לציין, כי לאחר הקטטה התלוננו האחים נעמן במשטרת נהריה, והאחים ברש נעצרו ל־7 ימים על־ידי בית המשפט ברחובות. למרבה הפלא הם שוחררו ממעצרם למחרת היום.

במהלך המשפט התברר, כי גיסם של האחים ברש הוא קצין משטרה המשרת בבית־המעצר קישון. בעדותו סיפר הגיס, מפקח חנניה מלכה, כי התקשר לברר מה אירע לגיסיו ואף בא לבקרם בתחנת המעצר בנהריה. לדבריו, אמר לו החוקר, רס"ר סולומון, כי אם יחזירו השניים את הכבשים, ישחרר אותם ממעצרם. "יצאתי ודיברתי עם ניסים ואמרתי לו: 'אם לקחתם כבשים אתה צריך להחזיר להם'. הוא אמר: 'בסדר, אם ישחררו אותנו'", סיפר הקצין.

באשר לשיחרורם של שני הגנבים היורים אמר רס"ר סולומון בעדותו, כי ההחלטה על שיחרורם לא היתה נתונה בידיו אלא בידי הקצינים הממונים עליו. לשאלת סניגורם של האחים נעמן, עו"ד שמואל קינן, אמר סולומון, כי מטה המשטרה הוא שהחליט להחזיר את התיק לתחנת נהריה כדי שזו תעמיד לדין את המתלוננים.

בינתיים הגיעו האחים ברש, באמצעות סניגורם, לעיסקת הטיעון במשפטם, לאחר שכבר הורשעו בתיק אחר בגניבה וקיבלו עונשים קלים. בעקבות עיסקת הטיעון ביקשה התובעת לפסוק להם עונשים קלים. השופט, חיים פיום, גזר על ויקטור ברש קנס בסך 75 ש"ח, ועל אחיו ניסים קנס בסך 200 ש"ח ומאסר של שנה על תנאי למשך שלוש שנים.

בסיום משפטם של האחים נעמן החליט השופט פיום להרשיע את השניים בעבירה המיוחסת להם — פציעה בנסיבות מחמירות. בגזר הדין כתב: "לו היה מיכה מסתפק במכת מכוש אחת בויקטור רבש (שירה לעברו), ומוריס היה מסתפק בתפיסת ידו של ויקטור, הייתי אומר שהשימוש במכוש היווה הגנה עצמית. אך מראייה אובייקטיבית ברור שמיכה פגע בניסים יותר מפעם אחת".

השופט דן את מוריס נעמן לקנס בסך 200 ש"ח, ואת אחיו מיכה נעמן למאסר על תנאי למשך חצי שנה וקנס בסך 300 ש"ח.

מיכה ומוריס נעמן חשים נפגעים. הם טוענים כי מה שאירע היה הגנה עצמית. בינתיים החזירו להם האחים ברש 24 כבשים. האחים נעמן, מצידם, עומדים לתבוע בבית המשפט החזרת כל 32 הכבשים שנעלמו מעדרם.

ממצוקה — לפשע

מאת שלי יחימוביץ'

"במצב כלכלי שפיר – לא עוברים עבירות" – אומר מפקד משטרת מרחב הנגב, נצ"מ חיים בן־יאיון. בן־יאיון מכוון בדבריו לפשיעת נוער. הנוער, הוא אומר, הופך לנוער עבריין כשמצבו הכלכלי קשה. 600 נערים ונערות (בעיקר נערים) משוטטים בבאר־שבע באפס מעשה – בלי לימודים ובלי עבודה. מדובר ב־6 אחוזים מכלל הנוער בבאר־שבע, שהם 2 אחוזים מעל הממוצע הארצי.

גם במשטרה, גם בקרב חברי הכנסת הקרובים לעניין, גם באגף הרווחה וגם במדור הנוער של העירייה – רואים את המצב הכלכלי כגורם מאיץ בהתגברות פשיעת הנוער. מצוקה כלכלית קשה, משפחה הרוסה והיפלטות ממערכת החינוך – הם שלושה גורמים המנבאים באופן כמעט מוחלט הידרדרות לעבריינות. בשבוע שעבר אמר ח"כ יצחק פרץ, תושב דימונה: "בעיות כלכליות ומצוקה כלכלית מביאים את הנערים והנערות לפשיעה. בנגב השכר נמוך והמשפחות גדולות. התוצאה היא התגברות פשיעת נוער. זה אחד מ'הישגי' התכנית הכלכלית, שלא היתה לה שום השלמה חברתית".

כמעט בכל בית־ספר קיימת תופעה של סמים

בבתי־הספר, מסתבר, לא מדווחים למשטרה גם על סמים, משטרה בבית־הספר פוגעת קשות בתדמיתו של המוסד, מבהילה את ההורים, גורמת אי־נחת ואי־נוחות למורים. כשהיתה ח"כ אורה נמיר בוועדת החינוך של הכנסת, היא פירסמה רשימה מפורטת של כל בתי־הספר התיכוניים בהם יש סמים. מקומו של שום בית־ספר בארץ כמעט ולא נפקד שם. את הרשימה הזו לא קיבלה ח"כ נמיר בצינורות המקובלים. שם מטאטאים אל מתחת לשטיח – מחמת הבושה והחשש לשם הטוב.

בשבוע שעבר, בביקור שערכה ח"כ נמיר במשטרת מרחב הנגב, הפעם כחברת ועדת העבודה והרווחה, היא אמרה "המשטרה טענה בוועדת החינוך של הכנסת שאין בית־ספר תיכון שאין בו סמים קשים, שעה שכמעט בכל בית־ספר התופעה היתה קיימת. אף אחד לא ישכנע אותי שהמצב הוטב מאז, יש מדיניות להסתיר הכל. בבתי־הספר אפילו לא נותנים למשטרה לעמוד בשער. או איך אפשר לצפות שימסרו נתונים נכונים? אני לא מאמינה לרווחות המשטרה שמעידים על ירידה בפשיעת הנוער".

נוער עבריין שולח ידו בעיקר בהתפרצויות לכלי רכב ולמוסדות ובחטיפת ארנקים. את הכסף הזה מבזבזים אחר כך בסנוקרים, במסעדות, במשחקי קלפים, בקניית בגדים, אין צבירת הון לשם התעשרות. יש חיי ביזבוז ששום ילד רגיל אינו מרשה לעצמו. ותחושת העושר – לילד שגדל בבית עני מאוד – היא משכרת. קשה, גם לאחר השיקום, לחזור לחיים האפרוריים, למחסור, לקימוצים.

בשבוע שעבר הקריא בן־יאיון בפני עיתונאים וחברי כנסת רשימה אקראית של עבירות שבוצעו לילה קודם בידי בני נוער עד גיל 17. שני קטינים גנבו רכב, שניים פרצו למקלט וגנבו ממנו, אחר פרץ למועדון, אחר חטף שרשרת. 11 חוקרי מיחלק הנוער מתמודדים עם התופעה, שבבאר־שבע לובשת מימדים מדהימים.

פנינה בן־יוסף, ראש מדור עבריינות נוער, אומרת שמיחלק הנוער משתדל להגיע לקשר עם כל רשויות החינוך העוסקות בעבריינות נוער, אבל אי־שיתוף פעולה בולט קיים מצד בתי־הספר. "הם מגיעים אלינו כשכבר יש התפוצצות, לא כשיש בעיות קטנות. המנהל רוצה בדרך כלל להגיע לפתרון בתוך הבית. אחר כך, כשזה מתפוצץ – באים אלינו בטענות".

בעקבות היתושים

מאת ירון אלגוסר

[illegible]

בשבוע שעבר, ב־9 ביולי, הירמק צעיר על דלת דירתם של זוג קשישים בשכונת שפירא בתל־אביב. הקשישים חששו להכניסו לביתם, אך חששם נכזב לאחר שהציג את עצמו כעובד עיריית תל־אביב, אשר בא לרסס את דירתם כנגד היתושים. זוג הקשישים, שסבל כמו שאר תושבי העיר מן העקיצות והזמזומים, נעתר [illegible]

[illegible]

הדו"ח השישי של מבקר ההסתדרות:

"התקשורת בין הביקורת לבין חברת העובדים רפויה ורופפת"

מבקר ההסתדרות מפרסם היום את הדין־וחשבון השנתי השישי. זהו הדו"ח המסכם את תקופת כהונתו של שלמה שטנגר כמבקר ההסתדרות; היום מכהן בתפקיד זה נפתלי בלומנטל. הדו"ח מתייחס לתחומי פעילות רבים של ההסתדרות, של מוסדותיה ומפעליה. בציינו את ההתקדמות בנכונותם של הגופים המבוקרים לתקן ליקויים, כותב המבקר היוצא, כי "במקרים רבים הפתרון מצוי בהכרעה של הדרג המחליט על מדיניות. התקשורת בין הביקורת לבין חברת העובדים היא, לצערי, רפויה ורופפת".

ואלה בתימצות, הממצאים הספציפיים של הביקורת:

מועצות הפועלים. ברובן, הצליחו לדעת הביקורת לשמור על מעמדן הציבורי [illegible] הגדולות והבינוניות שבהן), אך התוכנית שהועלתה פעמים מספר, בדבר הקמת מועצות פועלים איזוריות לא הגיעה לכלל השלמה.

קבוצות "הפועל", כותב המבקר, נופלות קורבן לעיוות בלתי נסבל, הנובע מן [illegible] להימנות עם הליגה העליונה, בכל מחיר. שאיפה זו משעבדת את כל המשאבים, תוך [illegible] וויתור על פעילות ספורט להמוני הנוער. הרווח היוקרתי הנרכש כביכול, בגין עליית קבוצה [illegible] כדורגל או כדורסל מקומית לליגה הלאומית, מחוויר ובטל בששים לעומת [illegible] ביוקרתה ומעמדה של מועצת הפועלים במקום. הפיצול בסמכויות ובאחריות לגבי [illegible] הכספיות של סניפי "הפועל" הוא הגורם המכריע להסתבכויות; מזכירי הסניפים [illegible] הקבוצות הייצוגיות מנהלים אותן לפי טעמם ושיקוליהם, תוך התעלמות כמעט מוחלטת [illegible] הכללים הבסיסיים ביותר של ניהול תקין. הדברים נעשים על־פי גורמות שאין להן [illegible] עם ספורט עממי הסתדרותי.

נכסי דלא ניידי במועצות הפועלים אינם מטופלים כנדרש, טוען המבקר, מן ההכרח כי [illegible] לאלתר חברה או רשות מרכזית, אשר תשרת את כל מועצות הפועלים ואת כל [illegible] האירגוניים בתחום רגיש זה.

"נעמת" הגדילה את משקלה וביססה את מעמדה בציבור: היא חסכה לכתונת [illegible] לפעולות בנושאי קידום האישה, תוך הישענות על מוטיבציה גבוהה ביותר של ציבור [illegible] ופתיחותן. עם זאת, אומר המבקר, במקומות ישוב רבים רופף ביותר הקשר שבין [illegible] למועצת הפועלים.

קרן שביתה מנוהלת עכשיו, בעקבות ההמלצות של מבקר ההסתדרות, על־ידי הנהלה [illegible] מיוחדת, השוקדת על שמירת הערך הריאלי של הכספים המצטברים בקרנות.

הציוד, הריהוט, המכשירים והתמונות בכל הבניינים של הוועד הפועל, ומן [illegible] הקשורים אליו, נספרו ונרשמו במהלך השנה שחלפה (לאחר דחיות ממושכות).

ב"בור פימיני" הוקם, בהשקעה כבדה ביותר, מפעל שנתגלה ככושל – הייצור לא [illegible] יעדו, אפשרויות השיווק הצטמצמו וניהול היצוא נתגלה כבלתי תקין וגורם [illegible] הממצאים הללו של מבקר ההסתדרות הובאו לידיעת הנוגעים בדבר. בדיקה [illegible] העלתה, כי חשב החברה מעל ב־300 אלף דולר. המקרה נמסר למשטרה ו"כור" [illegible] לעצמה את הכסף.

המיחשוב במפעלי "כור", במקרים רבים, אינו מותאם בהתאם לצרכים, [illegible] הביקורת סבורה, כי מיחשוב מערכות המידע, הפיקוח והבקרה הינו צורך [illegible] מציינת בסיפוק את ההיענות שגילתה הנהלת הקונצרן להערות הביקורת, כולל [illegible] פרסונאליים בדרג הניהולי.

בחברת "הסנה", על מינהלותיה והחברות־הבנות שלה, נערכו ביקורות מעקב [illegible] נמצאו ליקויים שתוקנו, בחלקם, כמו קבלת אישורים מוקדמים של חברת העובדים [illegible] עסקות שונות, שינויי הרכב מועצת המנהלים והקמתה של הנהלה משותפת. הביקורת [illegible] עדיין על עודף כוח אדם בתחומי פעילות מסויימים של "הסנה" ועל קיומם של נכסים [illegible] מנוצלים.

הנהלת "תיעוש", השולטת והמנהלת את "היסתור", לא יישמה את הצעותיו של [illegible] ביחס ל"היסתור", ובמאי־יולי 1985 אף קיבלה החלטה תמוהה, לפיה הסכימה הנהלה [illegible] לוותר על השליטה בחברת הטיולים "גופש פלוס", על־ידי הורדת חלקה ל־50 אחוז [illegible] ההסתדרות התריע כי שינוי הבעלות, שנעשה בתקופה שהביקורת רצתה לחדש את [illegible] ב"גופש פלוס", חסם אותה מלהפעיל את סמכותה, בנימוק שהשותפים אינם מעוניינים [illegible] מבקר ההסתדרות התייחס לעניין זה בחומרה רבה. קרוב לוודאי שאפשר היה למנוע [illegible] ההפסדים שנגרמו ל"היסתור" עם פירוק השותפות של "גופש־פלוס", אילמלא היתה [illegible] נחסמת בתקופה הקריטית, כותב המבקר.

הביקורת שנערכה בברית הקואופרציה הצרכנית המחישה, לדעת המבקר, את [illegible] השפעתם של גופים אלה על הנעשה באגודות הצרכנים המקומיים שבהן נערכה הביקורת [illegible] באגודה הצרכנית בירושלים, שנחסמה בפני הביקורת). העיקרון הקואופרטיבי נחלש [illegible] של משאבים, עקב הליכה נפרדת בתחומים שראוי היה כי יהיו משותפים. חברת העובדים [illegible] לראות כמשימה דחופה ביותר לשקם את המסגרת האירגונית של ברית הקואופרציה [illegible] לא יובטח גיבוי נמרץ למהלכים אלה מצד הגורמים המרכזיים בהסתדרות. עלול [illegible] מאוחר מדי, מזהיר המבקר.

"המשביר המרכזי" ו"המשביר לצרכן" תיקנו את מרביתם של הליקויים [illegible] בעבר מימצאי הביקורת. ועדת מבקר ההסתדרות ציינה בחיוב את השיפורים.

ב"תנובה", למרבה התמיהה והצער, אין כל סימן של קשר פורמאלי עם חברת העובדים [illegible] עם ההסתדרות, ובהעדר זיקה ישירה לחברת העובדים, נשמט גם הבסיס הסטאטוטורי [illegible] הביקורת של ההסתדרות. ראוי לציין בצער, כותב המבקר, כי אכן נמנע ממבקר [illegible] לערוך ביקורת כללית ב"תנובה".

בחברות "מפעלי החינוך והתרבות" ו"עם עובד" נערכו שינויים מבניים, ארגוניים [illegible] ביקורת חוזרת בהן מצויה עתה בשלבי סיום.

בכל 7 קרנות פנסיה של ההסתדרות נערכו ביקורות מלאות וחוזרות [illegible] בעקבות בדיקות אלו, המליצה הביקורת לבדוק ביסודיות את כל סל ההשקעות [illegible] הקרנות. היא הצביעה על העדר בדיקות אקטואריות לגבי הסכמי הצטרפות שערכו [illegible] עם מוסדות שונים; בחלק מן ההסכמים הללו היתה ההתחייבות למתן הטבות שונות [illegible] סטייה מהתקנון. הביקורת העלתה גם, כי שיטת חישוב חדשה, אליה עברו שתי קרנות [illegible] בעקבות הוראה של האגף לביטוח סוציאלי, פוגעת ביציבות האקטוארית של קרנות [illegible] נוספת של המבקר היא, כי קרנות הפנסיה יפעלו לכך שחברים יבטחו [illegible] מבוטחים עדיין במסגרת הביטוח הפנסיוני, וידאגו לכיסוי אקטוארי מלא של [illegible] בהתחייבויותיהן. כן יש להבטיח הכנה תקופתית של מאזנים אקטואריים.

מרכז "משען" מצויין על־ידי מבקר ההסתדרות כמוסד לעזרה הדדית [illegible] "משען" ובבתי האבות שבמסגרתו, על אף התלונות האישיות שהוגשו למבקר [illegible] לסכם כי רמת הדיור והשירותים ראויה להערכה, מציין המבקר.

*

בשנים האחרונות מקדישה המערכת של מבקר ההסתדרות תשומת לב מרובה [illegible] המבקרים הפנימיים. היא לחצה על חיזוק מעמדם ודרשה הקפדה על העלאת רמתם [illegible] שלהם. דו"ח הביקורת מציין, כי כיום פועלים במוסדות המשקיים של ההסתדרות [illegible] פנימיים: בקופ"ח פועלים 26 מבקרים, בקרנות הפנסיה 10 ועוד כ־180 [illegible] הפיקוח המסונפות להסתדרות, במרכזית התאגידים, מציין המבקר. תוצאות הביקורת [illegible] אינן מניחות את הדעת, לא רק בגלל העדר כוח אדם מקצועי, אלא גם משום [illegible] הפנימיות אינם זוכים לטיפול הנדרש, וברוב המקרים אף אינם מובאים לידיעתה [illegible] ציבורית.

המבקר ממליץ, בין היתר, כי בכל תאגיד תמנה מועצת המנהלים מבקר פנימי [illegible] תחומי ביקורתו ותטיל עליו למסור את הדו"ח הסופי למשרד מבקר ההסתדרות.

*

"סולל־בונה" נפגע קשות עקב צמצום מתמשך, ומעמיק בהיקפי הבנייה; עם זאת [illegible] ההסתדרות, כי אין לשחרר את הנהלת הקונצרן מאחריותה לאיכות התנובה, לטיפול [illegible] בתיקון ליקויים, כפי שהועלו על־ידי הביקורת מדי שנה. שיקום החברה, המכביד [illegible] פיטוריהם של אלפי עובדים, אינו מאפשר היום סקירת ביקורת במתכונת רגילה [illegible]

● מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר כותב בין היתר בהערותיו לדו"ח המבקר [illegible] של קרנות הפנסיה, באחרונה נקטו צעדים שמגמתם להביא לאיתורן של הקרנות [illegible] להגברת חוסנן ולהבטחת זכויות החברים בהן. "אולם", מוסיף המזכ"ל, "אסור לשכוח [illegible] בו עובדים מהשטחים אינם מאורגנים באיגוד המקצועי, והפרשותיהן [illegible] לקרנות הפנסיה, מחליש את איתנות בענפים בהם הם מועסקים ומעודד את [illegible] העמיתים בקרן לבין אלה הנמצאים בפנסיה".

החקלאות בעולם: יותר מדי או פחות מדי מזון (2)

סיוע לחקלאי, לא לצרכן העירוני

החיסרון הממשי בגישתו של הבנק העולמי לחקלאות, כפי שבאה לידי ביטוי בדו"ח האחרון על פיתוח כלכלי בעולם, הוא נגישתו לניתוח הכלכלי המסובך של ענייניים צדדיים, כמו התערבות ממשלתית בשיווק דשנים. שבסופו של דבר מסיחה את הדעת מעיקר המסר הפוליטי — הצורך בחלוקה־מחדש של ההכנסות בחקלאות עולמית, לרעת האיכרים במדינות התעשייתיות ולטובת האיכרים במדינות המתפתחות. המכאניזם של מחירי השוק יכול אולי למלא תפקיד בחלוקה מחודשת זו, אך השאלה אם העברת הכנסות עצומה זו תיעשה על־ידי כוחות השוק, או תישאר בפיקוח ממשלתי, היא רק משנית. מה שחשוב יותר הוא, שציבור הבוחרים, הן במערב והן במדינות המתפתחות, יראה ויבין מי המפסיד ומי המרוויח מן העיוותים הנוכחיים בשווקים החקלאיים.

במדינות המתועשות, למשל, לא המשקים המשפחתיים העניים הם הנהנים מההגנה החקלאית והסיבסוד. חלק הארי של היתרונות מגיע לחוואים הגדולים והממוכנים, והנהנים האמיתיים והעיקריים מן ההגנה החקלאית והסובסידיות אינם עובדי האדמה, אלא בעליה של האדמה החקלאית.

זהו ההסבר לתופעה הידועה בעשור האחרון, כאשר החקלאים העובדים איבדו את פרנסותיהם מן החקלאות, שעה שהסובסידיות פרחו. לפי חישובי הכלכלנים של הבנק העולמי, העלייה התלולה במחירי הקרקע בארה"ב מאז 1970 באה בד־בבד עם ירידה

גדולה בשיעור התמורה בחקלאות. איכרי ארה"ב היום פושטים את הרגל, בעיקר מפני שמישכנו את עצמם מעל יכולתם כדי לקנות קרקע במחירים מופרזים. אילו ירדו המחירים החקלאיים בארה"ב ובאירופה באופן דראסטי, לקראת הרמות העולמיות הלא־מסובסדות, היו המפסידים בסופו של דבר בעלי הקרקעות והבנקים, שהם מחזיקי המשכנתאות. אך זה איננו כישלון של מדיניות מול שוק חופשי — הלא אין כל סיבה למה לא לעצב את המדיניות החקלאית הממשלתית כך שתביא לירידה במחירי הקרקע, ותמשיך לתמוך בהכנסות האיכרים הקטנים.

במדינות העולם השלישי הבעיה העיקרית של הרפורמה החקלאית היא בדיוק היפוכו של תהליך זה: המחירים הנמוכים של המוצרים החקלאיים מעניקים סובסידיות לצרכנים העירוניים, שהם בעלי הכנסות גבוהות יותר מן הכפריים העניים. ומהווים צורה של מיסוי על החקלאות, שהיא לעתים קרובות עיסוקה הכלכלי העיקרי של המדינה, הממסחרת בכך את עצמה. לסיכך, כדי להעלות מחירים חקלאיים על הממשלות במדינות אלו למצוא מקורות חלופיים להכנסות ממסים. מקור מיידי כזה, כפי שמציין הבנק העולמי, עשוי להיות מס מיוחד על ערך הקרקע. אילו הונהגו ברצינות מיסים כאלה, היתה תוצאתם הכללית מתבטאת במחירים גבוהים יותר לתוצרת החקלאית במדינות העולם השלישי, תוך חלוקה נרחבת מחדש של ההכנסה הלאומית מהצרכנים העירוניים ומבעלי הקרקעות לטובת המיגזר העני ביותר של החברה, דהיינו האיכרים הזעירים. ברוח לכך, תווה במדיניות החקלאית של המערב, על־ידי הפחתת ההגנה והסובסידיות, היתה מביאה לחלוקה מחודשת של העושר הלאומי, לכיוון יותר פרוגרסיבי — טוענים לסיכום כלכלני הבנק העולמי. ההעברה הזאת מן העשירים אל העניים היא, אם כן, הדבר היחיד שהחקלאות הרציונאלית יכלה להגשים. בכל העולם. באמצעים כאלה או אחרים. וציניקן יאמר שכאן טמון ההסבר המיידי לכך מדוע כל הפאראדוקסים, הסטיות והעיוותים במדיניות החקלאית הבינלאומית מאריכים ימים במידה כזאת.

אנטול קאלצקי, "פיננשל טיימס"

(רשימה שנייה ואחרונה)

חקלאי אמריקה שוקעים בעודפים

אסמי ארה"ב מתמקעים מעודפים, ומחירי התוצרת החקלאית ממשיכים לצנוח. בסופו של קיץ זה, מעריכים המומחים של משרד החקלאות בוושינגטון, ידעו חקלאי אמריקה [illegible] יותר של יבולים בכל הסוגים, עודף שכמותו לא היתה שם מעולם. [illegible] למשל, כבר נפלו לרמה הנמוכה ביותר זה תריסר שנים, כשהם נמדדים [illegible] במטבעות אירופיים שהתחזקו, או ב"סל מטבעות" מכל סוג שהוא, [illegible] על הידרדרות נוספת.

[illegible] הסובסידיות לחקלאות עלו למימשל האמריקאי בשנת התקציב השוטפת כ־25.5 [illegible] דולר, לעומת 18 מיליארד דולר אשתקד, ומיליארדים ספורים בשנים קודמות. [illegible] 1939 [illegible]

פ.ס.

בני פלד, מנכ"ל "אלסינט":

האלקטרוניקה לא במשבר

אלוף (מיל') בני פלד, לשעבר מנכ"ל "אלביט" וכיום מנכ"ל "אלסינט", מוחה על השימוש במונח "משבר" בכל הקשור בתעשיית האלקטרוניקה. הוא מסתייג בכך ממכתב ששיגר לא מכבר זלמן שה, מנכ"ל "אלישרא" ויו"ר ארגון תעשיות האלקטרוניקה לראש הממשלה, ומונה את סיבות המשברים.

לדברי פלד, אומנם ענפי אלקטרוניקה אחדים נקלעו למשבר עסקי, אך אחרים אינם במשבר. "אלביט", הוא אומר, איננה במשבר. "אלסינט" היתה במשבר, ועתה היא יוצאת ממנו. משבר עסקי, לדעת פלד, הוא מצב בו עלויות המפעל גבוהות בהרבה מהכנסותיו השוטפות ואם לא יינקטו צעדים מתאימים, עלול המפעל לפשיטת רגל. לדבריו, אין זה מצב האלקטרוניקה היום [illegible] את תעשיות האלקטרוניקה בארץ.

פלד, לשעבר מפקד חיל האוויר, רואה את הבעיה העיקרית של תעשיות האלקטרוניקה, [illegible] לאחר ממקימיה, כפרספקטיבה כמעט היסטורית. הוא מזכיר כי תעשיית האלקטרוניקה הוקמה בארץ לאחר [illegible] ביום המהפכה, חשפו המצרים במצעד צבאי בקאהיר שני טילים מתוצרתם, "אל־קאהיר" ו"אל־זפיר". שני הטילים העלו את [illegible] אי־הביטחון של הישוב היהודי". [illegible] להקים בארץ תעשיות אלקטרוניקה שיתמודדו עם "האיום המצרי". [illegible] קשתי, מנכ"ל המשרד דאז, הוא הביא להקמת "אלתא", [illegible] במסגרת התעשייה האווירית, [illegible] "תדיראן" בשותפות של 50%

משרד הביטחון ו־50% גורמים פרטיים (לאחר מכן נרכשה "תדיראן" על־ידי חברת העובדים). באמצע שנות ה־60 נוצר גם הקשר בין "אלרון" וקבוצת מהנדסים צעירים בהנהגת עוזיה גליל, ויזמים מ"בנק דיסקונט", בנו גיטר ודן טולובסקי, לבין משרד הביטחון והוקמה חברת "אלביט".

"קשתי", מדגיש פלד, "היה איש חכם מאוד. הוא הבין שמפעלים צריכים לעבוד על בסיס עסקי, כאשר הבעלים (משרד הביטחון, המייצג את צרכי הביטחון של המדינה) הוא גם הקונה היחיד של תוצרת המפעל, עלול הקשר הזה להיות בעייתי ביותר". כך נוצרו הקשרים בין תדיראן ל־ג'י.טי.אי בארה"ב ובין "אלביט" ל"קונטרול ראטה", כאשר משרד הביטחון שותף בשיווק מוצרי האלקטרוניקה בחו"ל. "תדיראן" פיתחה פעילות עסקית מגוונת שאיננה מיועדת לביטחון, "אלביט" באלקטרוניקה בטחונית לא מנע ממנה להיכנס לייצור מזגנים, מקררים, סוללות, נורות, וכו'. גם בקבוצת "אלרון" רב הגיוון של קווי הייצור.

פלד מעלה את זכרונם של הימים הטובים ההם, כאשר תעשיות האלקטרוניקה צמחו כל שנה בעשרות אחוזים. צמיחה, שמקורה היה ברכישות הגדולות של משרד הביטחון ("הקופה הציבורית" כלשונו). גם השותפים מחו"ל ערכו בארץ רכישות גדולות, או דיברו הכל גם על מחסור צפוי במהנדסים והנדסאים. עכשיו המצב שונה. לקופה הציבורית חסר כסף, והגירעון המקביל במענקים האמריקאיים מקטין את ההזמנות לעשייה המקומית. "האמריקאים", אומר פלד, "הם כמובן פטריוטים, ולכן כאשר הם נותנים לנו מתנות, הם דורשים שתמורתם נרכוש מתוצרת ארה"ב".

לדבריו, תעשיות האלקטרוניקה מייצרות ציוד יקר, שאינו מתכלה במהירות, ולכן על מנהלי החברות בתחום זה להיות בעלי חוש ניחוש מפותח ביותר. כאן, עוסקים בניחושים ולניחוש יש מחיר אכזרי: אם צדקת — אתה למעלה; אם טעית — אתה מתחת לאדמה. ודוגמאות לא חסרות. "זוהי שעת האמת ולא יעזרו שום תרגילים", הוא קובע. "עם כל השוויון, התעשיות שלנו בינוניות בגודלן ואף פחות מכך, ולכן יש צורך, לפחות, בהתארגנות משותפת של הענף על שלוחותיו השונות לרכישות מאורגנות של פריטים וחומרי גלם".

גם בנושא ההכשרה המקצועית צריך לפתח שיתוף פעולה. לדעתו, היתה הגזמה בתיאור המחסור הצפוי בעובדים מקצועיים, אך מכאן אין להסיק כתופעה שכוח האדם מצוי בשפע. יש צורך בהערכת־מצב נכונה, ובהכוונה הגיונית של המהנדסים וההנדסאים. פלד תמה על כך שמשרד התעשייה מאפשר פתיחת מפעלים חדשים באותו תחום שבו הייצור כבר רווי, ומזכיר מפעלים לציפויי מתכת ומפעלים לייצור מעגלים מודפסים. "ביפאן, 10 מפעלים לציפויי מתכת מספיקים לכל מפעלי הענק, גם אצלנו מצויים כבר 10 מפעלים. ומי צריך אותם", שואל מנכ"ל "אלסינט". פלד התמנה על־ידי קבוצת "אלרון" כמנכ"ל "אלסינט" בעת משבר החברה, אליו היא נקלעה כתוצאה מניהולה הלא מוצלח של ד"ר סוהמי. לדבריו, החברה חוזרת עכשיו "לאט לאט" לאיתנה. היא "הורידה" את פרופיל היומרות המנופחות ומייצרת לשוק הרפואי רק את המכשירים המבוקשים (מסירה, "הסורקים המגנטיים"). ל"אלסינט" אחיזה רצינית בשוק, ומצלמת הגרעין שלה מתקדמת, ומבוקשות. הצטמצמות בפרוצדורות הבנות העלה את "אלסינט" חזרה למרום הראוי, מבטיח פלד.

חיים מרגלית

טור החדשות

הסדר כספי בין ארגוני הקניות בצפון לבין הקבה"א

הסדר כספי הושג אתמול בין ארגון הקניות של מושבי הצפון לבין הקיבוץ הארצי — על כך נמסר לכתב "על המשמר".

הארגון, הנתון באחרונה בקשיים כספיים, התקשה לפרוע את חובותיו בסך 3 מיליון דולר למפעלים של הקיבוץ הארצי. מפעלי "תכן", המייצגים את המפעלים, פנו לבית המשפט להסדר תשלום החוב, לאחר שנכשלו נסיונות ממושכים להסדיר את העניין בדרכים אחרות. לאחר הפנייה לבית המשפט, בה ביקשו מפעלי "תכן" למנות כונס נכסים לארגון הקניות, ולאחר שנציגי הארגון הצליחו לבטל את הבקשה למנות כונס נכסים, התנהל אתמול מו"מ נמרץ בין נציגי הקבה"א לנציגי ארגון הקניות, ונמצא ההסדר שהתקבל על דעת כל הצדדים.

חיים מרגלית

ועדת הכלכלה תדון במינוי חברים במועצות מנהלים של בנקים

ועדת הכלכלה של הכנסת עומדת לדון בכללים למינוי נציגי ציבור במועצות מנהלים של בנקים.

את הדיון בנושא זה יזם ח"כ אליהו שפייזר. לדבריו, כיום ממנים לעצמם מנהלי הבנקים "נציגי ציבור" המקורבים אליהם, דבר העושה את מועצות המנהלים לפלסתר. כדוגמה לכך ציין את מועצת המנהלים של בנק דיסקונט, בה לא פעלו נציגי הציבור כפי שהיו צריכים, ואיפשרו למשפחת רקנאטי לעשות ככל העולה על רוחה.

עוד אומר שפייזר, כי יש לקבוע רשימה של מועמדים לתפקיד נציגי ציבור בדירקטוריונים של הבנקים, ומתוכם יוכל כל בנק לבחור את מועמדיו. אסור שאותם נציגי ציבור יהיו קשורים בדרך כלשהי לאותו תאגיד בנקאי, והם לא יקבלו שכר ממנו, או מחברות־בנות שלו, במישרין או בעקיפין.

אייל שגב

מסלול הפקדה חדש בבנק הפועלים

● עד שלושה חודשים בריבית 18.5%־23%

בנק הפועלים מפעיל מהיום מסלול הפקדה מיוחד לתקופות של חודש, חודשיים ושלושה חודשים, המאפשר לקבל רבית משתנה בשיעור מוגדל של רבית "פריים" (ריבית בסיסית), בתוספת 0.5% לחודש, או ריבית קבועה בשיעור שנתי נומינאלי של עד 18.5% — הגבוהה מבין שתי האפשרויות — נמסר מהנהלת בנק הפועלים.

הריבית במסלול של ריבית משתנה עומדת, לפי שיעורי הריבית הנהוגים כיום, על שיעור של 1.75%, השקול לריבית שנתית אפקטיבית של 23.14%.

היתרון של מסלול הפקדה זה הוא בכך, שהמפקיד אינו חייב להחליט מראש על אחד ממסלולי הריבית, קבועה או משתנה, לפי הערכותיו לגבי התפתחויות הצפויות בשיעורי הריבית במשק. הוא נהנה מריבית גבוהה בכל אחד משני מסלולי הריבית, ובסוף תקופת ההפקדה מזוכה אוטומטית בריבית הגבוהה יותר מבין שני המסלולים.

מסלול הפקדה זה יופעל לתקופה מוגבלת — עד סוף חודש יולי — ויחול על הפקדות בסכומים של 1,000 ש"ח ומעלה.

נפט

זול כמו לפני תריסר שנים

מחיר הנפט הגולמי נמצא כיום ברמה הנמוכה ביותר זה 12 שנה. מחיר נפט מסוג "ברנט" נקבע באחת העסקות האחרונות לרמה של 9.65 דולר לחבית, שליש מהמחיר שנקבע אך לפני שנה — נאמר בסקירה על שוק הנפט שפירסם אחד הבנקים הגדולים.

בסקירה נאמר עוד, כי בשוק הנפט העולמי נפוצה שמועה, לפיה כוויית מכרה לבראזיל נפט במחיר של 5.50 דולרים החבית. חברת הנפט הכווייתית הכחישה שמועה זו מכל וכל. עם זאת אישרה שבראזיל פנתה אליה בהצעה לקנות נפט במחיר זה, אך פנייתם נדחתה על הסף. אחד הברוקרים בניו־יורק, העוסק בתיווך עסקי נפט, אמר כי עצם העובדה ששמועות כאלו נפוצות בשוק מאשרות את רצינות הבעיות בהן נתון שוק הנפט. לדבריו, שוק הנפט נראה עצבני וכל שמועה נחשבת רצינית. לאחר שמדינת דובאי נרשמה עיסקה של מכירת נפט גולמי ברמה של 8 דולרים לחבית.

א.ש.

[illegible] שפל במניות

אתמול העמיק השפל בשוק המניות. ערך השוק של המניות החופשיות ירד ב־0.42% ושל מניות ההסדר ב־0.76%. הירידה הגדולה ביותר — 0.92% — נרשמה במדד השערים של מניות הבנקים למשכנתאות. בממוצע עלו רק מניות מזון וטבק, ב־0.42%, ומניות חברות להשקעות, ב־0.16%. במניות ההסדר היה עודף היצע של 1.4 שקלים חדשים. בשוק איגרות החוב היה עודף היצע בצמודות למדד. בצמודות למט"ח היה איזון בין מכירות לרכישות.

"מקרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור 4.4 מיליון ש"ח, מזה רק 10% ממתמחות במניות וה־90% מ"סולידיות".

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.13% אג', ב־0.09%, ל־1.4917 ש"ח. לעומתו עלו השערים היציגים של המטבעות המערב־אירופיים ושל יפאן, בשיעורים שבין 0.14% (פר"צ) ל־0.88% (לי"ש). הירידה הנוספת בשער הדולר באה לאחר הורעת הנרי קאופמן, כי יש לצפות לירידת הדולר ל־2 מארקים מערב־גרמניים ו־150 יינים יפאניים. ההתחזקות היחסית של הלי"ש מוסברת במיפנה שחל בשוק הנפט העולמי בימים האחרונה, לאחר ירידת מחירו ל־8.75 דולר החבית.

בשוק המניות ירדו אתמול 160 שערים, לעומת 91 שעלו ו־116 שנשארו בלי שינוי. ב־56 ני"ע היתה הפסקת המסחר. 17 שערים ירדו ב־5% ויותר ו־6 שערים עלו ב־5% ויותר. לא היו "מוכרים בלבד" ואף לא "קונים בלבד". המחזור הסתכם בכ־5.6 מיליון ש"ח. מזה 2.1 מיליון ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים ע"ש, שהמחזור בה עלה ל־1.1 מיליון ש"ח ויותר.

במניות ההסדר נרשמו רק ירידות שערים (ב־%): אי די בי רג' — 0.1; איגוד רג' — 1.1; דיסקונט ב' — 1.0; דיסקונט א' — 1.6; מזרחי מ' — 0.1; פועלים מב' — 3.8; פועלים ש' — 0.2; פועלים מ' — 0.8; כללי — 1.2; בל"ל — 1.6. תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.51% (אי די בי בכ"כ) ל־13.75% (בל"ל). הפועלים ש' — 13.40%, הפועלים מ' — 13.28%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר ירדו הספנות 0.1 — 2.0; הספנות אופ' — 6.7; הבינלאומי — 0.7; פי בי — 0.4. לעומתן עלו אוה"ה — 11.6; כללי מ"ר 1 — 0.2.

במניות החופשיות בלטו הירידות ב־10%: אלקו 0.1 (בעוד שאלקו 0.25 מ' עלתה ב־0.1%), דשנים 5; רפרון 5; אינקובה 1. לעומתן בלטו העליות במנורה 5 — 10.0; אוקטגון — 12.9.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.06%, בעוד ערך השוק של הצמודות למט"ח ירד ב־0.07%. מדד השערים של המלוות הממשלתיים הצמודים לדולר ירד ב־0.15%, הירידות הגדולות ביותר, עד 3%, נרשמו בסוג "בריבית כפולה צמודה". המחזור בשוק האג"ח הגיע ל־6.5 מיליון ש"ח. מזה 1.9 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד וכ־1.3 מיליון ש"ח בסוג "גליל".

אלחנן חורובין

בעריכת צביה בן־שלום

אלף ואחת שאלות לילד

בפרוספקט נאמר שהנה נולדה סידרה חדשה, סוף סוף גם בעברית. סידרת הספרים הבינלאומית „טוב לדעת", שבאה למלא את החלל בתחום הפעלת הילד. זאת — כך בפרוספקט — המלה האחרונה בתחום הספרות המפעילה ילדים בשיתוף עם ההורים, המלמדת את הילד על אלף ואחד נושאים שונים, המקנה לו מיומנות תוך כדי התבוננות ומשחק.

יש בסדרה — לפי המו"ל — 12 כרכים מופלאים המקיפים עולם ומלואו, הנה לדוגמא: המזון שאנו אוכלים, מסע אל העבר, בעלי חיים, אדמה, ים ושמים, הגוף שלנו... זאת בהחלט סידרת הפעלה, שמטרתה להעשיר את עולם הילד...

זה נשמע לי כמו משהו מאד חינוכי ואני עקרונית אנטי־חינוכי. נגד ספרים חינוכיים לילדים וסרטים חינוכיים, לא כל שכן משחקים חינוכיים. הספר, הסרט או המשחק צריכים להיות טובים ומעניינים ואז הילד יהנה מהם ויקלוט את המסר שהם מעבירים, גם אם המסר הוא עקיף. למשל, שספרים זה משהו מעניין, או שלמשחק יש חוקים וחייבים לשמור עליהם. אם יש בספר או במשחק ידע, המרחיב את האופקים — מה טוב, אבל זה בהחלט רווח שולי של הקריאה או המשחק.

„סדרת ההפעלה" הצטיירה בעיני כמו משהו מאד חינוכי, אבל לא הבנתי בדיוק מה זה, כיצד מתבטאת הפעלה זאת. אם זה ספר או משחק ואיש לא ידע להסביר לי. לאחר שקבלתי כרך אחד — הבינותי גם למה.

ובכן, ההפעלה מתבטאת בשיתוף פעולה בין ההורה לבין הילד. שניהם מסתכלים באחת התמונות שבאחד הכרכים, ההורה מציג לילד אי־אילו שאלות, המובילות את השיחה אל הבנת הציור, השיחה מתפתחת, וההורה יכול לכוונה לפי ההנחיות, ויש גם „נושאים למחשבה" וסיפור וכל מיני פעולות עזר, הכל מסביב לנושא. זה נשמע מאד משעמם אבל לא חייב להיות כזה, תלוי בהתעניינות שההורה מסוגל לעורר בילד ובנכונות הילד להשיב שאלות.

הסידרה מיועדת לבני 3—10, כאשר „ההפעלה" מחולקת לשתי רמות, לקטנים (עד גיל 6) ולגדולים, המחברים מרגישים בהקדמה שלא הגיל הכרונולוגי של הילד קובע אלא רמתו האינטלקטואלית; הם מזהירים את ההורה „המפעיל" לא לעבור את גבול השעמום; להחזיק את היד על הדופק ולאפשר לילד לקבוע את משך הזמן המוקדש לכל נושא. ירצה — יאריך, ירצה — ידלג על פרק או שנים.

בהסתמך על הכרך שבידי יש בכל ספר של הסדרה כ־20 תמונות, המשתרעות כמעט על שני עמודים וקיים ביניהן קשר הגיוני. לצד כל תמונה הנחיות להורה, שאלות שיש להציג לילד, נושאים לשיחה, נושאים למחשבה, התייחסות לפרטים... בסוף הספר מרוכזים סיפורים, הצעות להפעלה ולמשחק, קצת חומר עיוני, לפעמים מילון או הסבר אנציקלופדי. דברים חכמים.

הציורים הם בסגנון קיטשי־ריאליסטי, גדושים פריטים, ללא יומרות אמנותיות. בגיל מסויים (בין 6 ל־10) ילדים אוהבים ציורים כאלה, הם מסוגלים להשתלב בהם, להכנס לתוכם, להצטרף להרפתקאה. הבעיה היא שכאן יש ציור ואין הרפתקאה, אפילו הסיפור לא תמיד נדבק, ואין בו כדי להלהיב את הדמיון. אני מניחה שילד אינטליגנטי (כמעט כל הילדים הם אינטליגנטיים, אם הסביבה אינה מגבילה אותם) ירצה לדעת מה יש בציור ויפגיז את ההורה בשאלות. מה הרוותנו שההורה ישיב בשאלה לשאלה? חלקית — זה אפשרי, לא באופן מוחלט. המצב שבו מציגים מבוגרים שאלות לילדים אינו טבעי והוא די שנוא על הילדים. ההגיון אומר ששואלים כשרוצים לדעת. מי שיודע ושואל רוצה לבחון אותך. כמו מורה בבית־הספר.

בכל מקרה — זאת סדרה לשנים, צריך להתאזר בסבלנות ולמשוך את „ההפעלה" — שמירושה הקניית ידע לילד — זמן רב. כל עוד יגלה התעניינות והוא „יגלה" אותם בשלבים. בגיל 6 ישים לב לפרטים שלא הזיזו לו בגיל 4, בגיל 10 יתעניין בדגמי מטוסים...

שלא יהיו לכם אשליות: זאת לא טלוויזיה שפותחים וזוכים לחצי שעת מנוחה. הסידרה נועדה להורים שיש להם זמן, סבלנות ואינטליגנציה. זמן — פירושו זמן נטו, לשבת עם הילד (תמיד עם אחד), להתבונן בתמונה, לשאול שאלות, לשוחח... זה שונה משיחה בשעת טיול, או אגב נהיגה, בזמן עבודות בית או גינה, או בשעת ארוחה, או בלילה, לפני השינה. עשיתם פעם חשבון כמה זמן נטו אתם מסוגלים להקדיש לילדיך בסבלנות — טוב, זה דבר יחסי. מהורים לבני 8—10 לא מצפים לסבלנות של מלאך. אבל הורה הלוקח על עצמו הפעלת ילד בעזרת סידרה זאת, חייב לקרוא את ההקדמה על הסדרה, את ההקדמה על הכרך, 12 פעם את השאלות שלצד כל תמונה, ואת הסיפורים והצעות אחרות. בקיצור, המון שעורי בית ואחר כך, אין לי ספק בכך, הילד יבלבל את השורות. מי שאין לו אינטליגנציה ופתיחות עלול להיצמד להוראות המחברים והתוצאה תהיה סכסוך משפחתי, ריב וספרים קרועים. יש בספר מלים שלבני 3 צריכים לתרגם, יש שאלות שצריך לנסח אחרת, יש סיפורים משעממים שצריך להמציא אחרים במקומם. בקיצור — הפעלת ילד בעזרת ספרי הסידרה לא בהרבה פחות מעייפת ממסע ללונה פארק. לא הרבה יותר זולה.

בעקבות הספר

הגענו למחיר. המחיר ל־12 כרכים הוא 264 שקל אבל בפרוספקט שקבלתי אחרי שבוע הספר מוצעת הנחה לכבוד שבוע הספר, והמחיר הוא 198 ש"ח ב־6 תשלומים של 33 ש"ח. אולי זה עדיין בתוקף, אפשר להתעניין טלפונית 03־622703. אולי כדאי — אפילו אם זה יוצא יותר יקר — לקנות לנסיון כרך אחד ולראות איך הילד מגיב.

המו"לים של הסדרה הם זמורה־ביתן וטריוואקס: המחבר מישל ביולי, שם שלא אומר לי הרבה. עורך מהדורה עברית יחיעם פדן ויש שורה שלמה של יועצים ומומחים וציירים, כולם קומפלט מהמהדורה האמריקאית. הפרוספקט הבטיח במהדורה עברית נושאים משלנו. שובצו צה"ל, קיבוץ, ירושלים וחגים. ובכלל, כי היפה בספר הוא הגישה הבינלאומית, ולילד עברי, העתיד ללמוד 12 שנה תנ"ך, תושב"ע והיסטוריה יהודית, ניתן, על קצה המזלג, פרק בתולדות עמי עולם. לא יזיק לו לקבל מציורים תמונה של עולם שהוא גדול, שיש בו עמים רבים וארצות רבות וללמוד שהרבה, הרבה מאד דברים חשובים התרחשו מחוץ לגבולות ישראל, אפילו זו הכוללת את יהודה שומרון ועזה.

צב"ש

מתכונים למחברת

סלט פירות פיקנטי

סלט פירות פיקנטי נהוג להגיש כמנה ראשונה בארוחות חגיגיות, או בגביעי קוקטייל במסיבות קוקטייל. זה משהו יפה ובעל טעם „מעניין" העושה רושם רב על אורחים, על המשפחה – פחות. כי אצלנו שולט הטעם הפרימיטיבי. לא מבינים בעידונים כאלה ובדרך כלל הגברים מביטים בגביע (או בצלחת) בחשדנות מסויימת, והופכים כל פריט במזלג לפני שיעלוהו לפה. הילדים טועמים ושואלים התרעומת באיזה ספר בישול מצאת את זה. אל תגלו להם שאצלי.

לימון ממולא בשימורי דגים

4 לימונים גדולים; קופסת שימורי דגים (סרדינים, טונה, שפרוטים, מקרלים) 1/2 1 ו־2 כפות חמאה או מרגרינה; חרדל, פפריקה חריפה, פילפל שחור – לפי הטעם. לקישוט: עלי פטרוזיליה או נענע.

בוחרים בלימונים בגודל אחיד. לימון למנה. רוחצים היטב. רצוי לחלוט במים רותחים. קוטמים את הרבע העליון של כל לימון ומחללים בעזרת כפית. שומרים על ה„בשר" שהוצא. מסלקים, בעדינות, חלק מהקרום הלבן מכל לימון. זורים קצת מלח ומשהים. מכינים את המלית. מקציפים את החמאה (מרגרינה), מוסיפים את הדג (ללא שמן או רוטב), מתבלים בחרדל פפריקה ופילפל. מוסיפים מעט „בשר" של לימון, מפורר לסיבים ואפשר גם קצת קליפה מרוסקת דק (מה-כובעים" שהוסרו). הופכים את הלימונים החלולים על מסננת להגרת כל הנוזלים וממלאים אותם במלית, עם תלולית. רצוי דקורטיבית (במזלף קרם). מקשטים בעלי פטרוזיליה או נענה ולפני ההגשה שומרים לפחות שעה במקרר. מגישים בגביעי־ביצים, על צלוחיות, על מצע של חסה קצוצה.

אשכולית פלוס

2 אשכוליות גדולות; 4־6 צנוניות קטנות; 2 כפות עירית קצוצה; פילפל לבן.

שומרים את האשכוליות במקרר לפחות שעתיים. חוצים, מוציאים את הפילה, מפוררים, מסירים לגמרי את הקרום שבין הפלחים. שמים את חצאי־הקליפה לגביעים רחבים, ממלאים בפילה אשכולית, זורים פילפל לבן ומקשטים בפלחי צנוניות ועירית. מגישים עם כפיות.

מלון ופסטרמה

מלון צהוב (או חלק ממנו), פרוסות פסטרמה (הגויים משתמשים בשינקן) דקות אבל רחבות.

שומרים את המלון במקרר לפחות שעתיים. קולפים ופורסים לפלחים דקים. עוטפים כל פלח בפרוסת פסטרמה ומסדרים כמו מניפה על צלחת הגשה. מגישים עם יין לבן.

סלט אבטיח ודגים

כ־1 ק"ג אבטיח; תפוז; פילפל ירוק; בצל קטן; מיץ מלימון גדול; כ־300 גרם דגים מבושלים/מטוגנים/צלויים (מה שיש) או שימורי סרדינים (טונה) במשקל מסונן דומה; 2 ביצים קשות; 4 פטריות שמפיניון גדולות; 4 כפות שמן או 5־6 כפות מיונית; 1 כף קטשופ, מלח.

חוצים את האבטיח, מוציאים עגולים (בכף פאריזאית, או בכפית), מרחיקים את הגרעינים, זולפים על כדורי האבטיח מיץ לימון. קולפים את התפוז ומרחיקים את הקרום הלבן. חותכים לרבועים את הפילה, מרחיקים את הגרעינים. חותכים את הפילפל לרצועות דקיקות; את הבצל קוצצים; את הפטריות מבשלים 3 דקות במי־מלח. מסננים וחותכים לרצועות דקות. את הדג (ללא עור ואידרה משומר־בלי שמן) חותכים לחתיכות קטנות. מערבבים את כל המרכיבים בעדינות בעזרת שני מזלגות, מתבלים – תוך ערבוב, ברוטב עשוי משמן (מיונית), מיץ לימון, קטשופ ומעט מלח. מסדרים בצלחת הגשה ומקשטים בפלחי ביצים קשות. אפשר גם להגיש בגביעי זכוכית. במסיבות הולך מצויין עם טוסטים, חמאה טריה ויין לבן.

פירות במיונית

200 גרם אפרסקים או מישמשים, 200 גרם שזיפים; 100 גרם ענבי סולטנינה; 100 גרם ענבים „שחורים"; אפשר גם דובדבנים (כ־100 גרם); 4/5 כוס מיונית טובה; 4 כפות חלב משומר, לא מתוק; מעט סוכר.

מגלענים את הפירות. את האפרסקים – קולפים (אחרי שהולטים אותם ברותחים 20 שניות); חותכים את הפירות, פרט לענבי סולטנינה. מערבבים את המיונית עם החלב המשומר, מוסיפים מעט סוכר. מערבבים הכל ביחד ומגישים בקערת זכוכית או בגביעי זכוכית אישיים. כל המרכיבים צריכים להיות מקוררים לפני ההכנה כי את הסלט אין לשמור במקרר (מיצי הפירות מקלקלים את המראה).

מלון, תפוח וגזר

2־3 תפוחי עץ; כ־150־200 גרם מלון; 2־3 גזרים (150 גרם); מיץ לימון; 3־4 כפות שמן; מלח; סוכר; עלי חסה יפים.

מנקים את הגזר ומרסקים בפומפיה גסה. קולפים את התפוחים ומרסקים כנ"ל. את המלון חותכים לפרוסות. זולפים על הכל מיץ לימון ומערבבים ברוטב-עשוי משמן, מיץ לימון וסוכר. מגישים בגביעים מרופדים בעלי חסה.

לשנות את דמות הערביה במקראות

דרישה לשנות את דמות האשה הערביה בישראל, כפי שהיא מופיעה כיום בספרי הלימוד, הועלתה בפגישה שקיים סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, עם חברות הוועד למעמד האשה במשרד החינוך והתרבות, בראשות זהבה מלכיאל.

בפגישה זו הגישה מחנכת מגדה סרוג' תזכיר לשר החינוך, ובו הצעות לקידום מעמד האשה הערביה בתחום החינוך. בהתייחס לדמות האשה הערביה בספרים כותבת סרוג': „למרות ההתקדמות שחלה במעמד האשה הערביה בישראל מבחינה חוקית ומבחינה חברתית, עדיין, לצערנו, היא תופסת מקום שולי בספרי הלימוד ובעיקר במקראות לגיל הרך. הדמות הרומנטית במקראות אלה היא דמות הגבר הכל־יכול, ואילו האשה מופיעה בדמות זהה לדמות האשה המסורתית הישנה, שהיא דמות סבילה, חלשה, המוטלת על־פי־רוב תפקידים של ניהול למשק בית. כך, למשל, לפני מספר שנים, במקראה לכיתה א', שנכתבה על־ידי מחנכת בעלת תואר שני בחינוך בהדרכת פרופסור מאוניברסיטת חיפה, ניתן תיאור של ציור שבו ילד ערבי מכה ילדה חלשה ממנו. הציור לווה באיור מתאים. רק לאחר התערבות תקיפה של מחנכות ערביות הושמט פרק זה מהספר במהדורתו השניה.

מגדה סרוג' ביקשה משר החינוך להודיע להוצאות המתייבות למחברי ספרי הלימוד לתיקון עיוותים אלה ולמניעתם בעתיד. נבון התייחס באהדה לתביעה זו, ואמר כי ידון בדברים עם אנשי האגף לתוכניות לימודים.

מחברת התזכיר ציינה גם במסמך, כי למרות שחל גידול מתמיד במספר הנשים הערביות המוסמכות, עדיין מספר הנשים הזוכות בתפקידי ניהול ופיקוח קטן מאד, כך מסר דובר משרד החינוך והתרבות.

אופנה ותעסוקה

המחלקה לתעשיות בית של ויצו הוקמה עוד לפני קום המדינה כדי לספק תעסוקה לנשים שמסיבה זאת או אחרת לא יכלו לעבוד מחוץ לביתן. היום עובדות במחלקה זו כ־250 נשים, בנות 25־75 והן עוסקות באופנה או בחפצי נוי.

במיגוון חפצי נוי — כריות, שמיכות טלאים, סינורים, מחזיקי סירים, תמונות מבד וכו'. באופנה, שהתפתחה מאד לאחרונה — בגדי נשים וילדים. במרכז ויצו מכינים את הדגמים, גוזרים ושולחים לתופרות, המפוזרות בכל הארץ. התשלום הוא לפי יחידה, המוצרים נמכרים בחנויות של ויצו, בפינות שבסניפים ובבזארים.

תצוגת אופנה (ראה תמונה) של תעשיות בית היוותה חלק מהתוכנית האמנותית בכנס חברות שנערך במלון פלאזה ואשר במהלכו הוענקו אותות ההתנדבות לפעילות, וסיכות זהב לאח"מ (ביניהם השגריר הצרפתי היוצא פייר רוסון ורעייתו). הכנס נערך לסיכום שנת הכספים של ויצו, ובהזדמנות זאת מסרה יו"ר מחלקת איסוף הכספים הלנה גלזר על עלייה של 45 אחוז באיסוף הכספים של ויצו לעומת אשתקד. במספרים זה מתבטא במיליון ומאתיים אלף דולר לעומת שמונה מאות עשרים וחמישה אלף דולר לפני שנה.

בקלות, ברכות

למכשיר קוראים „סופט אנד איזי" (SOFT and EASY), כי הוא מיועד, בעיקר לייצוא, אבל הוא בהחלט כחול־לבן ועוד של התעשיה הקיבוצית. ההמצאה של שמעון יהב ואחיו וחברת „שמיר מערכות", והביצוע של מפעל „מפרו" (הגושרים), שגם הוציא פטנט עולמי על מכשיר ביתי להסרת שיער... אהה, כי המדובר...

זאת מעין מכונת גילוח, חשמלית המחוברת לשנאי והיא מסירה בקלות ובעדינות שיער, גם קצר ביותר, ביחד עם השורש. זה לא לצמיתות — כי אינה מעקרת את השורש רק תולשת אותו. השיער חוזר וצומח וליל יותר ורך יותר מכפי שהיה, כי זה לא גילוח, זו תלישה, מה שעושה קוסמטיקאית בעזרת שעווה.

היצרן והמשווק (חברת הלנה רובינשטיין המפיצה את המכשיר בכל העולם) בטוחים לפטנט החדש: לא פוגע בעור, אין תלות בקוסמטיקאית; חסכוני — כלומר הוצאה חד פעמית גדולה, יחסית; לא מגרה ורידים; הטיפול נקי ונוח; יש מעט אדמומית אחרי השימוש והלנה רובינשטיין כבר מתכננים קרם מיוחד שנועד ל„אחרי". כואב מעט, פחות מאשר בשעווה, אבל נשים (ובפרט נערות) שאינן מסוגלות לגרום לעצמן כאב, ולו הקטן ביותר — כדאי שישקלו את ההשקעה כדאית, 120 ש"ח, במבצע (עד סוף החודש) — 94.

לא רצוי — אומרת יועצת היופי של הלנה רובינשטיין — לעקור בו שערות מבית השחי, כדי לא לפגוע בבלוטות, אבל על אזור זה כמה וכמה לא רצוי לעשות זאת בשעווה. כי שיש לה שמפסם — יכולה להסגר כמעט במחטים חשמליים. לא לצמיתות, באמצעותם, אבל עם הרבה פחות כאבים ויותר זול.

> **שושנה בלי חוחים**
>
> יש אומרים שהוורדים הראשונים צמחו לפני 25 מיליון שנה. היום ידועים בעולם 30 אלף זנים, מהם נדירים ויקרים מאד. בשנת 1883 קנה חובב וורדים אמריקאי במכירה פומבית ורד נדיר תמורת 5000 דולר! השנה פיתח גנן גרמני, קרל האצל מקארלסרוה, זן של ורד ללא חוחים. גובה הגבעול 80 ס"מ, עלי הכותרת קטיפתיים בצבע ארגמן, ריחו של הפרח עדין וחזק ופריחתו ארוכה. הגנן קרא לוורד בשמו של הנסיכה השוודית הקטנה, ויקטוריה בת ה־8, והשיח הובא ברוב פאר ובטכס מלכותי לרוזריום של גטבורג, בסוף מאי.

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

טוב למות בעד עצמנו...

מאת גיורא מנור

„המתאבד" מאת ניקולאי ארדמן; עברית אהוד מנור; בימוי: מיכה לוינסון; תפאורה ותלבושות: יעל פרדס; מוסיקה: רפי קדישזון; תאורה: נתן פנטורין — התיאטרון העירוני באר־שבע.

בלי להכניס את ראשנו למחלוקת שבין מבקרי הגישה ההיסטורית־החינוכית, הטוענת שיוסף טרומפלדור מת כשעל שפתיו הפסוק הקלאסי „טוב למות בעד ארצנו", לבין האסכולה הריאליסטית, הדוגלת בגירסא שמילותיו האחרונות של גיבור תל־חי המת היו קללה רוסית, אפשר לקבוע בוודאות, כלמות זה לא טוב.

גם גיבור הטראגיקומדיה של ניקולאי ארדמן (אחד מהאמנים הרבים שמשטרו של סטאלין סתם את פיהם בגזרות ובטיהורים), הוצגה בבאר־שבע, דב רייזר המאיים כל הזמן לשלוח יד בנפשו — מנופף באקדחו לאורך כל ההצגה אבל אינו מסוגל לבצע את מעשה־הנואש שלו. גם הוא נוכח לבסוף — בעצם די בהתחלה — שהמוות הוא לכאורה פתרון לכל, אבל מוטב לסבול את תלאות החיים, את „מפעלי הזמן ותרצובותיו", כפי שכתבנו ואת המלט, עוד מועמד להתאבדות, שאינו מממש את איומו.

הסיטואציה הקומית של מת־חי אינה חדשה כמובן. ומה שהיה בגדר כפירה בעיקר — ניגוד האופטימיות הרישמית הסובייטית, אבי ה„ריאליזם הסוציאליסטי" העיקרי — בשנות העשרים במוסקבה, הוא נחמד ונמקומנו מהתלה חביבה, לעיתים מבצעת ולפעמים מתארכת לה מעל למידה.

נוטחם של כמה וכמה שחקנים, ביניהם הגיבור הראשי עצמו, דב רייזר, אישתו הסובלת אותו וממנו, ליאת גורן, שתמיד יש בה משהו מלבב ויושרני, אמה הגסה והפשוטה, מרים גבריאלי המצוינת, הזוג ירדן כשכן רעקני, מרגלית סטנדר, רוזינה קמבוס וענת יקסון בשלש ואריאציות על נושא האשה הסקסי בגלות הזונות, וכן מרק חסמן, יאשה גליצקי ורוברט הניג ברמויות משניות כולם ממלאים את תפקידיהם בשפע פרטים, כמובן.

כל העלילה המקאברית מתרחשת במסגרת בימתית, שעיצבה יעל פרדס. תפאורה שהחדרים שבה פרוצים למיני מרפסות, בה מיטת הזוג של סמיון סמיוניץ' ואישתו ניצבת משום מה באמצע החצר, ואילו לבית השימוש מגיעים דרך מרפסת, הפונה לחדרם. בקיצור, בלבול מרגיז של ארכיטקטורה חסרת הגיון. נוסף לכל אלה יש פנסים של אור אולטרא־סגולי, המציירים פסים זוהרים על הקירות החומים, ללא כל מטרה.

דומני, שהגיע הזמן שהכנסת תחוקק חוק שיקבע שלכל תיאטרון מותר יהיה להשתמש באור אולטרא־סגולי ובמכונת־עשן (שהפעם נשארה דווקא כבויה במחסן התפאורות, ב"ה), רק פעם אחת בכל עונה — קיצוב שנועד למנוע אינפלאציה ומשיכות־יתר.

אם התכוונו הבמאי והמעצבת ליצור מין סבך, כפי שהיה בסרט „מסייה הילר" הזכור לטוב, בלבול שלם של מבואות ובית „בלתי אפשרי", שהצייר אשר היה אולי ממציאו, הרי שלא עלה הדבר בידם. מה שנותר הוא כיעור בימתי אמיתי, שאינו מועיל להצגה.

יותר מהתפאורה הגרועה עיצבן אותי הרגע בו אחת הדמויות ניגשת לרמפה ומדברת על האבטלה, כאילו איננו מסוגלים לתפוס את הקשר למצב העכשווי בארצנו, בה יש בעיות אבטלה, מבלי שיכניסו לנו את האצבע לפה.

אומנם סמיון סמיונוביץ' מובטל, אבל יש ברמותו יותר משמינית של אובלומוב, כך שרביצתו במיטה, התפנקותו ונסיונותיו הרמיוניים, המנחם־מנדליים, ללמוד לנגן בחצוצרה הענקית, מקורם יותר באופי הרוסי, מאשר במצב התעסוקה. הנפש הרוסית אינה המצאה קומוניסטית.

דב רייזר הוא אחד המומחים הגדולים שלנו בגילום מסכנים, מלאי רחמים עצמיים, ופניו מסוגלים להתקפל כאקורדיאון מרוב חמלה על גורלו. גופו הלולבי נשבר וקורס, וקם שוב כ„ואנקה סטאנקה" שרוה מרוב סבל, אבל לא איבד את יכולתו לשוב ולקום אחרי כל המכות (של הגורל ושל הסובבים אותו), המונחתות עליו.

אחת הסיבות הטובות ביותר היא „סעודת ההבראה", במקרה זה לפני הלוויה ובנוכחות הבר־מינן, בה השולחן הארוך של „הסעודה האחרונה" נע כנדנדה. ההלוויה עצמה, לעומת זאת, היא כבר בגדר נפילה, אנטי־קליימקס והנאומים בה נדושים.

גם אילו שמו של המתרגם לא היה מנור (כי הלא אין מנור אחד נושך מנור שני...) אפשר היה לומר, שהתרגום שופע הבדיקות, ומוסר את הרוסיות, המאוהבת במילים, מבלי להאריך יותר על המידה.

מרוע נאסר המחזה בשעתו להצגה במוסקבה בפקודת סטאלין, זה באמת תמוה. שלקומוניסטים אין חוש הומור, ידוע ואינו זקוק להוכחה נוספת. אבל מצד שני, מה נבוא בטענות למשטר ההוא, שעה שממש לעינינו, ביפו, מתרחש חיזיון מגוחך לא פחות, כשמר צנזורה שלנו, יוסטמן, בא לראות הצגה של אראבאל, ומוצא לנכון לאסור על הבמאי שתי סצינות, בהן משחקים השחקנים באברי־מין זכריים. באמת מעשה הפוגע במוסר, אם כי כבר באתונה העתיקה היה הפאלוס הענק חלק בלתי־נפרד של תלבושות שחקני ה„פלי־אקס". אבל הרי לא מינו את מר יוסטמן בזכות בקיאותו בתולדות התיאטרון...

„המתאבד" – מדוע נאסר המחזה בשעתו להצגה!

„אגם האווזים של החבר כנפו"

מאת גיורא מנור

„בראבו, מר כנפו", מחזה לנוער מאת מינה אותן; בימוי ועיצוב: יוחנן הרסון; מוסיקה: ליז מגנס; כוריאוגראפיה: אבי לסידות; תאורה: רמי צור; בהשתתפות: אורית ברגל, איציק הדר, חנה דרורי, מורים אלמולין, אלבט נקי, נועם פלג ואהובה רוצקי — בתיאטרון הקיבוץ.

הצגתו החדשה של „תיאטרון הקיבוץ" היא מיני־מחזמר, מעצם מהותו, מחזמר דורש עושר בימתי, שפע צבעוניות, וקורס כל מוסיקה טובה והגשה נאותה. יוחנן הרסון הצליח להפיק על בימה נוררת, הצגה שנועדה להתבצע בחדרי־אוכל, בעזרת תלבושות מצויינות, ותאורה שתכנן רפי צור מנהלו האמנותי של תיאטרון הקיבוץ, שזה עתה סיים את תקופת כהונתו. והצוות המבצע — תיאטרון של ממש. וזאת בתנאים קשים של מופעים מחוץ לאולם שנועד לכך.

נושא ההצגה הוא התיאטרון עצמו. אבל אין זו „הרצאה מורגמת" על מהות הדראמה, אלא מעשייה משעשעת על תיאטרון העומד להסגר, שנותר בו רק מנהלו הזקן, הוא מר כנפו שבכבותרת. אותו מגלם איציק הדר באיפוק ובמידה, בלי לגלוש להגזמה, המתלווה על פי רוב לגילום זקנים בהצגות לנוער על ידי שחקנים עוליימים. חבורה של ילדים מתגנבת לתיאטרון המתחסל, ומוצאת על הבימה העזובה שלל תלבושות ואביזרים, המגרים את הילדים להתחפש לדמויות רמיוניות.

עד שמר כנפו מגלה אותם והופך, בעצם, לבמאי הצגה מאולתרת, על להקת אווזי־בר, המרקדת על הבימה המוארת מלמטה, ברחבת ריקודים במועדון לילה, הוא האגם עליו חיים האווזים, עד שהחורף מכריח אותם לנוד למרחקים. רק אווז מסכן אחד, שהשועל הרע ניסה לטרוף אותו ונשך את הכנף שלו, נאלץ להשאר בכפור ומוצא לו מחסה בביתו של מר כנפו עצמו. בקיצור מין „אגם האווזים".

ללא גלישה לדידקטיקה מורגשת, אבל תוך הצגת האספקטים השונים של אמנות הבימה לפני הצופים הצעירים בעזרת הלצות ומעשיי־קונדס, מתגלגלת ההצגה בשקט. אינני יודע איך אפשר להתגבר על הבעיה, שהבמאי לא פתר; להבדיל בין משחקם של השחקנים המגלמים ילדים לבין הילדים, המשחקים את תפקידיהם בסיפור האווזים. כי שחקנים בוגרים, המנסים לגלם דמויות של ילדים בצורה ריאליסטית, רק „מתילדים", וזה בוודאי לא רצוי. לכן לכל אורך המופע המשחק מרומז, מותנה במידת מה, כדי לא להרגיז את חוש הבקורת שלנו בשל פער האמינות שבין קומתם וצורתם של השחקנים, שחייבים לגלם נערים ונערות; ובה בשעה להימנע מלהיות מגוחכים.

בעיה זו אפשר היה, אולי, להתקיף ביתר הצלחה, אילו לבוש הילדים לפני שהם לובשים את התלבושות התיאטראליות שהם מוצאים על הבימה היה פשוט ריאליסטי ולא מסוגנן ומוגזם. ההתלבשות לעיני הצופים היא המטאפורה הבימתית המרכזית המייצגת במחזה את החופש היצירתי של הדמיון התיאטרוני.

מה שאיפיין את ההצגה, היתה הנאת־המשחק של כל המבצעים כמעט, וזה העיקר. המוסיקה נעימה והטקסטים המושרים מגיעים היטב לאוזן. לכן גם נשמעות היטב כמה וכמה שגיאות לשוניות, שמן הדין היה לתקן אותן בעוד מועד. החינוכיות מחייבת...

התנועה הרבה עשויה היטב, אם כי הכוריאוגראפיה עצמה בנאלית למדי. אבל ניכר ברוב השחקנים וביחוד אצל נועם פלג, שהם יודעים פרק במחול, וזה מסתיר במקצת את דלות ההמצאה הכוריאוגראפית של אבי לסידות.

זו הצגה צבעונית ומשעשעת והמעצב, יוחנן הרסון, השכיל ליצור אוירה תיאטראלית של ממש. לכן מוזר בעיני, מדוע התעקש להשתמש בעשן הבימתי, בזמן האחרון מופיע בכל הצגה והצגה בתיאטרון הישראלי (והעולמי...) לצורך ושלא לצורך. בפתיחת ההצגה, תחילה חשבתי שאולי מישהו העלה את התיאטרון העומד להמכר למחרת, באש, אולי כמעשה־יאוש של מר כנפו, ואחר כך חשבתי, שמישהו מהשחקנים פשוט השליך בטעות בגר או סמרטוט על כלי־תאורה. וזה מקור העשן נעדר התפקיד הדראמאטי שהתפשט באולם. אבל התברך שזה „סתם מעלול" מיותר ונרגעתי. גם לא מובן, מדוע קירות חדר־האמבטיה שבפרולוג, העשויים אריכים ורודים, מרובעים, צריכים לסמל שעריו של תיאטרון. אבל אלה פגמים קלים בלבד.

מצא חן בעיני השימוש בקופסת קצף גילוח, היורה פתיתי שלג, שעה שמגיע החורף לאגם האווזים, אם כי השימוש בפעלול זה היה זעיר ומרומז מדי, לטעמי.

הסיום ממש מבקש להשתמש בעצבות שבאריזה ובפירוק, רקע מלאנכולי, שבסיומה של כל הצגה. שעשוה היתה הפעם לשמש סמל בימתי לסגירת תיאטרונו של מר כנפו. אבל הדבר לא נעשה, אולי לא רצו המחזאית והבמאי לסיים באקורד מינורי, אבל זה נמנע גם מה„הפי־אנד" המודבק, ולא הופיע איזה שליח, שיטהר למר כנפו את בעייתו ויתן לנו את ההרגשה שהתיאטרון שלו ימשיך להתקיים.

כשם שהצגת הילדים הקודמת של „תיאטרון הקיבוץ", שגם אותה כיים יוחנן הרסון, „כוכבי אורות" היתה ללהיט אמיתי, אפשר לנחש, שגם „בראבו, מר כנפו" תמצא חן בעיני הילדים והמבוגרים כאחד. כי היא עולת במישורים שונים, יש בה הלצות לטעמם של גילים שונים והיא מלאת חיוניות ומבוצעת בחן רב.

„בראבו מר כנפו" – הצגה צבעונית ומשעשעת

תיאטרון

חייל בורח אל הדמיון

„רוזנטה חוזר משדה־הקרב" בימוי: עדנה שביט — תיאטרון החאן הירושלמי

מאת איריס בקשי

מחזה נוסף ברפרטואר תיאטרון החאן הירושלמי הוא „רוזנטה חוזר משדה־הקרב", קומדיה איטלקית מהמאה ה־16 מאת אנג'לו באוללקו, שתורגם ועובד ע"י יונתן דובוטרסקי. רוזנטה (שבתאי קונורטי), איכר עני ונדכא שמנוצל ע"י עשירים למיניהם, „מתגייס" בתקווה לשפר את מצבו הכלכלי, דהיינו לחזור מהקרב עם שלל ורכוש.

רוזנטה בורח משדה־הקרב וחוזר בידיים ריקות אל כפרו. הוא נפגש עם חברו הטוב (יהודה אלמגור) שמתאכזב ממנו על שחזר שלם אברים ולא כגיבור שאיבד עין, רגל או שמן מאסת בפחדנותו ובעניותו, אשתו (איילת מריעה) על פניו את חיקו של גבר אמיד ובריון שכיסו מצוי בכיסו.

בין השלושה מתקיימים דיאלוגים קומיים שופעים מצוקה קיומית, מאבק במחסור ומאבק על הישרדות.

המחזה הועלה בצוותא תל־אביב בשנת 72 על ידי עדנה שביט. נעתה, בשנת 86, הוא מקבל טיפול נוסף של תיאטרון החאן, ושוב בבימויה של שביט.

מדוע חזרת לטיפול במחזה?

„זהו קלסיקה ויצירת מופת שהיא אקטואליה תמיד", אומרת הבמאית. „האיכות שבמחזה קיימת מעבר ומעל לזמן, וזה בהחלט מידה שיש בו יותר עומק מאקטואליה. הדמות של רוזנטה היא תלת־מימדית, נכונה וטובה לכל זמן ותקופה. המחזה ספציפי לכל קהל, ובכל תקופה נתפסים אלמנטים שבמחזה בצורה שונה. אני בעד לעשות את המחזה לפחות פעם בשלוש שנים".

האם יש ראיות בימתיות ותפיסה שונה בהתייחס לפער השנים?

„התפיסה משתנה והיא מושפעת מהדינמיקה המוצאת בארץ, כך שההדגשים שבחומר בוודאי משתנים. למשל, הטענה שנשמעה בשעתה בצוותא בשנת 72, היתה לגבי מידת הרלוונטיות של סיפור על חייל פחדן שעורק מהצבא. כיום הסיפור של רוזנטה הבורח משדה־הקרב הוא סיפור שמתקבל, כלומר התפיסה של היענות למלחמה עד טיפת הדם האחרונה היא כבר תפיסה שיש עליה עוררין. ועוד נקודה בשעתו לא הבחנו באיכויות הסיפרותיות המופלאות של המחזה. השפה, שהיתה מוזרה בשנת 72, היא היום שפה ממוסדת, הנטות שלה כבר אינה סנסציונית. אלא חלק מהתרבות של היום, ומכיוון שכך המחזה נתפס היום יותר לעומק.

זהו חומר שניתן להדגיש בו אלמנטים שונים. מהו ההדגש שלך בטיפול בחומר, הצד ההיסטורי־פוליטי, הצד הקומי?

„בשנת 72 הטיפול היה בכיוון של סטירה פוליטית. היום המחזה עשוי בקומדיה ריאליסטית ופחות כמסר פוליטי חד־משמעי. ב־72 נתפסתי לאקטואליה ולמצב הסוציאלי של הדמויות, או מבחינה פוליטית היה הרבה יותר מה לומר, ובינתיים פרצה מלחמת יום כיפור וכבר אומרים את הדברים שהועלו ב־72. היום הרגש הוא על החלום שבמחזה, על המשמעות האסקפיסטית של הבריחה אל הדמיון. רוזנטה מתמודד עם מציאות שהיא קשה מנשוא ביצירת עולמות בידיוניים, בתקווה ובאמונה שבסוף יהיה טוב, בכל שהמציאות קשה הוא יותר ממריא. הדגש הוא על הטיפול בדמויות, שהן עמוקות, מתלבטות ומורכבות, שיש להם פנים לכאן ולכאן".

שביט מוסיפה ומדגישה: „אני עובדת בקשר מיידי עם תנאים של מקום, ואלו מכתיבים סוג של הצגה. אם עבדתי בתיאטרון תוסס, אידיאליסטי־סוציאלי, והקהל בא במטורש להתמודד עם בעיות סוציו־פילוסופיות או פוליטיות. אני משערת שאם היום הייתי מביימת את רוזנטה בצוותא של אז, עם אותו קהל של אז, הייתי נותנת למחזה צבע ורגש אחר מזה שאני נותנת לתיאטרון החאן בהתחשבי בירושלים ובמוסף עצמו. הבימוי זה עניין של הדגשים בהתאם לזמן, קהל ומקום", מסכמת הבמאית.

„רוזנטה חוזר משדה־הקרב" – הדגשים על זמן ומקום

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת בנית מגורים לבית על חלקה 378 בגוש 8273 רח' החווה מלובלין מס' 26 בחריגה. מבוקשת ומאושרת כהקלה: 34.2 מ"ר.
תוכנית 231/86.
את התכנית ניתן לראות במשרדי הועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי. יו"ר הועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור להעברת מערכת סולארית על גג חדרי היציאה לגג כהקלה ברחוב נחמני מס' 24 גוש 6938 חלקה 39.
תיק בניין 3/056"024
בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בססי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

בתור מנהלי עזבון
המנוח **דוד הלל ברגר** ז"ל.
369/86 בבימ"ש המחוזי י-ם.

אנו מזמינים את נושי העזבון להודיענו את תביעותיהם בכתב, תוך 3 חודשים מיום פרסום הודעה זו. לפי המען: ת.ד. 330 ירושלים 91002.

מנהלי העזבון
עו"ד יצחק הומינר
יהודה קינצלינגר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר גורדון לאישור תוספת בניה על הגג בדרך הים 35 חלקה 76 בגוש 10807.
הבקשה כרוכה בעודף שטח של 14 מ"ר מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינובייץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי ארגון עולי מרכז אירופה ברחוב מאפו מס' 8 חלקה 31 בגוש 10779 לשינוי יעוד ממגורים למשרדים בקומת הקרקע.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינובייץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי פיכטנבאום אילן, לאשר יציע שנבנה בדיעבד ברחוב עין דור מס' 13 חלקה 153 בגוש 10834.
מידות היציע חורגות מהמותר עפ"י תקנות התכנון והבניה לגבי גובהו ושטחו.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינובייץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149.
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי משפ' שאבראס אליאס, עובר בדירה, מוסה נאג'ר עלי לאשר שינויים בבנין ברחוב עבאס מס' 78 חלקה 54 בגוש 10819, הדר.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינובייץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
1) בגוש 6142 חלקה 195, רח' אחד העם מס' 49.
2) בגוש 6183 חלקה 202, רח' לחי מס' 22, דהיינו תוספת בניה בשעור 6% משטח החלקה.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב
אורי עמית – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי ה"ה גולדהורן טובה ויצחק לאשר בנייה שבוצעה בדירה בקומת הקרקע ודירה חדשה בקומה א' ברחוב זלמן ארן מס' 39 חלקה 50 בגוש 11567 קריית־חיים מערבית.
הבקשה כרוכה בפליטה למרווח הצדדי של 20 ס"מ.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יעביין — מהנדס העיר

טלוויזיה

09.00 שעת כושר — הפעלה גופנית לכל המשפחה 09.10 קסים קסם — בלונים 09.35 אל־סיר — פרק 15 רזי ממשיך בחיפושיו אחר שלושת האחים הנבלים ומוצא אותם בטונדרק על אם הדרך 10.00 זה רק ויליאם — פרק 15 — גם בפרק זה בא אורח לבית ספרו של ויליאם. זהו אדם שמנהל ביה"ס והמורים אינם מתלהבים כלל מביקורו. הוא בא להרצות על שקספיר. ויליאם מסריע ללא הפסד וכמעט מוציא את האורח מדעתו 10.30 פיצוחים — שידור חוזר 14.00 שעת כושר — הפעלה גופנית לכל המשפחה 14.10 הישרדות — גם הם משתמשים בכלים — סרט המתאר את השימוש שעושים בעלי חיים בכלים. מתוארת למשל דרך לכידת המזון של אריגמל. רג בשם הצלפון, שימוש מופלא שעושה הלוטרה באבן, ואפילו שימוש שעושה עגור קנדי בנגבת 14.35 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה 15.00 טאו טאו פרק 2 — אסור להפיץ שמועות חסרות בסיס. זה מוסר השכל מהסיפור שסיפרה אמא פנדה לטאו טאו ולחבריו 15.25 יוריקה — מצאתי... הסידרה עוסקת בהמצאות הקטנות שבחיי היומיום בפרק השלישי עסקי מזון, המצאת הקורנפלקס — פתיחי התירס, תולדות המצאת המסטיק, המצאת התחליף הראשון לחמאה — מרגרינה 16.00 זהו זה 17.00 ערב חדש — מנחה גדעון רייכר 17.30 קיד וידאו — שם הפרק חמאת בוטנים. ארון־מרון מחליט להקליט את להקת קיד וידאו בעזרת מכשיר שואב הפצים, המחובר למערכת הגברה. חברי הלהקה הלומדים על המזימה מפי החיקולים, מחברים את השואב ל.. חמאת בוטנים 18.00 אני אימי והשכן ממול — סדרה משעשעת. שם הפרק: מצא לי בתיווג 18.25 פסוקו של מקום — מבט אל העיר לכיש המוזכרת במקרא 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 רוצה פתרון הנושא לדיון: מחלת טלסמיה — אם הרה, שיש לה ילד החולה במחלת הטלסמיה, (שהיא מחלה תורשתית), חוששת, שהתינוק העתיד להיוולד לה יהיה חולה במחלה הזאת (ערבית) 18.45 חידושים והמצאות — מכונה לעתיד — חלק ב' — (ערבית) 19.00 מפגש — תכנית דיון שבועית בענייני השעה (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 מבט ספורט 20.45 לקראת שידור 21.00 מבט לחדשות 21.30 תעודה — לוחמי גן עדן (2 פרקים) הסרט מביא תמונת מצב של איראן אחרי המהפכה של 1979. הוא מנסה לעמוד על המשמעות ההיסטורית של המהפכה זו, הפיכה שעיקרה בשינוי שחל במערך הכוחות שבמפרץ הפרסי והפיכתה של איראן למוקד של תחיית האמון בעולם המוסלמי בהפקת הבי.בי.סי. 22.10 כתוב עיתון — תכנית שבועית שעניינה ביקורת העיתונים בישראל מגיש: מאיר שלו 22.25 ונדרברג — סדרת דרמה קנדית. הפרק הרביעי: ואאק ונדרברג ממשיך לפעול להגשמת תכניותיו לשווק גאו טבעי לאירופה. מקור המימון השאי שלו לביצוע העסקה הוא כסף בלגי. עיתונאי וריו מגלה את העניין, הדבר גורם לשערוריה 23.15 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב" גסטולדי: שירים ובלטים לזמרה ולנגינה 07.30 "שחרית מוסיקלית". 09.30 "קונצרט בוקר". 12.05 "מאוצר הסרטיה" — באך: קנטטה מס. 169 "לבי לה", באך: סויטה מס. 2 בסי מינור 13.00 "קונצרט צהריים". 15.05 "מפגשים מוסיקליים" בשידור חי. 16.00 "אתנחתא" — בשידור חוזר (21.1.85) 17.30 "קונצרט מנחה" — פרנק ברידג': "הקיץ" פואמה סימפונית מיו: סויטה לצלו ולתזמורת של נעימות עממיות מפיימון ליסט: "מזפה". 20.05 "ערב טוב" — בעריכת חיותה דביר ויולדי: קונצ'רטו כדו מג'ור לאבוב, כליקשת וקונטינואו. לקלר: פתיחה ברה מג'ור לשני כנורות וקונטינואו. 20.30 "קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ים רשה"ו הידן: "בריאת העולם". אורטוריה. 22.15 "אנתולוגיה קטנה לשירה" (25 ר') "פורטרט של איש בכוכב" — על המשורר אברהם חלפי בהשתתפות המשוררת יאירה גינוסר. מינורו כץ — פסנתר הידן: אליעה עם וריאציות באך־מרצ'לה אדג'ו מתוך קונצ'רטו לאבוב. 23.00 "דור הזהב — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות" — בעריכת רם עברון — "כך עושות כלן" — תכנית ראשונה קטעים מהמערכה הראשונה.

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "זוגה" — עם בני הגדל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 "מפגש" מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 "רדיו קלי" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.10 "שירים עבריים" 11.30 "השכלה ודעת לכל" — "בשב בנים לעיר אבות" — "באר־שבע בתקופת המנדט הבריטי" — חלק ראשון — רמי אטינגון. 12.05 "ליבי במזרח" — מבחר שירים מזרחיים אותנטיים. 14.06 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים (א) "טוב למחר" — עידוד המתחנים הצעירים לכתיבה יוצרת (ב) "פלי והליך". 14.45 ילדים הגדולים "חתול בשק" — ילקוט "כלי כלבי" 15.25 עבריה אלון מספר על נוף הארץ (ש.ח.) 15.30 "קתדרא" — במת רדיו והעם: פרופ' שלמה אביגרי — "ציונות ודמוקרטיה". 16.53 "ספר ודרש" — סקירה 17.12 "צומת המודיע־התיכון" 18.05 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" — צרפתית למתקדמים. 18.05 "מנות ערב" 18.50 פרקי היום בתנ"ך: 19.05 "שעור בתנ"א" 19.30 שידורים לעולים 22.05 "חלומות באספמיה".

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "חתול בסנדלים" — תכנית לתלמידים בחופשה. 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "כל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בתצי היום" — חדשות ופזמונים. 14.06 "יש ענין" — עם גבי גזית 16.05 רגעי קסם". 16.05 "תוצרת הארץ" — תכנית "בבקשתך" לשירים עבריים 17.10 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.08 יש שאלות" — עם יצחק אלון 18.51 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 השבוע בכנסת 20.05 שורשים" — מגזין לעניני עדות ופולקלור 22.05 "צמוקים ושקדים" — מבחר שירים ביידיש 23.05 "בינינו לבין עצמנו" — לשיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

06.11 "בחורה לאושר" — להיטים ותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — פזמונים ישראליים. 09.05 "בא לי" — להתמודד עם התקליטיה. 10.05 "אותי זה מצחיק" — מערכונים. 11.05 "יום יום יס" — עם אבי אתגר 13.05 "מומן חוזר" — שירים עבריים 14.06 "בטן־גב" — עם שוש עטרי וטוני פיין 16.05 "הצגה יומית" — עם יגאל רביד. 18.06 "קולי־בר" — שבועון פופ 20.05 "מסע רוק" — עם דליה כהן 22.05 "משלנו" — פזמונים ישראליים 23.05 הלילה הוא שירים"

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: עלייתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית השפעות בינלאומיות. מרצה: ד"ר ארי קאופמן. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אלה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10" עם מיכל ניב. 11.05 "נכון לעכשיו" עם דן שילון 13.05 מצעד הפזמונים היומי 14.05 "דו רה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.40 משירי הלהקות הצבאיות. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 "לילה ראשון כלי אמא" — שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל — על חיל ההנדסה וחיל התותחנים. 20.05 "מוסיקה נטו" — רוק מתקדם קלאסי. 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: עלייתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הכייפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר. 23.55 "שיחות חצות" — עם הפילוסוף פרופ' מיכאל נהוראי. 00.05 "ישראלי בלילה" — עם אלי ישראלי. 03.05

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: המורים בזיג זג	5, 7.30, 9.40
אורלי: הבוסטונים	5, 7.15, 9.30
בית לסין: פנגדראנגו	23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש	
גת: הצבע ארגמן	3, 6, 9
גורדון: כר 51	
דקל: קרטה קיד	
דרייב אין:	
דדיל	8.00
מחנה שבויים	10.00
סקס	12.00
הוד: הקרב על היד	5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: "שואה"	
לימור חדש: 9 שבועות	
של שכרון חושים	7.00, 9.30
פאר: רק בין חברים	5, 7.30, 9.30
סינמה 1: חתיך, חתיך	5, 7.30, 9.30
סינמה 2: רומן בברלין	5, 7.30, 9.30
פאריס: מונטי פיטון בריאן כוכב עליון	12, 2, 4, 7.30, 9.30
סוס עץ	23.30
רביוקן:	
חן 1: ביה"ס לשוטרים מתחילים	5.50, 7.50, 9.50
חן 2: שגעון של לילה	5.50, 7.41, 9.50
חן 3: חופשה מטורפת באירופה	6, 8, 9.55
חן 4: תרגיל לרופאים מתחילים	6, 7.55, 10
חן 5: סיפורה של אננס	5.40, 7.45, 9.55
שחף: זכרונות מאפריקה	5.45, 9.15
תליאביב: קוברה	
תכלת: אהבה על הזולגה	5, 7.30, 9.40
צוותא: סופר של מילטון לוי	8.00

רמת־גן

ארמון: חופשה מטורפת באירופה	5, 7.30, 9.40
לילי: רכבת אל החופש	7.15, 9.30
ארמון: ביה"ס לשוטרים מתחילים	
	5, 7.15, 9.30
רב־גן:	
גן 1: קרטה קיד	7.30, 9.50
גן 2: מסע עסקים של אבא	
	6.30, 9.30
גן 3: הסיפור האמיתי	7.30, 9.40
גן 4: שגעון של לילה	7.20, 9.45

ירושלים

אדיסון: קוברה	4.30, 7.30, 9
אורגיל: ביה"ס לשוטרים מתקדמים	
	4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:	
סופרמן 3	16.00
יעד האיומרגר	18.00
קובלנקה	20.00
בית החיות	22.00
התפוז המכני	24.00

לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15

כפיר: אלכס חולה אהבה	4.30, 7.30, 9.10
אורגיל: פנטזיה	10.30, 4.30, 7.00, 9.10
מיטשל: חתיך, חתיך	7.15, 9.15
סמדר: כבודו של פריצי	7.30, 9.30

חיפה

ארמון: תרגיל לשוטרים מתחילים	4.30, 7.15, 9.10
אורה: אלכס חולה אהבה	4.30, 7.00, 9.15
חן: שכרון חושים	4.30, 7, 9.15
עצמון: הקרב על היער	7.00, 9.15
פאר: קרטה קיד	4.30, 6.45, 9
קרן אור המתרחש: לרקוד עם זר	
רון: קוברה	7.00, 9.00
אמפי: התחלות ראשונות	4, 7, 9.00
אורלי: מסע עסקים של אבא	4.30, 7.00, 9.15

נתניה

שרון: ביה"ס לשוטרים מתחילים	8, 10
סטודיו: שגעון של לילה	8, 10

חולון

סביון: קוברה	5, 7.30, 9.30
מגדלי: ביה"ס לשוטרים מתקדמים	
	7.15, 9.30
ארמון: סיפורה של אננס	7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: קוברה	5, 7.15, 9.30

הרצליה

חיפלו: אלכס חולה אהבה	5.00, 7.30, 9.30

באר־שבע

חן: אלכס חולה אהבה	4.30, 7.30, 9.40

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ה' 17.7

תיאטרון הבימה
חבית ברחוב שינקין: 20.30
תדוד ואנונה : 20.30
התיאטרון הקאמרי
חוות החיות: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 17.7 בשעה 22.45
ג'אז בצוותא"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
בת־ים – בלפור 49.
חולון
אהרון – הופיין 52.
ירושלים
קופ"ח – מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
הרסה – הרצל 24.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר.
רמת־גן
רש"י – רש"י 13.
תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69.
רימונה (שר) זימן 16 – נחלת יצחק
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33.
רחובות
כללית – בני משה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים.
שערי צדק – נשים, כירורגיה, אורטופדיה.
ביקור חולים – פנימית, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יעסוק מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00, טלפונים: 03"433500, 03"433500.
יד ביד – און קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04"229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04"920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222782.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה', בין השעות: 21.00–23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' ברנוכבא 49, טל' 284449.
בחיפה: רחוב הנגון 26, קומה ג', טל' 651166. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בשאלה טלפונית בלבד.
ד"ר [illegible] מרכז שער 1 (ליד המשביר) קומה א'. טל': 03"285822, 294869.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03"261111.
ער"ן חיפה — טל' 04"672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111.
ער"ן נתניה — טל' 053"35316.

סילוק מוטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111, רמלה — 101, טל' 08"221022, טלפון — 065"93554, טבעון — 101, טבריה 04"931401, נהריה — 04"923333, בת־ים — טל' 418111, באר־שבע — טל' 057"74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק ולירושלים א'–ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.30, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
רכבת תחנה בימי א' בשעה [illegible] חג בלבד.

עיריית אשדוד — הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעת פרסום שימוש חורג עפ"י הוראות סעיף (149) (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית אשדוד בקשה להתרת שימוש חורג תכנית מפורטת כדלקמן:

מהות הבקשה	התרת שימוש חורג	
א. ת.ב. 3160	משטח בנייני ציבור לתחנת מעבר לאשפה בגוש 2070 חלקה 128, רובע ז' (תכנית מפורטת ר־465–א').	
ב. ת.ב. 3161	משטח למגורים לתחנת מעבר לאשפה בגוש 2077 חלקה 4 (שטח המעברה לשעבר) רח' ז'בוטינסקי, רובע א' (תכנית מפורטת 202/03/3).	
ג. ת.ב. 3163	משטח לבנייני ציבור לתחנת־מעבר בגוש 2074 (תכנית מפורטת 113/03/3), סיטי.	
ד. ת.ב. 3162	משטח ציבורי פתוח לאתר לסילוק פסולת בניין וגרוטאות בגוש 2072 חלקה 4 (תכנית מפורטת 113/03/3), סיטי.	

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור שימוש חורג רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הוועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

אריה אוולאי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד

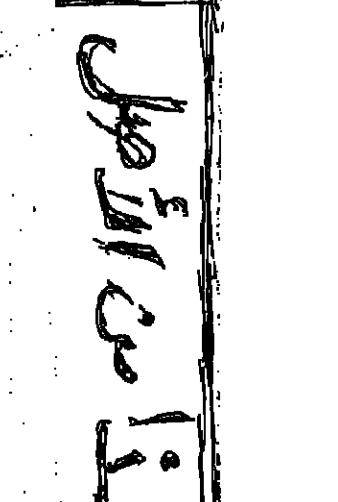

מיקי — במקום שני בזריקות העונשין

היווני מיקי גאליס מוביל בטבלת מלך הסלים. לפני השלב האחרון, עם 248 נקודות לפני אוסקר שמידט מבראזיל — 240. מיקי ברקוביץ נמצא במקום ה־16 עם 122 נקודות.
לעומת זאת במקומות 3–2 בין זורקי כדורי העונשין (42), אחרי היווני גאליס — 52. אוסקר מבראזיל מוליך בטבלת קולעי 3 הנקודות עם 909 סלים, לפני יאנקיס מיוון 78. ברקוביץ' במקום ה־8 עם 26 סלים.
בתפיסת כדורים חוזרים מוליך הקנדי וילטג'ר — 85 לפני 3 ברזילאים: גרשון 84, ישראל 70 ואוסקר 67. לאסוף ומרסר מדורגים במקומות 19–20 עם 44 ו־43 ריבאונדים.

משחקי חצי הגמר באליפות הכדורסל יפתחו הערב:

בראזיל — ארה"ב
בריה"מ — יוגוסלביה

אתמול הגיעו 12 הנבחרות מאובידו וברצלונה למדריד בשני מטוסים מיוחדים. אהה"צ החלו האימונים.

מאת ישראל פז,
שליחנו המיוחד למדריד

משחקי חצי הגמר באליפות העולם בכדורסל ייערכו הערב במדריד: ברזיל תתמודד עם ארה"ב ובריה"מ עם יוגוסלביה. שני מאבקים גדולים והמבטיחים מתח ואיכות.
המשחק השלישי הערב יהיה בבית שלנו (5־8) בין ספרד לקנדה. ישראל תשחק רק בליל־שבת אל מי השעה עדיין לא ברורה מאחר שהלוח שינויים לעיתים קרובות. תחילה פורסם שנשחק בשעה 9 לפי שעון ישראל אולם עתה נמסר כי המשחק יהיה ב־11.
יריבתה של ישראל — איטליה — עימה כבר קיימנו בעבר 24 מפגשים בין־ארציים השאירה בנבחרתה ותיקים רבים כמו בררווטי, ויללטה, פרנייר, טלוואלו, ג'ילארדי, ברונומונטי, ריגה ואחרים.

מיקי ברקוביץ במשחק מול יוון. למרות הכל הוא קלע 122 נקודות, יותר מכל ישראלי אחר (תצלום: איי.פי)

יומן אישי מישראל פז, שליחנו המיוחד לאליפות העולם בכדורסל

ישראל ידעה לנצח בזמן

ישראל הצליחה למלא דרך בין 8 הנבחרות הטובות בעולם — הישג מצויין המקנה לכדורסל שלנו יוקרה ומוניטין. לדעתי, אם תזכה נבחרתנו במקום טוב מאשר הי"8 תהיה זו הפתעה גדולה.
אבל גם המקום הי"8, בין 24 נבחרות שהגיעו לגמר, ראוי להערכה רבה. לא תמיד שבענו נחת מהכולת הנבחרת, היו לה הופעות חלשות, חלשות מאוד, שחקנים מאכזבים, הסכמים, יציבות, לעיתים לא היה נעים לשבת באולמות כשישראל שוחקת, אך גדולתה של הנבחרת שלנו היתה שידעו תמיד לנצח בזמן הנכון.
כך היה באליפות כשגברנו במשחק המכריע על קובה המצויינת (78:88) וכך גם אירע בברצלונה כאשר סתמנו שלשום נצחון על יוון (79:82). הנצחון על קובה הותיר את ישראל בין תריסר הנבחרות בשלב השני, ונצחון על יוון הכניס אותנו לבית 5"8, המכובד.
בטורניר ארוך ומתיש כליכר כמו אליפות עולם קשה לשמור על יציבות. למעשה אין אפשרות להתעלות בכל משחק. נבחרות טובות מאיתנו נכשלו מהר כלים, בעיקר נבחרות שאין להן ספסל טוב והמתבססות על מבחר קטן של שחקנים. מי שראה במשחקים האחרונים מכבים כמו דרזון פטרוביץ' מיוגוסלביה או ניקו גאליס מיוון התמלא עליהם רחמנות, הם נראו ממש עלובים.
עומס על 8־7 שחקנים
העומס בנבחרת ישראל נפל גם הוא על 7"8 שחקנים, בעיקר על שני הגבוהים שלנו — לאוואן מרסר והאוורד לאסוף. השנים נמצאו עד לשר עצמותיהם. חששנו בעיקר מכושרו של מרסר. ההפתעה היתה שיוווקא הוא הקרב משחק למשחק עד הגיעו לשיא בהתמודדות עם יוון שלשום.
לאסוף ראוי לשבחים על לחימתו הבלתי מתפשרת, שחקן ישראלי זה שהה במגרש יותר מכל שחקן אחר באליפות העולם.
התופעה המעניינת היא שבעבר — כשהיו שחקנים גבוהים טובים — התכסכנו על שחקני חוץ מצטיינים, הפעם קשה לשבח אותם, למיקי ברקוביץ' היו משחקים חלשים ביותר — כמו גם ספרדו לא קלע אף נקודה. לעומת זאת היה יעיל ביותר במאבקים שהקפיצו את ישראל כלפי מעלה.
דורון ג'מצ'י טרם חזר לכושרו המעולה בתקופה אבל, הוא השתפר במשחקים האחרונים לאחר פתיחה גרועה.
דורון שפע הוא מחליף טוב. כאשר ירכוש עוד נסיון בינלאומי יהיה יעיל בנבחרת.
מוטי דניאל — אכזבה רבה עד כה. ציפיות רבות משחקן שלמר שנה בארה"ב התנפצו.
הבעיה הגדולה של הנבחרת שלנו היא ברכוזים. שני הצעירים, חן ליפין ועדי גורדון, הם אמנם שחקנים בעלי רצון אבל עדיין אינם מסוגלים לשאת מעמסה כבדה כליכר כמו לגווט נבחרת באליפות העולם. רכזים כמו מוטי ארואסטי או ישראל אלימלך, שנשארו בארץ, היו יכולים לתרום רבות.
4 שחקנים: עופר יעקבי, ארי רוזנברג, ניר רכליס ותומר שטיינהאוור — כמעט שלא תרמו מאומה לנבחרת.

4 נצחונות ו־4 הפסדים

ישראל קיימה עד כה 8 משחקים, ניצחה ב־4 והפסידה ב־4. לדעתי הגיעה להישג מירבי אם כי 2 מ־4 הראשונות הביסו אותנו ללא תנאי, בריה"מ — 77:114 ובראזיל 75:90. ספרד שעלתה איתנו לבית 5־8 הנחילה לנו מפלה — 94:65, המסקנה: אין אנו מסוגלים להתקרב לנבחרות הצמרת.
3 מ־4 הנבחרות שעלו לחצי הגמר היו מועמדות לכך: בריה"מ, ארה"ב ויוגוסלביה, חשבנו שהרביעית בבית 1־4 תהיה ספרד, הדחתה על־ידי בראזיל גרמה לאכזבה ועלבון למארחים הספרדיים שיאלצו לשחק בבית 5־8 עם איטליה, ישראל וקנדה.
בבית הנמוך (9־12) ישחקו קובה, יוון, ארגנטינה וסין. מעניין שנצחון סנסציוני של ארגנטינה על ארה"ב (70:74) לא סייע לארגנטינה להשיג דירוג טוב יותר.
קשה להתלהב מאליפות העולם. המעמסה המוטלת על השחקנים גדולה ומתישה. אני מקווה שמשחקי חצי הגמר והגמר במדריד יעלו את רמת הכדורסל הבינלאומי.

בוטל אימון חצות

מאת ישראל פז

נבחרת ישראל סרבה אמש לקיים אמון חצות כפי שקבעו לה המארגנים הספרדים באליפות העולם בכדורסל.
המאמן צבי שרף ציין כי אין זו שעה לאימון יעיל וממילא השחקנים מאד עייפים ומוטב שינוחו.

הטבלות

בית 1־4

1. ארה"ב	1	69	60	2
2. בריה"מ	1	110	101	2
3. בראזיל	1	101	110	1
4. יוגוסלביה	1	60	69	1

בית 5־8

5. ספרד	1	94	65	2
6. איטליה	1	89	86	2
7. קנדה	1	86	89	1
8. ישראל	1	65	94	1

בית 9־12

9. ארגנטינה	1	97	80	2
10. קובה	1	74	66	2
11. יוון	1	66	74	1
12. סין	1	80	97	1

באתונה מקווים שאליפות הצעירים תסייע לאירוח אולימפיאדת 1996

מאת ז'אן כהן, כתב "על המשמר" ביוון

אם רצוננו לארח את המשחקים האולימפיים של 1996 — בואו לאליפות העולמית של אתלטים צעירים, הבה נוכיח כי אנו ראויים לארגן את האולימפיאדה" — זהו חלק מקטעי שירות בטלוויזיה היוונית, המשודר כל ערב פעמים אחדות. המטרה היא להניע אנשים לצאת אל האיצטדיון האולימפי־לעולא של אתונה, כדי לצפות באליפות הראשונה של אתלטים צעירים.
טקס פתיחת אתלטים החדש נפתח אתמול ויסתיים ביום ראשון, בתחרויות משתתפות 129 ארצות עם 1,232 אתלטים (826 בנים ו־406 בנות).
גילי המשתתפים נועדו לאתלטים מתחת לגיל 19, אין הם בגיל אפס אירוע שיגרתי. אחדים מהם גאליאבן יועדו להשתתף באליפויות, עשויים לעורר קנאה בקרב אתלטים. כך, למשל, רץ סטנלי ג'ון ארה"ב 100 מ' ב־10:07 ממשיך הסכנייטי רודיון גאטאולין מספק בקפיצה במוט 5:63 מטרים.
שלא להזכיר את שיא העולם בקפיצה לגובה של הקובאני קאוויאר סוטומאיור (2.35 מטרים).
האיצטדיון של אתונה נבנה בין 1977 ו־1982, והמשחקים הראשונים שנערכו בו היו אליפות אירופה באתלטיקה. הוא עלה בזמנו 42 מיליוני דולארים ויש בו 80,000 מקומות ישיבה, שלושה איצטדיוני עזר, אחד מהם בעל 4,000 מושבים, שלושה איצטדיונים לתחרויות זריקה, וכמובן המגרש הראשי (9,000 מ"ר) ושירותים רבים להחזקת ציוד ארגומטרי וכרונמה.
אם אכן יהיה טיב האירגון של המשחקים הנוכחיים דומה לזה של אליפות אירופה באתלטיקה, תהיה ליוון מלוא הזכות לדרוש ולהשיג את אירגון המשחקים האולימפיים של 1996.
עד־כה נראה כל העניין כמאורגן היטב ממש כמו ב־1982. הדבר היחיד המכביד את האירוע הנוכחי מזה של 1982, הוא אמצעי הבטחון הקפדניים. כ־10,000 שוטרים שומרים על מגרשי המשחקים, על בתי־המלון, אשר בהם מתאכסנים האתלטים, ועל מקומות הכניסה ליוון.
כן יצוין כי ההליך־הרוחות בקרב המשטרה הוא קודר למדי ביוונה כי תקרית טרוריסטית עלולה לשים לאל את סיכוייה של יוון לארגן את האולימפיאדה. "יעוור־נא האל לכל מי שאפילו יחשוב לעולל משהו", כפי שאמר לי קצין משטרה ליד האיצטדיון.
שני אתלטים ישראלים השתתפו אתמול באליפות. עופר גרשון זרק דיסקוס למרחק של 45.44 מטר, הישג זה דירג אותו בסיכום הכללי במקום הי"22 מתוך 39 מתחרים. יצויין שהתחרות התנהלה בחום כבד ביותר ובלחות גבוהה ביותר.
הישראלי השני היה יהודה מורלי שרץ במוקדמות 400 מטר משוכות בזמן של 53.96 שניות.
בסיכום הכללי דורג מורלי במקום הי"25 מתוך 37 מתחרים כשהוא מקדים בין השאר, בהתאם לזמנו, רצים מבריות המועצות, מקסיקו, מערב גרמניה, בוליביה, יוון ופורטו ריקו. גרשון הקדים בין השאר זורק דיסקוס ממצרים.
היום, יכנס למעגל התחרויות הקופץ למרחק רמי לבדיו.
בבריקת גילאי הספורטאים הוברר שהישראלים הם מהצעירים ביותר המשתתפים באליפות. זו שהיא עד גיל 20.

● טניס

הטניסאים הצעירים איכזבו בברצלונה

נבחרת הטניס של ישראל עד גיל 21 נוצחה בברצלונה שבספרד ע"י בספרד 4:1 בבית חצי הגמר.
הנצחון היחיד לישראל הושג במשחק יחידים ע"י עמית נאור.
בשאר משחקי היחידים ובמשחק הזוגות נוצחו הישראלים גלעד בלום ועמית נאור.

נפתח טורניר הטניס לנכים

מאת אברהם תשובה

במרכז הטניס ברמת השרון נפתח אתמול הטורניר הבינלאומי בטניס לנכים הנערך בחסותו של שר הבטחון מר יצחק רבין.
במשחקי היחידים לגברים, גבר המדורג מספר 1 מרטיני מצרפת על וג'ימה הישראלי 0:6, 0:6.
אלוף ישראל מריו חאגי גבר אלישע עורא 2:6, 0:6.
סגנו שבי בן יורם ניצח את משה לוי 3:6, 3:6.
במשחקי הנשים גברה המדורגת מספר 1 אלן מהולנד על ויינשטיין מישראל 1:6, 0:6. מלי מילר ניצחה את אילנה לשם 4:6, 3:6.
במשחקי הזוגות גברו בוב ושנטל מהולנד על לוי ושפרן מישראל 3:6, 3:6.
המשך התחרויות היום משעה 10 בבוקר במגרשי הטניס ברמת השרון.

ישראל פז, שליחנו לאליפות העולם בכדורסל ספרד 1986

MUNDOBASKET
ESPAÑA 86

אי סדר במדריד

משטרת מדריד הועמדה בכוננות עם הגיע 12 הנבחרות מאובידו וברצלונה למדריד.
משמרות משטרה כבדים מוצבים ליד בית־המלון בו מתגוררים הכדורסלנים וכן ליד בתי־מלון אחרים בהם נמצאים מוזמנים ואנשי כלי־התקשורת.
גם אולם המשחקים הגדול של מדריד מוקף שוטרים ואנשי בטחון המקפידים על כל דבר.
הבעיה הגדולה בארגון המשחקים הוא "הבאלגן" השורר במדריד. כל פעם משתנים שעות המשחקים. שלא לדבר כבר על הארגון הלקוי.
כך למשל יתחילו לפעול רוב שירותי העיתונות רק הבוקר. מאות העיתונאים שהגיעו מכל רחבי תבל ממורמרים לאחר שרווקא בערים הקטנות יותר היה סדר למופת.

תוצאה טובה לאשפורד

● אתלטיקה

הישגים מרשימים נקבעו בתחרויות אתלטיקה בעיר הריביירה הצרפתית, ניס (ניצה).
הבריטי סטיב קראם קבע את הישג השנה ב־800 מטר, בזמן 1:43.62 דקה. לפני האמריקני ארל ג'ונס 1:44.71 והבריטי פיטר אליוט 1:44:87 דקה.
האמריקני סטיב סקוט גמא מיל ב־3:52.13 דקות, לפני בן ארצו ג'ים ספירוני 3:53.20 דקות.
אוולין אשפורד עברה 200 מטר ב־22.38 שניות, לפני הפולניה אווה קאספריצ'יק 22.60 והג'אמייקאית גרייס ג'קסון 22.72 ש'.
זמן מצויין קבע גבריאל טוקו ב־400 מטר — 44.75 שניות.
הרץ הבריטי סטיב אובט, נטש את המסלול בהקפה האחרונה בריצת 3000 מטרים, בשל פציעה ברגלו. המנצח היה הבלגי ונסאנט רוסו 7:42.15 דקות.
הרומניה מארצ'יצ'יה פוייקה, ששברה בשבת את השיא העולמי ב־2000 מטר, כשלה בנסיונה לשבור את שיאה העולמי של האמריקנית מרי סליני בן השלוש שנים, העומד על 4:16.71.
האמריקני הצעיר דני האריס, יורשו של אד מוזס הגדול ב־400 מטר משוכות, ניצח את הגרמני הנודע האלד שמיד, כשעבר את המרחק ב־48.23 שניות.
האריס הקדים את שמידט באולימפיאדה לוס־אנג'לס (1984), כששניים סיימו אחרי מוזס, שקבע 47.75, האריס 48.13 ושמיד 48.19 שניות.
הניגרי צ'ידי אימו, הקדים בשמינה מאיות את שיאן העולם ב־100, האמריקני קאלווין סמית, כשעבר את המרחק ב־10.22 שניות.
זמן מצויין נקבע גם ב־1000 מטרים מכשולים, על ידי הבלגי ואן דייק, שעבר את המרחק ב־8:11.53 דקות (הישג השנה) לפני האלוף האולימפי ג'וליוס קוריר מקניה.

למונד ניצח אתמול אבל הינו ממשיך להוליך בטור

● אופניים

רוכב האופניים האמריקני גרג למונד, ניצח בקטע הי־13 בטור דה־פראנס, כשעבר את 186 הק"מ משו ללושון בהרי הפירנאים, בשש שעות, שש דקות ו־37 שניות.
הצרפתי ברנאר הינו, שסיים במקום הי־11 בפיגור של 4:39 דקות אחרי המנצח, מוסיף להוליך. אך יתרונו הצטמצם עד כדי 40 שניות מלמונד. התופס את המקום השני בסיכום הכללי.
הצרפתי לוראן פיניון, שזכה בטור ב־1983 וב־1984, פרש מהמירוץ בתום הקטע הי־12 בשל מחלה.
בטור המקביל לנשים, מוסיפה האיטלקיה מריה קאנינס להוליך עם יתרון 3:23 דקות על הבאה אחריה, האמריקנית אינגה תומפסון. לאחר שקאנינס ניצחה בקטע השישי. היא עברה את 57 הק"מ בשעה ו־50:56 דקות.

לבריה"מ כבר 147 מדליות

ברית המועצות הגדילה את מספר המדליות שזכתה במשחקי "הרצון טוב" במוסקבה ל־58 זהב, 52 כסף ו־37 ארד.
אחריה ארצות הברית 34"29"35, מזרח גרמניה 6"9"6 ורומניה 3"5"6.

ארה"ב מחתת על פסילת מתאגרף במוסקבה

האחראים על המשלחת האמריקנית במשחקי "רצון טוב" במוסקבה, מחו על ששופט זירה סובייטי, פסל מתאגרף אמריקני, בטענה שהנהגות נוקיאאוט למתאגרף רוסי, בשעגע בו מתחת לחגורה.
זה היה במשקל קל־כבד.

בינגהאם לסעודיה

מנהלה של צמון אורלנד בכדורגל, בילי בינגהאם בן ה־56 נאות להצעה סעודית מפתה ויאמן את קבוצת אל נאסר תמורת 180 אלף דולר לשנה.
לבינגהאם חוזה עם ההתאחדות האירית עד 1989.

איש הטיח בסוף אוגוסט

מאת יצחק ויסחוף

"איש הטיח" — טריאתלון חורשים השני — יתקיים בשבת ה־30 באוגוסט בשטח קיבוץ חורשים הנמצא בשרון התיכון.
בשנה שעברה השתתפו בתחרות המורכבת מריצה, רכיבה על אופניים ושחיה יותר מ־100 ספורטאים. השנה מקווים המארגנים להגדיל את מספר המשתתפים.
"איש הטיח" מחליף את "איש הברזל" כפי שהתחרות נקראת בחו"ל. מארגני המרוץ קבעו כי על הרצים לעבור 9 ק"מ במסלול שדה, לאחר מכן רכיבה ע אופניים למרחק של 20 ק"מ ובסיום רכיבת האופניים שחיה למרחק של 250 מטר בבריכת הקיבוץ.

מכר מכוניתו בגלל אובר וזכה בטוטו־אוטו

"לפני חודשיים מכרתי את המכונית שלי כדי לכסות את האוברדרפט בבנק, עכשיו אני מקבל אוטו חדש במתנה מהטוטו־צהל דוד אמסלם, תושב דימונה, שזכה בהגרלת הטוטו־אוטו במכונית פיאט איביזה.
לאמסלם, 24, מפעלי ציור מכני כבד לפוספטים בנגב, ורעייתו נעמי, לא היתה סבלנות להמתין לבוקר הגהרלה, והם יצאו בחברת ידידים לחוג בתל־אביב לפני שטרו למשרדי הספורטוטו לקבל את המכונית.
"בדימונה אמרו לנו: שוו מתיחה, בתל־אביב ביליגו כל הלילה וחשבנו שאנחנו סתם זולקים כסף, אבל עכשיו אנחנו מאמינים", אמרה נעמי, החוגגת השבוע את יום הולדתה.
דוד שלח טופס בן 10 טורים בן השקיע 3.5 שקל. הגרלת הטוטו־אוטו השמינית והאחרונה תיערך ביום ראשון הקרוב.

המשכורות ביפאן זינקו לרמה המסכנת כושר התחרות שלה בחו"ל

טוקיו. — התחזקות היאן בתקופה האחרונה העלתה את השכר ביפאן לשיא עולמי ובכך איבדה יפאן את העדיפות התחרותית שהיתה לה שנים.

המשכורות המשולמות לעובדים ביפאן עלו באורח דרמאטי על בסיס דולרי ב־10 החודשים האחרונים.

עליה זו בשכר כפתה על חברות רבות ביפאן לזנוח חלק מהייצור המקורי ולהקים במקום בתי חרושת מעבר לים שבהם עלות שכר נמוכה יותר.

עליית היאן ב־37 אחוז לרמה של 160 יאן לדולר, הביאה למהפכה ביצור היפאני.

"אם התעשיה היפאנית לא תייצר בחו"ל, טיוואן ודרום קוריאה ישיגו עליונות בתחרות על השווקים בגלל השכר הנמוך בארצות אלה ויתחילו לייצוא מוצריהם אפילו לשוק היפאני", אמר מנהל בנק יפאני.

העלת היאן גרמה לגיאות בשכר הריאלי החודשי לעובד התעשייה היפאני עד לרמה של 1,872 דולר, לעומת 1,188 דולר בספטמבר שעבר, מתברר מסיכומי משרד העבודה בטוקיו.

שכר זה גבוה במידה משמעותית כנגד השכר הממוצע של העובד האמריקני, שהוא 1,671 דולר, אשר היה עד כה השכר הגבוה ביותר בעולם, ו־1,280 דולר, השכר הממוצע החודשי של עובד התעשיה המערב־גרמני.

חישובים המתבססים על בסיס של 160 יאן לדולר, מראים כי השכר ביפאן גבוה עכשיו פי 8 מן השכר בדרום־קוריאה ופי 6.5 מן השכר בטיוואן.

● אדם אחד נהרג ושבעה נפצעו אור־לאתמול בהתקפה הראשונה שנערכה במערב־ביירות המוסלמית על מטה הצבא הסורי, שבא לסייע בהשלטת הסדר בעיר לפני שבועיים.

מסתמן משבר ביחסי תאצ'ר ומלכת בריטניה על רקע הסנקציות על דרום־אפריקה

לונדון. — שרים בכירים בממשלת בריטניה עושים מאמצים כדי לשכנע את רה"מ להימנע מקרע בינה לבין המלכה אליזבת בשאלת הסנקציות על דרום אפריקה.

מקורות מדיניים בלונדון אמרו, כי שרים בכירים בממשלה השמרנית דיווחו לעתונות הבריטית כי הם חוששים שהמלכה וראש הממשלה צועדים לקראת משבר, אלא אם כן תסכים תאצ'ר להטיל סנקציות על דרום אפריקה.

המלכה חוששת ממשבר עמוק בחבר העמים אם תאצ'ר לא תכריז על סנקציות. המלכה כבר דחתה את החופשה השנתית שלה בסקוטלנד על מנת להיפגש עם ראשי חבר העמים בוועידה שיקיימו בלונדון בתחילת החודש הבא.

מקורות בחבר העמים אמרו, כי המלכה תתערב ותפעל כמתווך בין תאצ'ר לבין ששה ראשי מדינות בחבר העמים.

ידוע שמלכת בריטניה מייחסת חשיבות רבה לתפקידה כראש חבר העמים והיא גאה על הנאמנות והחיבה שרכשה בקרב המדינות הללו ברחבי העולם.

אך תאצ'ר אינה מראה בינתיים כל סימן של ויתור או שינוי במדיניותה שלא להכריז על חרם על דרום אפריקה. בהופעתה בפרלמנט בעניין זה חזרה וטענה, כי חרם כזה רק יגרום סבל רב לאוכלוסיה השחורה בדרום אפריקה.

ד"ר אוסקאר דהלומו, המזכיר הכללי של ארגון עמי הזולו, טס ללונדון מיוהאנסבורג לביקור של 10 שעות, כדי להעביר שדר לפר־למנט הבריטי ולוועדת החוץ שלו מראש שבט הזולו גאטשה בוטלייזי, שליטם של ששה מיליון בני הזולו בדרום אפריקה.

הוא אמר, כי גב' תאצ'ר צודקת בהחלט כאשר היא אומרת שהטלת סנקציות כמוה כנסיון לשחרר אסיר על־ידי פיצוץ התא בו הוא כלוא.

שר החוץ הבריטי סיר ג'ופרי האו הצהיר אמש, כי ממשלת בריטניה עשויה להסכים להטלת סנקציות על דרום אפריקה, אם תיכשל שליחות השלום שלו בפרטוריה.

האו, האמור לבקר בדרום אפריקה בשבוע הבא במסגרת מאמצים מטעם הקהיליה האירופית, הצהיר בבית הנבחרים "אם משלחת זו לא תשיג התקדמות מוחשית, אני מצפה שיוסכם על צעדים נוספים".

הערותיו של שר החוץ מעידות כפי הנראה על התרככות מסויימת של התנגדותה של ממשלת בריטניה להטלת סנקציות על דרום אפריקה כדי לשים קץ למדיניות האפרטהייד. (ע"ר)

חדאם ושיראק פתחו "תקופה חדשה" ביחסי סוריה צרפת

סגן נשיא סוריה הציע לצרפתים שלא להמר עוד על אש"ף

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — סגן נשיא סוריה עבדל חלים חדאם יצא שבע־רצון מארוחת־צהרים עם ראש הממשלה ז'אק שיראק ותיאר את ביקורו בפאריס "כפותח תקופה חדשה" ביחסי סוריה עם צרפת.

אך יועצו העיקרי של שיראק אמר לי, כי ראש ממשלת צרפת העלה בפני חדאם את מצב יהודי סוריה. הוא לא מסר כיצד הגיב חדאם. אך זה היה נושא צדדי, דרך אגב.

שיראק, שיזם את הביקור כדי לפייס את הסורים, הבטיח הידוק שיתוף־הפעולה הכלכלי והפוליטי. מעתה סוריה היא מדינה שצריך לכבדה במזרח־התיכון. משלחת מומחים צרפתים תצא בקרוב לדמשק לבחון את צרכיה. שיראק עצמו אמר, כי יתכן שייצא לביקור רשמי בדמשק לפני תום השנה, והדבר תלוי בשחרור בני־הערובה הצרפתיים. סוריה שקועה בקשיים כלכליים, כי מדינות הנפט הפסיקו לשלם את "מיסיהן" לאסד.

חדאם, מוקף בפמליה גדולה, בין השאר בשר־החוץ פארוק שרעה ושר הכלכלה, אמר לנו על מפתן הארמון, כי "נקודות הראות של צרפת וסוריה חופפות על הבעיות במזרח־התיכון. גם סוריה תומכת בוועידה בינלאומית על־פי הצעת גורבאצ'וב".

שעה וחצי נועד איתו שיראק ביחידות. לפי דוברו, לא דיברו כלל על המתיחות בין סוריה לישראל. השיחות הוקדשו לעיסקת שחרור בני־הערובה ולמאמצים להידוק היחסים עם דמשק.

בשעת הארוחה השמיע חדאם ניתוח על מצב אש"ף והסביר מדוע נכנס הצבא הסורי ללבנון. הוא הציע לצרפתים לא להמר עוד על אש"ף. דובר צרפתי תיאר אותו כאיש קר־רוח, המציג את הבעיות בפירוט ובדיוק. שיראק ושר־החוץ ריימונד הביעו תמיכה בכניסת הצבא הסורי ללבנון, אך אמרו כי המצב נותר מסובך בשל שיבת אש"ף, העויין לסוריה, לביירות. גם הצרפתים חוששים מחזרת אש"ף ללבנון.

שני מיליון סינים נלחמים בטייפון

סקינג.— יותר מ־2 מיליון סינים נלחמים עתה בשטפונות באזורי החוף של דרום־מזרח סין, שבהם פגעה סופת טייפון, לפי סוכנות הידיעות הסינית. ניספו עד כה 172 איש.

הסוכנות מסרה, כי 1250 איש נפצעו ורבע מיליון בתים נהרסו בגשמי זעף ובשטפונות באזורים במחוז גואנג דונג שבמזרח המדינה. (ע"ר)

● בפולין נעשו אתמול הכנות לפירסום הודעה על שיחרור אסירים מדיניים מטעמים הומניטריים. אך קיים ספק אם בכירי הפעילים של סולידריות, המוחזקים עתה בבתי כלא, יסכימו לתנאים שיוצגו על־ידי השלטונות.

הצייר סלבאדור דאלי הישיש (82) שחש ברע והובהל לבית חולים בברצלונה, שוחרר לביתו על כסא גלגלים כשצינורית הזנה מחוברת לאפו. הוא אמר לכתבים ש"הגאונים מצווים להמשיך לחיות" ועל כן הוא רוצה להמשיך לחיות למען המלך וספרד. (תצלום א. פי)

בשבוע הבא "יחודשו השיחות האמריקניות־סובייטיות לפיקוח על החימוש

לונדון. — ארה"ב וברית־המועצות הודיעו אמש על כוונתן לחדש בשבוע הבא את השיחות בז'נבה להסדרת שני מישורים חשובים בשדה הפיקוח על החימוש.

בלונדון אמר שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה, כי ארה"ב הסכימה לחדש את הדיון על הפסקת הניסויים הגרעיניים.

זמן מה לאחר מכן הודיע הבית הלבן, כי נציגים אמריקנים וסובייטים ייפגשו כדי לדון באיום שהושמע על־ידי ארה"ב שלא תקיים את אמנת "סאלט־2", המגבילה את השימוש בנשק גרעיני.

נציגים סובייטים אמרו, כי בריה"מ חותרת לאיסור מוחלט של כל הניסויים הגרעיניים. לעומת זאת אמרו דיפלומטים מערביים כי בריטים ינסו ש־הצדדים להגיע לידי הסכם בקשר עם קביעת עובדות — האם נערכו ניסויים או לא.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לעליית גג ברחוב כפר יונה 4, גוש 6769 חלקה 40, תיק בנין 004־988/1.

על קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 16.7.86

מטבע	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.52	1.4818	1.5002	1.4917
לירה שטרלינג	1	2.19	2.30	2.2309	2.2588	2.2495
מרק גרמני	1	0.68	0.71	0.6889	0.6975	0.6926
פרנק צרפתי	1	0.21	0.22	0.2135	0.2161	0.2145
גילדן הולנדי	1	0.60	0.63	0.6110	0.6187	0.6143
פרנק שווייצרי	1	0.84	0.88	0.8509	0.8615	0.8543
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2102	0.2129	0.2113
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1981	0.2006	0.1994
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1838	0.1861	0.1850
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2923	0.2960	0.29
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0776	1.0910	1.0857
דולר אוסטרלי	1	0.91	0.98	0.9460	0.9578	0.9525
ראנד דרום אפריקני	1	0.35	0.58	0.5757	0.5828	0.5780
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3333	0.3375	0.3355
שילינג אוסטרי	10	0.96	1.01	0.9794	0.9916	0.9850
לירה איטלקית	1,000	0.98	1.04	1.0024	1.0150	1.0077
ין יפאני	100	0.92	0.96	0.9347	0.9464	0.9394

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
השבוע
☆ התרומה הגבוהה
חטיבות הביניים א' ור"ב' בביה"ס המקיף ע"ש ישראל רוגוזין, קרית אתא
2,240 ש"ח
☆ התרומה המרגשת
איגוד החיילים המשוחררים בישראל תל־אביב, תורם, כהבעת תודה למר מאיר צדוק על עזרתו לאיגוד
18 ש"ח
☆ התרומה הצעירה
תלמידי כיתה י"א ביה"ס תורה ומלאכה, בני־ברק, ויתרו על טיול ותרמו ללב"י
103 ש"ח
היום יותר מתמיד־ תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 206 בגוש 8275 רח' הרב מימון מס' 17 בנתניה, מאושרת כהקלה: קומת עמודים, עד 6% בנייה, 10 ס"מ מקו בניין צדדי, 80 ס"מ מקו בניין אחורי ובנייה על הגג.

את התכנית 87/86 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הועדה המקומית

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי בית־שאן
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכניות מפורטות

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הצפון ומשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה בית שאן שבמועצה המקומית בית שאן, מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 5258, 5618, 5619, 5620 שינוי לתכנית מפורטת מס' 1/14/5 תרש"צ — שינוי יעוד למגורים בית שאן, ביחד עם תשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 22917 חלקה 53; 22921 חלקה 39; 22916 חלקה 20; 22907 חלק מחלקה 3.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח שעליו עומד ביתו של שרת בית הספר מציבורי למגורים וזאת כדי לאפשר מכירתו והוצאתו משטח בית הספר.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

עמרם קלעג'י — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה, מחוז הצפון
ג' בסיון תשמ"ו — 10.6.86

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג מתכסים למשרד "יעוץ ובכלכלה" במרתף לתקופה של 5 שנים ברח' שדרות חן מס' 42 גוש 6952 חלקה 23, תיק בנין 4/337"042.

בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית / מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה, תכנית מפורטת מס' 2375 שינוי מס' 1 לשנת 1985 של תכנית מפורטת "E" (תקון 1943).

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומי־קומם: גוש 7104, חלקה 86, רחוב: דרך פתח־תקוה 86.

עיקרי מטרת התכנית: להתיר שינויים בקומות הקיימות של הבניין לצר רח' המסכר ע"י הוספת והריסה והכשרתן לצרכי חניה, להוסיף 4 קומות משרדים לצד דרך פתח־תקוה כבניין הקיים בגובה של קומת קרקע עם קלונדה ו־2 קומות למשרדים וחניה, ולשנות בהתאם לכך את התכנית המפורטת "E" ותקון 1943 על שינויה, אשר ההודעה בדבר הפקדתה בעתון הרשמי מס' 1308 מיום 30.12.1943.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מרדכי כהנא — יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב

עורך־דין ידוע ומתווך קרקעות מנהריה חשודים בעבירות מס

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

עורך־דין, מהידועים בנהריה, ובעל משרד גדול לתיווך קר־קעות ומכירתן, נעצרו אתמול לשמונה ימים ע"י בית־משפט השלום בחיפה כחשודים בהו־נאת שלטונות מס הכנסה.

בבקשה להארכת מעצרם טען בא־כוח מס הכנסה, כי בין השניים נרקמה קנוניה והם שילשלו לכיסם מאות אלפי דולרים מעבר לרישו־מים בחוזי המכר, ללא ידיעת המוכרים ובלי להצהיר למס הכנסה.

בא־כוח מס ההכנסה סיפר, כי בעלת אדמות בעין שרה בשטח של 24 דונם פנתה בשנת 85' לעורך־דין בעיר המתמחה בעיסוק בקרקעות ונכסי דלא ניידי בבקשה למכור עבורה את האדמה. לאחר פנייתה נתנה האשה לעורך־הדין יפוי כח והלה התקשר עם בעל סוכנות הקרקעות, שלה סניפים רבים בכל רחבי הארץ, כדי שיסייע לו למכור את האדמה.

עוד טען בא־כוח מס ההכנסה, כי על־פי החשד מכר בעל סוכנות התיווך את האדמות במחיר רשום מסויים ודרש מהלקוחות עוד כ־10 אלפים דולרים על כל חלקה מתוך עשר חלקות אותם לא רשם וקיים חשד כי חלק מכסף זה הועבר גם לעורך־הדין.

החשודים ביקשו לאסור את פירסום שמם והשופט עמירב ראנד נענה לבקשה באומרו, כי החקירה נמצאת בשלביה הראשונים ופירסום שמות החשודים עלול לפגוע בהם שלא לצורך. עם זאת הורה לעוצרם לשמונה ימים.

תהליך ההסגרה של גיתית זהבי עלול להימשך 6 חודשים

מאת מאיר בליך, כתב "על המשמר" בבריטניה

תהליך הסגרתה של גיתית זהבי לישראל, עלול להימשך עוד זמן רב, מאחר שמסמכי ההסגרה שמשטרת ישראל אמורה להעביר לבריטניה טרם הגיעו.

אתמול האריך בית־המשפט את מעצרה של גיתית דרונר, שמה על־פי מסמכי בית־המשפט. עורך־דינה מסר בשמה, שהיא מוכנה להיות מוסגרת לישראל. הוא ציין, שאין בכך כדי להודות בכל אשמה, שהיא רצחה את בעלה הרביעי יוסף איזראלוב.

גם אתמול היה הדיון בעניינה קצר. גיתית, שבאה הפעם ללא איפור ותכשיטים, לא נדרשה לומר מלה. היא הסכימה עם העובדה שתוסגר, אלא שעדיין אין די בכך כדי לגרום להעלותה על מטוס. על־פי הדין, תהליך ההסגרה צריך להתקיים על־פי הכתוב בחוק והוא עלול להימשך עד 6 חודשים.

ילדי שליחים הועברו לבי"ס בניהולו של יורד

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

"נציגי משרדי ממשלת ישראל מעודדים ותומכים בירידת מחנכים שליחים ובהע־סקתם על־ידי גורמים יהודיים מקומיים על אף התנגדותה המפורשת של ההסתדרות הציונית העולמית ובניגוד למדיניות ממשלת־ישראל" — כך טוען ד"ר אלי תבין, ראש המחלקה לחינוך ותרבות בגולה בסוכנות, במכתב ששלח ליו"ר ועדת החינוך בכנסת, ח"כ נחמן רז.

תבין סיפר, כי קלוד דרמון, שהיה מנהל ביה"ס "בילו" בבאר־שבע, ואשתו יצאו לפני 8 שנים בשליחות המחלקה לבריסל ושימשו שם, הוא כמנהל ביה"ס היהודי המקומי "גננר" והיא כמורה בביה"ס.

כדי לעזור בשיקום ביה"ס, שעבר משבר קשה, האריכה הסוכנות את שליחותו עד לשש שנים. זאת, על סמך התחייבות מפורשת, של כל הנוגעים בדבר שדרמון ואשתו יחזרו ארצה בתום שנת הלימודים 1983/4. ואז התברר שדרמון חתם עם בית הספר על חוזה עבודה לתקופה של 10 שנים תמורת שכר גבוה.

בתגובה הודיעה הסוכנות על ניתוק קשריה עם השליח־המנהל היורד ועם בית הספר. אלא שבינתיים הצליח בית־הספר האמור, "גננר", להעביר אליו מבית־הספר היהודי היומי בבריסל "רמב"ם" את ילדיהם של הורים שליחים אחרים ממשרדי הממשלה השונים העושים בחו"ל, מה שגרם לפירוק הזהות הישראלית של ילדי השליחים בבי־ה"ס "רמב"ם" ולהעברתה ל"גננר". וכשמחתה על כך הסוכנות נאמר לה על־ידי יו"ר הוועדה הבין־משרדית לקביעת תנאי שכר שליחי ממשלת ישראל, כי האוצר יחסוך בכך כ־70 אלף דולר.

אי־לכך ביקש תבין מיו"ר ועדת החינוך לנקוט בכל צעד אפשרי כדי למנוע את הפגיעה בהסתדרות הציונית ולהבטיח לילדי השליחים חינוך שלא על־ידי שליח ש"נכשל בשליחותו עד כדי בגידה בעצם השליחות בירידה מן הארץ".

כונס נכסי "כוכב השומרון" עתר לבג"ץ נגד המפכ"ל

כונס הנכסים של חברת "כוכב השומרון", היוזמת ומקימה את העיר עמנואל בשומרון, עו"ד יעקב נאמן, הגיש עתירה לבג"ץ נגד מפכ"ל המשטרה ונגד חברת מתתיהו ליפשיץ בטענה, כי צו ביניים שניתן לפני כשבוע בבג"ץ לעתירת חברת מתתיהו ליפ־שיץ, מורה למשטרה למנוע פלישות נוספות לדירות בעמנואל, ואינו מורה לה לפנות דיירים המתגוררים כבר בדירות, דבר שהמשטרה עשתה.

בעתירה נטען, כי חברת מתתיהו ליפשיץ היא מבצעת בלבד של בניית הדירות בעיר עמנואל, באתר בנייה 1, וכי בעלת הדירות היא חברת "כוכב השומרון". לרוכשי הדירות בעמנואל לא היתה כל התחייבות כלפי חברת ליפשיץ, אלא רק כלפי "כוכב השומרון".

עקב סיכסוכים כספיים, נטען בעתירה, הפסיקה החברה את הבנייה באתר ונותרו 106 דירות הנמצאות בשלבי בנייה שונים, כמחצית מהדירות נמכרו כבר לדיירים.

בעתירה נאמר, כי באחרונה נכנסו לדירות אלה מספר משפחות אשר שילמו ל"כוכב השומרון" את כל התמורה.

בעתירה טוען עו"ד נאמן, כי למרות שמדובר בסיכסוך כספי אזרחי בין חברת "כוכב השומרון" לבין חברת ליפשיץ, הגישה חברת ליפשיץ למשטרת ישראל מספר תלונות על פלישה כביכול של רוכשי הדירות ושל המתפרה לדירות הנמצאות בשלבי בנייה סופיים.

בעקבות אותן תלונות, לאחר שהמשטרה לא פעלה, הגיש ליפשיץ עתירה לבג"ץ ובעתירה נאמר כי על המשטרה לפעול נגד הדיירים מאחר והם פלשו לדירות השייכות לחברת ליפשיץ. בעקבות העתירה הוציא בג"ץ ב־10 בח.ז. צו ביניים המורה למשטרה לעשות כל פעולה למניעת פלישות נוספות לדירות.

העותר טוען, כי בעקבות צו הביניים, למרות שהוא מורה למשטרה למנוע פלישות נוספות, ניסתה המשטרה לפנות את הדיירים. (עתים)

● בוגרות בתי־הספר לסיעוד בבתי־חולים שונים במדינה הוזמנו ל"יום של כיף" בצפת, מטעם העיריה וישובי הסביבה, במטרה לעניין אותן בעבודה בבית־החולים הממשלתי בצפת.

● מומחה שיכון מישראל יסייע לאורוגוואי לגבש תוכניות לשיכון ואספקת דיור לאוכלוסיות מצוקה משכונות עוני בארץ זו.

טלקס

● **הנצחת ביה"ס העברי הראשון**

בית־ספר "חביב" בראשון־לציון, שהיה בית־הספר העברי הראשון בעולם, מציין עתה 100 שנה להיווסדו. והעיריה ביקשה מיו"ר הסוכנות היהודית, אריה דולצ'ין, להירתם ולעזור בפרוייקט הנצחתו של בית־הספר.

במהלך סיור שערך אתמול דולצ'ין בבית יד לבנים, במוזיאון העירוני ובבית־הספר "חביב" אמר ראש העיריה, מאיר ניצן, כי בכוונת העיריה לשמר ולטפח אתרים היסטוריים. דולצ'ין הבטיח את סיועו לפרוייקט. זהבה מוזס

● **התעשיינים הצטרפו לקרן הצמיחה**

התאחדות התעשיינים בישראל החליטה לקחת חלק במפעל "תנופה לצמיחה" שיוזמה ההסתדרות ונציגיה יקבלו ייצוג הולם ומוסכם לכל המוסדות של מפעל זה, המועצה הציבורית, ההנהלה וועדת־השימושים וכו"ב. על כך נמסר בהודעה משותפת של דוברי התאחדות התעשיינים וההסתדרות הכללית. (שע"ח)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

לוח פעילות שבועית

מה־17.7.86 — 23.7.86

מחלקת התסברה

17.7 – גבעת חביבה – 10.30 – נחום שור – סמינר צעירים
כרמיאל – 19.00 – שלמה קיבריק – פתיחת מועדון ותיקים
נצרת – 21.00 – חנן ארז – חוג בית

18.7 – סניף נהריה – 9.00 – מפגש פעילים
נצרת – 9.00 – צוות הפעלה מצומצם של המגזר הערבי
יוקנעם – 10.00 – סיכום חוגי לשלב א' של קיטנה משותפת לילדי יוקנעם־הזורע־דליה, בהשתתפות: ראש המועצה א. גבריאלי, ר. טולדאנו, ע. משה, י. שחר, א. רון, א. שפירא

19.7 – סניף ראשל"צ – 10.30 – דוד שטוקפיש – אידיש
אבו־גוש, עין רפא – 11.00 – ג'מאל כנען, אילן שדה – סיור ואסיפת חברים
סניף תל־אביב – 21.30 – ח"כ ויקטור שם טוב – סקירה אקטואלית

20.7 – כפר סגינר – 16.30 – ח"כ אמירה סרטני, מנחם רז – חוג בית
סניף תל־אביב – 19.00 – ח"כ יאיר צבן, חיים שחורי – מועצת סניף

ב־20.7 מתקיימים סיורים ופגישות עם ועדי עובדים ומועצות פועלים בעיירות הפיתוח: דימונה, ירוחם, אופקים, רהט – בהשתתפות: סיעת מפ"ם בכנסת וחברי הועדה המרכזת של מפ"ם

21.7 – קיבוץ חצור – 11.30 – טובה נחתומי, חיים חמיל, מאיר רוג – יום עיון לוותיקי סניף רמלה
כפר ביח"ג'אן – 19.00 – מנחם רז, גיל דיקשטיין – חוג בית
סניף פ"ח – 19.30 – ולדי מורג – מזכירות סניף
כפר ברעטה – 20.00 – אידריס מואסי, אילן שדה – לדור הצעיר
צוותא ראשל"צ – 21.00 – נעמי רפתין – ערב בנושא: מעמד האשה

22.7 – מועדון לחבר סניף ר"ג – 10.00 – יצחק שושני – לוותיקים
סניף צפת – 14.00 – ולדי מורג, שלמה קיבריק, איתן טוא – פגישת חברים
סניף טבריה – 17.00 – ולדי מורג, שלמה קיבריק, איתן טוא – מזכירות סניף
סניף כרמיאל – 19.30 – ולדי מורג, שלמה קיבריק – מזכירות סניף

הברית העולמית של מפ"ם
ישיבת מזכירות מצומצמת ב־24.7.86 בשעה 8.30–11.30 בגלריית הקבה"א
סדר היום:
1. סיכום עצרת הסוכנות וועד הפועל הציוני
2. דו"ח של אבי בן־דרור, השליח המרכזי המסיים של אמל"ט
3. דיון על הפעולות בספרד

המחלקה לאיגוד מקצועי
17.7 – ת"א – מוסך אריה – 12.30 – חיים שחורי – פגישה עם עובדים
20.7 – יפו – מוסך סוברו – 13.00 – חיים שחורי – פגישה עם עובדים
21.7 – בית המרכז – 17.30 – דב אלקנתי, נטע מן, שמואל קלנר – הנהלת תא ארגון עובדי צה"ל

ב־22.7, בשעה 17.30, בסניף חיפה
כנס אזורי של חיפה והצפון
בהשתתפות: חנן ארז – מזכיר מרכז מפ"ם; אברהם אחיעזרא – חבר הועדה המרכזת; צבי נתנזון – על המאבק לשכר מינימום; יוריא לבן – מוסדות ההסתדרות; ולדי מורג – על העשיה בסניפי מפ"ם; דב אלקנתי – רכז מח' איגוד מקצועי; ברוך שיינגרט, יחזקאל חזקאל, נעמי רפתין, נטע מן, ועדי עובדים ופועלים ובתוכם מעוררות חיפה.
הכנס יסתיים בשעה 20.30

23.7 – בשעה 8.30 – סיור בקיבוצי אגד: חיפה והצפון, בהשתתפות: יחזקאל דן שורצברד, דב אלקנתי

שולחן לענייני אמריקה הלטינית של מפ"ם־הקיבוץ הארצי
ביום חמישי 24.7, בשעה 14.00, במועדון הקבה"א: מפגש גרעינים בקיבוץ הארצי (עד 8–10 שנים בארץ)
ביום חמישי 24.7, בשעות 16.00–18.00, במועדון הקבה"א: פגישת ה"פורום המייעץ" לענייני אמל"ט:
1. פעולותנו הפוליטית באמל"ט: שליחות: אבי בן דרור.
2. משה רונן: ארגנטינה: סיכויים וסיכונים.
3. המשך עליית אמל"ט: אפשרות או משבר־דיון.

בפלילים

אסיר דקר מפקד אגף בכלא באר־שבע

אסיר מכלא באר־שבע דקר אתמול בבוקר את מפקד האגף שלו. הקצין נפצע באורח קל, טופל במרפאת בית הכלא וחזר למשמרתו.

האסיר החשוד במעשה מרצה עונש מאסר של 5 שנים על מסחר בסמים מסוכנים ונותרו לו 7 חודשים עד תום ריצוי עונשו. האסיר כלוא באגף מספר 6 בכלא באר־שבע. לפי החשד התנפל האסיר אתמול, סמוך לשעה 8.00 על מפקד האגף, מפקח משנה גוטליב. הוא דקר את הקצין בחזהו, בדוקרן מאולתר שהיה בידיו.

משירות בתי־הסוהר נמסר, שהרקע לתקיפת הקצין היה שלילת חופשה מהאסיר, בשל התנהגות שלילית. התוקף הועבר למאסר בתא בודד ותלונה הוגשה נגדו למשטרת באר־שבע. (עתי"ם)

פניו העולזות של המסומם הסגירוהו

הבעת־פנים של שביעות רצון יתרה, שהיתה נסוכה על פניו של גבר בבית־קפה בעזה, העלתה חשד בלבם של שוטרים והם ערכו חיפוש על גופו של האיש. רק אז הוברר להם שמקור ארשת שביעות הרצון היה סם מסוג קנבוס הודי, בו השתמש האיש.

הדבר היה בעת שהאיש ישב בבית־הקפה "אל שראח" ושוטרי־סיור חשדו בו וביקשוהו לחקירה. הוברר להם כי האיש הוא תושב קלקיליה. חיפוש בבגדיו העלה שבעה גרם סם מסוג קנבוס הודי.

האיש אמר לשוטרים, שאינו יודע כלל כיצד הגיע אליו הסם. אך הימצאות הקנבוס ההודי בכיסיו, נתנה לשוט־רים את ההסבר לארשת שביעות הרצון העצמית, שהיתה נסוכה כל אותו הזמן על פניו.

ארשת פנים זו נמחקה כהרף־עין, לאחר שהאיש נעצר והועבר לחדר המעצר של משטרת עזה. (עתי"ם)

9 נעצרו בפשיטה על פרוצות בחיפה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

משטרת מרחב חיפה ערכה שלשום בלילה פשיטה על פרוצות העוסקות בזנות ברחובות המרכזיים של העיר, בעקבות תלונות חוזרות ונישנות מצד תושבי אותם רחובות על כך שהפרוצות מטרידות את מנוחתם ומקבלות את לקוחותיהן בחצרות בתיהם.

במהלך הפשיטה שנערכה ברחובות ירושלים, נורדאו ובלפור נעצרו 9 פרוצות החשודות בשידול לזנות.

מהמשטרה נמסר, כי הפשיטות תימשכנה כל עוד יגרמו הפרוצות הפרעה לציבור.

מואשמת בגיוס מחבלים לביצוע פיגועים

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

מחבלת סייעה בארגון חוליית טרור שחבריה, תושבי ירושלים, ביקשו לבצע פיגועים נגד יהודים. האשה, שפעלה בשירות ארגון הפת"ח, שימשה כמקשרת בין המחבלים למפעיליהם בירדן. כך נטען בכתב האישום שהוגש השבוע בבית־המשפט הצבאי בלוד.

בכתב־האישום נטען, כי הנאשמת, ספונאז' אל ראשיק, פנתה אל קרוב משפחתה, חסין דיאב אבו דיאב בן 22, והציעה לו להתגייס לארגון הפת"ח. זה הסכים להצעה והוסבר לו כי הוא וחברי חולייתו, אותם עליו לגייס, יבצעו פיגועים נגד יהודים. לאחר מכן יצאה ספונאז' לירדן וגייסה עם שני מחבלים נוספים ולפי אות מוסכם מסרה להם מידע אודות נקודת מסתור בוואדי ג'וס, בו היו אמורים להיות מוטמנים חומרי חבלה. אך השניים לא הצליחו לאתרם.

לחברנו כהן זכי ומשפחתו
אנו אתכם בצערכם הכבד על מות
רחל (רמזיה)
ללא עת
חברי מפ"ם בית־שאן ומחוז העמקים

לדינה ורוני ברנשטיין והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות
האם
קיבוץ מגן

למשפחה ולקיבוץ גלעד
משתתפים באבלכם במות
דוד (נגוס) מוקרי
קיבוץ עין־השופט